

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

ESZTERHÁZY ÁGNES

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Császár Marika, Szolnok

Tóth Piroska, Mária, Edith, Hajduszováth

Schödl Lenke, Budapest

Ubrankovits Mártuska, Galgahéviz

MAGYAR URIASSZONYYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 6 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 6 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

ADD URAM, HOGY LÁSSAK!

Egy vak koldus vágott át az uccán.

Villamosok, autók, kocsik rohantak el mellette.

Botját, úgylátszik, elvesztette, két tenyerével tapogatta a levegőt.

Kínos volt az arca, lázas lassúsággal lépett a lába.

Elérte a járdát, megtapogatta a templom falait.

Kiderült az arca, nekítámaszkodott, levette kalapját.

Ez a vak koldus én voltam, én kerestem a Templomot.

Emberek fiai közt voltam, vakok iskolájába jártam, megtanultam látni, mint a hernyó, mint a légy, mint az emberek.

A hernyó látja a falevelet, de nem látja a csillagokat.

A légy látja a cukrot és a mézet, de nem látja a Napot.

Az emberek szemében valami világosság foszforeszkál, hernyó-vágyak szeméivel látnak valamit a világból:

annyit látnak, amennyit a gyomruk megkíván,

annyit látnak, amennyit hiúságuk megkíván,

annyit látnak, amennyit bujaságuk megkíván.

Emberek fiai közt voltam, vakok iskolájába jártam.

Éreztem tragikus vakságom, elindultam keresni a Templomot.

Villamosok, autók, célok futottak az uccán.

Emberek futottak az emberek városában,

keresztelől temetésre, temetésről lakodalomba,

lakodalomból a járomba, járomból a majálisokra.

Két fehér tenyerem tapogatta a levegőt,

két fehér kutya szaglászott előttem a Templom után,

elértem az Evangélium templomát és megtapogattam.

Melegek voltak a falak és édesek, mint a Gyermekek teste,

bent angyalok énekeltek és átmelegítették a falakat.

Nekítámasztottam a hátam és levettem a kalapom.

Azóta itt állok és koldulok az alázatosság kalapjába.

Az emberek azt dobják nekem, amijük van,

aprópénzt adnak a hír, dicsőség, mámor aranyából,

kalácsot dobnak a lakomákból, színes szalagot a bálakból,

az asszonyok mosolyt és virágot szépségük réjtjéről.

Nem szólok én semmit, csak éjjel kiszórom az ucca sarába...

Nem ez kell nekem, emberek, látni szeretnék, emberek!

A fülem már javul, egyre jobban hallom az angyalok énekét, egyre jobban hallom az örök harangok hangjait.

A toronyból néha fehér galamb száll a vállamra, érzem, hogy fehér, mert olyan fehér titkokat turbékol.

Néha szomorú vagyok, mert bemocskolják a falakat: teledobálják sárral és epével és piszkot rajzolnak rájuk és jönnek Magdolnák, mártírok, lemossák könnyel és vérrrel...

Ó költő-vakondok, kis túrások hősei,

oly nagy dolog, hogy hír-virágot ültettek a vakondtúrasokra?

Ó bölcselek, publicisták, éjszakák baglyai,

oly nagyon félték a fénybontó falaktól?

Nem jobb volna ideállni mind a meleg falakhoz és várni az alázat kalapjába a látás alamizsnáját

s mikor jön a Kegyelem, a nagy Megvilágító, szólni:

add Uram, hogy lássak, hogy lássam az egész világot,

lássam, nem az ördög képe van-e a pénzeken,

lássam a politika, háború, könyvek balgaságát,

lássam az örök embert a proletár ruha alatt,

a méltóságos címek alatt, a bélpoklosság varasodása alatt,

kocsmákban, bányákban, gyárakban, malmokban,

emberség burka alatt lássam a lelket,

a lelkelem röntgen-szemekkel lássa vércseppjeidet,

melyek ragyogni kezdenek a testvériség tulipánjain,

lássam, hogy a millió s millió lélek-tulipán,

piros pettyes, illatos ember-tulipán

mind a te Szíved hagymájából nő, illatoz

s mindnyájunk felett fehér titkokat turbékol

a Szentlélek lebegő, hófehér galambja...

MÉCS LÁSZLÓ

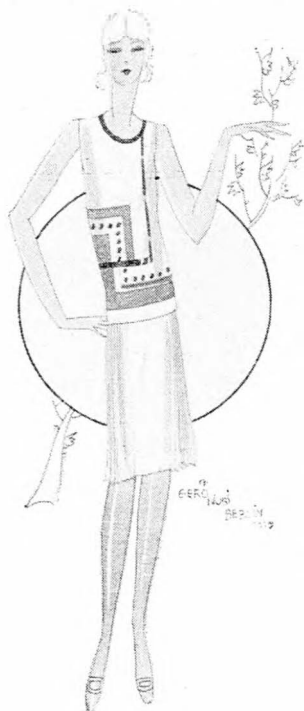

Eredeti székely, husvétii, himes fójások.

Dr. Debreczeny László rajza.

MAGYAROK FELTÁMADÁSA

„A szombat végén pedig, a hét első napjára virradólag kiméne Mária, hogy megnézzék a sirt. És imé, nagy felindulás lőn, mert az Urnak anygala leszállván a mennyből és oda menvén, elhengeríté a követ a sir szájáról... Az anygal

pedig megszólalván, mondá az asszonyoknak: Ti ne féljetek, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltáma-

dogt.

Igy mondja Máté evangéliuma. Asszonyok voltak, akik a Sirt keresték. Asszonyok voltak, akikkel az Ur anygala szóba állt. Asszonyok voltak, akik elsőkül tudták meg, hogy a Megfeszített feltámadott. És asszonyok voltak, akiknek az Ur anygala meghagyta: „Menjetek gyorsan és mondjátok meg az ő tanítványainak, hogy feltámadott a halálból.” És a feltámadt Jézus asszonyokkal, a két Máriával találkozott először, akik „megragadák az ő lábát és leborulának előtte.” És nekik mondotta az Ur fia: „Ne féljetek, menjetek el, mondjátok meg az én atyámfiaimnak, hogy menjenek Galileába és ott meglátnak engem.”

Az emberiség megváltásának igéjét boldog asszonyok vitték hírül a népek. Asszonyok leikes szavára teltek el újból reménységgel a meggyötört szivek. Mária Magdolna és a másik Mária voltak tanúi a Szent Sír feltáruult csodájának. Ők voltak első meglátói a Feltámadás isteni misztériumának. Minő mély jelentősége

és értelme, milyen varázslatos ereje van a krisztusi tragédia e szívbemarkoló fordulatának! Az Apostolok írásaiban másutt is ott találjuk a nőt emberi sorsok szakadékainak peremén, örvénylő mélységekben, nagy kockázatok vállalásánál, veszedelmek torlódásában, a Végzet titokzatos sziklabarlangjából kilobbanó lángok perzselő szikraesőjében. Mert az Irás odaállítja, odarendeli az asszonyt az élet legiszonytatóbb megpróbáltatásai közt is a küzdő, viaskodó férfi mellé. De az asszony biblikus nagyságának megkoronázása: az Ur anygalának és magának az Ur Jézusnak a két Máriával való megrendítően fenséges találkozása. Ime, a Feltámadás, az Igazság asszonyi sziveken keresztül tör utat az emberekhez, a feltámadást epedve váró, az igazságot sóvárogva szomjazó sokadalomhoz.

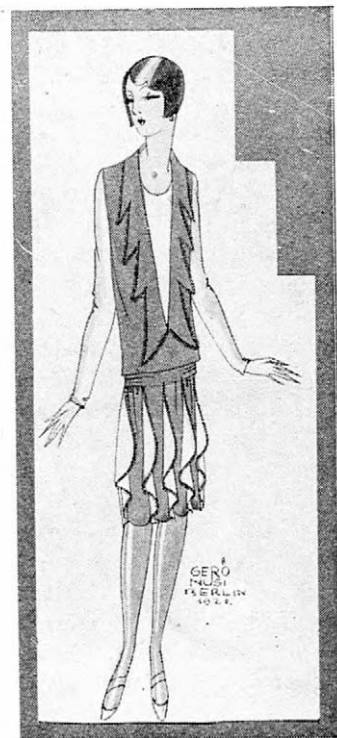
Szimbólumról beszélünk. Igen, szimbólikus erejű a két Mária alakjának belevonása a Feltámadás csodatételébe. Krisztus új életének zengő melódiája hol találhat áradóbb visszhangra, mint az asszonyi szívből? Az asszonyban, aki a Természet örök titkával megáldottan életet tud adni, aki a születés és újjászületés misztériumát nemcsak a képzeletében és hitében, de a tulajdon vérében hordozza. Az asszonyi-ság megdicsőülésének szívárványos képét hozza elibénk a Feltámadás ünnepe. Krisztus feltámadott és Krisztusban feltámadt az asszony életet formáló, életet teremtő szent hivatásának minden magasztossága.

Feltámadás asszonyai, a Máriák hozzák a hírt ma is mindazoknak, akik az életben méltánytalanságot, sérelmet, igazságtalanságot szenvednek. Az ő ihletett ajkaikon lebeg a Megváltás igéje. Asszonyoktól várjuk, hogy a pisllákoló reménység olajos korsóját hittel és türelemmel töltsék meg. Asszonyi kezek gyöngéd érintésétől izmosodnak a küzdő férfivállak, acélosodnak a munkában fáradó karok. Mindenki tőlük várja a biztató, buzdító, új erőre serkentő szót. A megtiport és a megalázott, a csüggeteg és a bizalmatlankodó, a célja előtt összeroskadt és a pálya feleúttján kidőlt, a megbántott és a félreismert, a szomorú és a megbélyezett.

Ahová nézel, csupa olyan embert látsz, aki feltámadás, aki megváltás után áhit. A férfinép színe-java porban fetrengve, a mélységből kiáltja fel tört szívének, tört reményeinek, meggyalázott életének siráimait. Nem önhibájuk, nem tétlenség és könnyelműség taszította őket a mélységbe. Martalócok rohanták meg seregestől, szorgos munkájuk gyümölcsét elra-

bolták, házukat feldúlták, őket magukat egy szinte példa nélkül álló gigási ellentállás után a nyers többség jogán megnyomorították. Trianonban megfeszítették a magyar igazságot, a magyar életet. Embertelen, keresztényietlen, pogány módon, cinikus arculesapásával az evangéliumnak, amely azt mondja: „Amit ti akartok, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjetek azokkal, mert ez a törvény.” Krisztusi tragédia a magyar nemzet tragédiája és ha vannak keresztények más nemzetekben, akik megtudva a szörnyűséget, amely rajtunk esett, vállukat vonogatják, nem igazi, nem lélek szerint való keresztények azok. Az igazság ereje tértől és időtől függetlenül győzni fog, a keresztre feszített nemzet fel fog támadni, de nekünk, a térhez és időhöz cövekelt mai nemzedéknek hordanunk kell a keresztet, viselni a csapást, de odalent a porban is várakat építünk, bástyafalakat emelünk s odameneklünk bizodalunkkal, hitünkkel, magyar vérünk áldozatos lobogásával. Mert írva vagyon, hogy feltámadott!

A magyar sírról is lehengeríti egyszer az Urnak anygala azt a súlyos követ, amelyet vakság és gonoszság tett rá. És akkor ott állnak majd a

sír körül a magyar asszonyok, a magyar Máriák. Feltámadván pedig a Magyar Igazság, mondani fogja az Ur anygala az asszonyoknak: „Menjetek gyorsan és mondjátok meg minden magyaroknak, hogy feltámadott a halálból.” Ugy legyen!

TERÉNE KIRÁLYNŐ

Irta: Szalay Mátyás

Intefu fáraó végigdulta verhetetlen seregeivel a fekete király országát és a sirmalmas főváros előtt beizent Nubia öreg királyának:

— Ha élni akarsz, nyisd meg a kapukat a fáraó előtt!
Az öreg király megnyitotta a kapukat és felsorakoztatta a háza népét a palota előtt, hogy Intefu fáraót hódolattal fogadják.

A hódolók közül csak ketten hiányzottak: a királyné és Teréne, a király egyetlen leánya, Nubia fekete gyöngye. Ők fenn, az asszonyok termében mérget kevertek, hogy élve ne kerüljenek a hódító kezére.

Intefu végignézte az előtte hódolókat és megragadta az öreg király csuklóját:

— Tudom, hogy leányod is van és öreg feleséged. A leányodat látni akarom, mert azt hallottam, hogy nincs nála szebb a világon. Üzenj fel hozzá, hogy ha meg akarja menteni apját és bátyját, jöjjön le a fáraó fogadására!

Teréne éppen akkor készült ajkához emelni a méregitalt, amikor apja hírnöke megjelent előtte. Anyja már ott feküdt a földön, a lábainál. A hírnök szavaira Teréne lassan leeresztette a méregkupát, felszárította arcán a könnyeket, még egy pillantást vetett anyja tetemére, aztán megindult a lépcsőn lefelé, a fáraó parancsa szerint. Egyenesen Intefu elé állt és nem borult le, mint a többiek. Nagy, fekete szeméit rányitotta Intefu fáraóra és ez önkénytelenül lehajtottá előtte kemény fejét.

— Anyád nélkül jössz? — kérdezte akadozva a fáraó, elbűvölten a leány szépségétől.

— Anyám már nem vezethetett le hozzád, mert az üzenet már holtan találta az asszonyok termében, — felelte Teréne és lassan lecsukta szeméit.

Intefu mehhökkent.

— Te is... te is... úgy akartál?...

— Igen. De életben maradtam, hogy megmentsem atyámat és bátyámat.

— Megmentetted őket. Ugy szeressenek engem az istenek, hogy nem lesz több halál miattam a városban.

Felvonultak a szomorú palotába. A két király szemből állt egymással és Intefu hidegen mondta:

— Nubia királya, meggyőztelek. De kegyes leszek hozzád leányod kedvéért. Őt elviszem magammal, te pedig évenként küldd nekem az adót, amit kirovok országodra kincsekben, állatban, gabonában és gyermekben. Minden évben háromszáz szép gyermeket küldj nekem, hogy ajándékul adhassam hű vezéréimnek és nagyjaimnak és hogy isteneinknek áldozatul számhassak közülök. Most elhagyjulsz országodat, hogy sirathasd feleségedet és szép temetést rendezhess neki.

Teréne még azon éjjel útrakelt a hódítóval Egyiptom felé.

II.

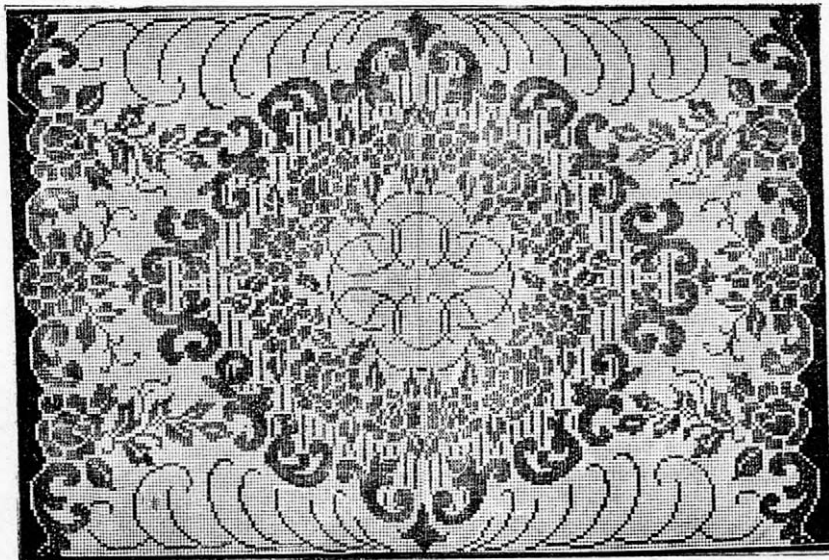
Azonnapi, hogy Intefu hatalmas halottaspalotája elkészült, Tébé város száz kapuján, egy-ugyanazon órában ezer hírnök indult a szélrózsa minden irányába, hogy a királyi ünnepek parancsát szétvigye az országba.

Mert Intefu az egész birodalomra ünnepeket rendelt. És megkezdődtek az ünnepek abban az órában, amikor Nefer építőmester átadta a halottaspalota titkos rajzait az első miniszternek, ez pedig átnyújtotta a fáraónak. Intefu aranyos trónján ülve, megtekintette a titkos rajzokat és így szólt:

— Ime, az én örökös házam, ahová kormányzásom után átvonulok, hogy részem legyen az istenek dicsőségében. Kezddj tehát ünnepeket országomban minden lélek, hogy hálát juttassunk Nutnak, az ég istenasszonyának, aki csillagaival feldiszipelt engem és hálát Su istennek, aki fejem felett tartja a világ négy oszlopát, hogy veszedelem ne érjen engem; és hálát Gebnek, a föld istenének, aki testével az ég alatt fekszik.

Amikor a fáraó bevégezte szavait, a királyi palota előtt megperdültek az ünnepi dobok. Diszbe öltözött papok megrázták a csörgőket és hosszú körmenetek kigyóztak végig Tébé utcáin. Elöl felkoszorozott bikát vezettek a

Napisten tiszteltére, utána Hator istennő szent teheneit hajtották a menetben. Karsz: lányok táncot lejtettek a felvirágozott tehenek körül és asszonyok sóhajtozva imádkoztak feléjük. Papok aranyos kalitkákban szent íbiszeket és szent skarabeusokat hordoztak vállaikon; nagy tisztelettel vitték Tefnut istennő szent macskáit, melyek körül a papnők magasra emelték könyörgő karjaikat. Némely utcaszegietnél óriási kendőket lebegtettek, hogy a levegőben settenkedő hetvenkét gonosz szellemet el-

Ágyterítő. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkamellékletet.)

hessgeggessék. Majd a papok intésére nagy esőnd támadt, amíg a szent állatok hangjaiból kimagyarázták az istenségek nyilatkozatait. Azután ünnepi énekeket zuga vonultak tovább.

A körmenetek után a tömeg a ligetekbe özönlött és lakomák kezdődtek a fáraó tiszteltére.

Intefu palotájában nyüzsgöttek az ország nagyjai. Teréne királyasszony előtt hódoltak a legszebb asszonyok, de Teréne szebb volt mindenkinél. Gyönyörű leánykák táncoltak a virágos termekben, de Teréne királyasszony ezeknél is szebb volt, mint amennyire szebb a kinyílt liliom a liliombimbónál.

Teréne méltósággal ült a lakománál. Fekete szeméit lesütötte, pillantásával sem ajándékozott meg senkit. Csak a fáraóra emelte néha tekintetét. Nem látszott sem boldognak, sem boldogtalannak, csak a méltóság látszott az arcán.

Egy éve, hogy a fáraó elhozta magának Nubiából. Három feleségét ölette meg miatta, mert irigykedtek Terénére. Teréne vetélytársnőinek halálát sem nem helyeselte, sem nem kárhoztatta: akkor is csak a végtelen méltóság ült az arcán.

Intefu szerelmesen nézte fiatal feleségét és boldogan tekintett körül vendégein.

— Örülök-e, Teréne, hogy elkészült a halottaspalotám? — kérdezte csillogó szemekkel.

— Örülök, hogy elkészült a halottaspalotád, én uram! — felelt Teréne, nagy szeméit a fáraóra emelve.

— Atyád országában a halottaspalota az elmulást jelenti, azért szomorú. De itt azt jelenti, hogy a testem is örökké élni fog, mint a lelkem. Tudósaim titkos szerekkel megóvják testemet az ényészettől, lelkemet pedig magukhoz emelik az istenek és megosztják velem dicsőségüket. Én pedig megosztom teveled, mert első királyném vagy és mert olthatatlan a szerelmem irántad.

— Örülök, hogy elkészült a halottaspalotád, — szolt újra Teréne és egy pillanatra megint a fáraóra emelte szeméit.

Sohasem nézett sokáig Intefura, mert nem akarta, hogy az belelásson gondolatai közé.

— Adtál-e már ajándékot az építömesternek? — kérdezte kis idő múlva Teréne. — Ha nem adtál, adj neki nagy ajándékot, mert a sziklapalota, ahol a tested nyugodni fog, szép és csodálatos.

— Mit adjak neki? — pirult át Intefu arca.

— Mennyi ideig dolgozott a sirpalotán?

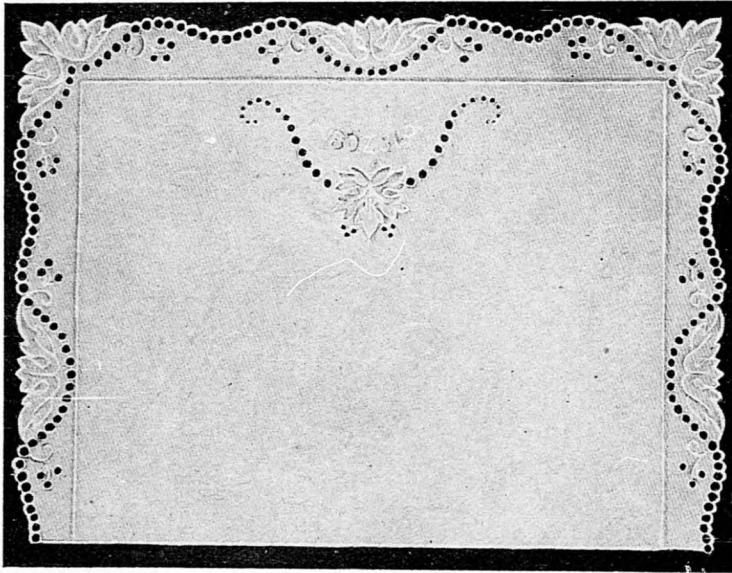
— Fél életen keresztül: harminc éven át. Azon a napon, mikor eltoglaltam a tyám trónját, Nefer megkezdte a sirpalota építését.

— Harminc éven át? Az nagyon sok: én még csak huszonegy éve élek a világon. Adj neki harminc palotát az országban, én uram!

— Bölcsen adod a tanácsot, kedvesem! — vidult fel még jobban a fáraó arca. — Még ma megadom Nefernek a harminc palotát.

Még mielőtt az éj leszállott, Nefer építömester harminc palotát kapott a fáraó birodalmában.

— Borulj le érte a királyné lábaihoz, — mondotta kegyesen Intefu fáraó.

Párnahuzat. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

III.

Másnap folytatták az ünnepségeket. A szent krokodilusok ligeténél a papok hosszú áldozatokat végeztek. Azután a Nilus csatornájához vonult a tömeg és ott áldozatul egy nubiai fiúcskát dobtak a folyóba. Intefu és Teréne magas emelvényről nézték az áldozat bemutatását. Az ország-nagyok feszülten figyelték a királyné arcát, mialatt a kis nubiai fiúcska sikoltozva merült el a hullámokban. De Teréne most sem látszott másnak, mint máskor: nyugodtan nézett a fiúcska után és ugyanaz a végtelen méltóság ült az arcán, mint mindig.

— Szeressenek minket az istenek! — suttogta a fáraó ájtatos arccal, Teréne felé hajolva.

— Szeressenek az istenek! — felelte a királyasszony és lesütötte a szemét.

Az áldozatok után a királyi pár visszavonult a palotába. Intefu boldogan ölelte át viruló feleségét és megint a sirpalota nagyszerűségéről beszélt hozzá.

— Meg kellene néznünk azt a termet, amelyben feködni fogsz, uram, — szolt csendesen Teréne.

— Törvényeink azt mondják, hogy a fáraó halála előtt

senkinek nem szabad oda belépnie, mert szent hely, — magyarázta a fáraó szeliden.

— Nem tudtam, hogy lehetetlent kérek, — válaszolta lassan a királyné.

Intefu elpirult, aztán hirtelen hévvel átölelte Terénét:

— Te vagy az én törvényem, szerelmem! Megmutatom a sirpalotát, hiszen te is ott fogsz egykor pihenni.

— Én is?

— Igen, te is. Azonnap, amikor elhoztalak Nubiából, kiadtam Nefernek a parancsot, hogy az én halotti termem mellett megépítse a tiedet is.

— És oda sem léphet be senki?

— Csak ketten, meg az építömester.

— Menjünk!

Intefu hivatta az építömestert. Titokban, hogy a mulatozók észre ne vegyék, mentek el az éj sötétjében a sziklasirpalotához. Az építömester után eltűntek a bejárat feketé szájában, mely előtt lótszimbóiban végződő gyönyörű oszlopok állottak. A folyosók rengetegében sokáig suhogott a ruhájuk, míg végre elértek a fáraó halotti termébe.

— Sötét van itt, — mormogta Intefu és feleségét kereste kezeivel. — Hol vagy, Teréne? Átölelve akarlak vezetni, mert sötét van itt!

Teréne ott állt két-három lépésre tőle. Az ő szeméi jobban bírták a sötétet. Behunyva is bírták: világos nappal volt körülötte és látta a Nilus-csatornát, a parton hullámozó iszonyu tömeget, a papok végtelen sorfalait; és látta a Nilus éhes vízének csapkodását, mely morogva nyelte magába a kis nubiai fiúcskát, akit a folyamistennek áldozatul vetettek.

— Teréne, hol vagy a sötétben? — türelmetlenül kezdett a fáraó.

Felelni kellett. Teréne közelebb lépett.

— Itt vagyok, én uram!

Nefer ezalatt egymásután gyújtotta fel a körben álló fátylakat, melyeknek fényénél a gyönyörű terem iver felcsillogtak, mint az égboltozat. A mennyezetet művésziesen faragott csillagképek díszítették, melyek szinte szikráztak a fényben. De Teréne nem a csillagképeket nézte, hanem a közepén álló hatalmas halotti emelvényre meredt fekete szemével. Felhágott a lépcsőkön és leült az egyik párkányra. Intefu utána lépetgetett.

— Hol fekszik majd a fáraó feje? — fordult Teréne a mögöttük álló építömesterhez, hosszan ránézve.

— A dicsőséges arc keletnek néz majd, — dadogta az építömester, megrendülve a királyné tekintetétől. Ettől kezdve úgy érezte, hogy nem bírja levenni szeméit a királyné arcáról. Félreállt a homályba és onnan nézte Teréne királyasszony arcát.

— Ugy... Tehát keletnek... Persze... Szép lesz. És az én arcom: merre felé, Nefer?

— Keletnek, kedvesem, — felelt Nefer helyett a fáraó.

— Az is keletnek?... — suttogta magában Teréne. És csak ült a párkányon és nézte azt a helyet, ahol a fáraó feje feködni fog.

— Menjünk, Teréne, — csapott a gondolatok közé Intefu hangja.

Teréne talpra szökcent. Követték az építőmestert a másik terembe, amely a királyné tetemének volt szánva.

— Azt akarja, hogy még a halálban se nézzek Nubia felé, — suttogta magában, mialatt Intefu Neferral beszélt.

De ahogy a fáklya mellé értek, melyet éppen akkor gyújtott meg az alázatos építőmester, Teréne már megint a régi nyugodt lelkét mutatta. Sokáig járt fel-alá a magas halotti emelvény körül és amikor sötétbe került az arca, csendesen mosolygott magában.

Visszatértek a palotába, ahol az ország nagyjai még mindig vigan ünnepeltek. Intefu lakosztályába kísérte Terénét, aztán maga is elvegyült mulató hívei közé.

Teréne, mihelyt magára maradt, előintette nubiai rabszolgáját.

— Ügyes légy, mint a gyík. Amig a fáraó mulat, vedd hozzáam Nefert, az építőmestert.

A rabszolga eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Nemsokára ott állt az építőmester a királyné előtt. Reszketve, halálsápadtan hajolt meg a földig s úgy is maradt.

— Hát volt bátorságod... Mertél engedelmessé válni a hívásomnak.

— Halálfia vagyok, tudom. De jöttem, mert hívtál, királynőm.

Teréne hangja szigorubbra vált.

— Miért néztél rám oly sokáig a halottaspalotában? Éreztem, hogy mindig nézel. Szeretsz engem, Nefer, a hatvanéves, vén sziveddel. Bolond vagy. Máskor is láttam, hogy megsédülsz, amikor rád esik a tekintetem. A fejeddel játszol, vén Nefer.

Az építőmester még mélyebbre görnyedt.

— Megöl a fáraó, tudom... Régen tudom... És meg is érdemlem, mert rád merek nézni, királynőm.

Teréne mosolygott.

— Megajándékozlak a fejeddel, szerencsétlen Nefer, de nagy szolgálatot követelek érte cserébe.

Az öregember arca felragyogott.

— Azért élek, hogy szolgáljalak, királynőm.

— Ha kellene, meg is halnál értem?

— Láthatod abból, hogy itt vagyok: hiszen ez az út a halálom utja is lehet.

— Hiszek neked, Nefer. Hallgass ide. Ma egy nubiai kisgyermeket áldoztak a folyamistennek.

— Ott voltam, királynőm.

— Már máskor is, más városokban is áldoztak. Ez volt a harmincadik azalatt az egy év alatt, amelyet itt töltöttem. Számontartom! Vannak hűséges szolgálaim, akik a folyamba vetett kis testeket kihalásszák és vannak hűséges balzsamozói, akik bebalzsamozzák őket, mint a dicsőséges fáraókat. A tetemek az abydosi bányákban vannak elrejtve. Hát Nefer, én azt akarom, hogy ezek a kis vértanúk, az én honfitársaim mind ott pihenjenek az új halottas-palotában, amelyet te olyan szépséggel építettél! Ott pihenjenek az én termemben, körülöttem.

— Védjenek az istenek téged, királynőm! — hebegte Nefer.

— Valamennyinek az arca délnek nézzen, Nubia felé. Így építs hát harminc kis emelvényt. De siess vele, Nefer! Az én testemnek szánt emelvényt pedig meg kell változtatnod; úgy akarok pihenni én is: arccal Nubia felé.

Felemelte fekete karjait és elbocsátotta az építőmestert.

— Szeressék az istenek a királynőt! — fohászzkodott Nefer és kitámolygott a teremből.

— Szeressenek engem az istenek! — rebegette utána Teréne, mint a visszhang.

IV.

Az abydosi bányák mélyén éjjelente szorgos munka folyt, Nefer rabszolgái — mind nubiaiak — egy-egy kis mumiát emeltek ki mélyen ásott rejtekekből. Minden éjjel egyet, hogy feltűnő ne legyen. A kiemelt mumiát Nefer legközelebbi palotájába szállították, melyet az építőmester a fáraótól kapott ajándékkul Teréne királyasszony tanácsára. A következő éjjel tovább utazott a kis mumia Nefer

Szent Ágoston és édesanyja, Szent Monika.
(Scheffer, Ary, 1795—1858. Paris, Louvre.)

másik palotájába, onnan tovább a harmadikba, amíg végül megérkezett a sirpalota királyné-termébe. Itt az építőmester elhelyezte a neki szánt emelvényen, arccal Nubia felé.

Igy vándorolt a többi is egymásután, amíg egy napon mind ott voltak köröskörül, a Terénének épített emelvény körül.

Arccal mind a harminc Nubia felé.

Akkor Nefer feliratokat helyezett mindegyikhez; egyforma írásu, lótuuszvirággal díszített feliratokat:

— Nubiai fücska alszik itt, akit Intefu uralkodása alatt a folyamistennek áldoztak. Elhelyeztetett Teréne királyné parancsára, Teréne királyné siremléke körül. Szeressék a királynét az istenek!

Amikor minden készen volt, Nefer üzenetet küldött a királyasszonynak. Teréne visszaüzent:

— Éjjel előtt várlok. Ügyes légy, mint a gyík.

Nefer megjelent a királyasszony előtt. Szó nélkül leborult és csókolgatta a ruháját.

Teréne rámosolygott.

— Hűséges Nefer, itt az ideje, hogy menekülj az országból.

— Nem bírok, királynőm! — tördelte az építőmester a szavakat.

— Nefer, miért akarsz meghalni? Holnap a fáraó minden titkunkat megtudja.

— Holnap? — riadt fel az építőmester.

— Igen. Nubiából a bátyám titkos üzenetet küldött nekem: atyám helyett ő lépett trónra; holnap megérkeznek bátyám követei és bejelentik a fáraónak, hogy az új király megtagadja az adókat. Ez háborút jelent, Nefer. Intefu meg nem kezdi a háborút, mielőtt el ne látogatna sirpalotájába: hát így mindent meg fog tudni. És te is meghalsz, ha itt maradsz.

— Régen várom. De te élj örökké, én királynőm!

Teréne hosszú hallgatásba merült, mialatt az előtte térdelő öregember haját simogatta. Arcáról két könnyesepp gördült le az ősz fejre.

— Vezess engem a sirpalotába, Nefer! Ha akarsz, te is ott maradhatsz velem az éjjel, a kis mumiák között. Imádkozni akarok ott a hazám nyelvén és jóillatú áldozatot mutatok be az isteneknek, ahogy Nubia oltárain teszik.

Minden gondolatom Nubiában jár! De még egyszer mondom: te menekülj. A bátyám szívesen fogad téged országában.

Nefer felszökött.

— Nem! Induljunk a halottasházba, királynőm!

Teréne a ruhája alá rejtette az illatáldozathoz szükséges magvakat és száritott füveket, aztán leereszkedtek a titkos folyosó lépcsőire. Sietve mentek, mert harminc kis halott várta Teréne királyasszony áldozatát.

A halottasteremben meggyújtotta az építőmester a komor fákyákat, aztán Teréne telehintette az áldozati oltárt jóillatú magvakkal és füvekkel, melyeknek füstje ünnepélyesen gomolygott a csillagos mennyezet felé. Teréne imádkozott az istenekhez, azután sorra járta a kis mumiákat és mindegyiknek megsimogatta a fejét. A legutolsóra ráborult és zokogott. Nefer ezalatt alázatosan lekuporodott egy fákyla tövébe.

Végre elhalt a királyné zokogása.

— Elaludt, — suttogta Nefer és áldotta az isteneket, mert az álomban megkönnyítik a szívet. A süket csendben sokáig virrasztott a hűsége ember. Hajnal felé odalépett Terénéhez és megérintette a vállát.

A királyné halott volt.

Nefer egy ideig megkövülten nézte a mosolygó arcot, majd leborult melléje, ölébe vette a szép fejet és megcsókolta a hideg homlokot. Felnyalabolta Teréne könnyű testét és fellépett a drága teherrel a nagy emelvényre. Szépen lefektette, arccal Nubia felé és elsimogatta ruháját.

V.

Reggel megérkeztek Nubia követei és jelentették a fáraónak, hogy az új király megtagadja az adókat. Intefu sötéten nézett a követekre, de azok nyugodt méltósággal álltak előtte. Egy szóban adta meg válaszát:

— Háború!

A követek pedig mélyen meghajtották magukat és visszaindultak országukba.

Egyszerre felesapott a hír a palotában: a királyné eltűnt! A rabszolgák és udvarhölgyek jajveszékelve kupo-rogtak a királyné üres terméi előtt; az országnagyok döb-bent arccal bámultak egymásra, senki közülök nem mert a fáraóhoz szólni, aki halálsápadtan állt Teréne üres ágya előtt.

Végre rátaláltak. Intefu zavaros szemmel nézett a hir-hozó miniszterre, mint aki nem érti a szavakat. Azután felordított fájdalomában, mint a puszták oroszlanja, de Teréne nevén kívül egyetlen szót sem bírt kiejteni.

Amikor magához tért, felöltötte teljes királyi pompáját és diszkiszerrel megindult a sziklapalotába. A halottas-palota előcsarnokában, a lótuszoszlopok között megállt, a nap felé vetette tekintetét, azután görnyedten belépett, végig a kongó folyosókon, egyenesen Teréne sirtermébe.

Két miniszter támogatta fel az emelvényre. A lépcső-kön az építőmester tetemébe botlottak, de a fáraó csak Teréne arcát kereste. Leült a párkányra, csak nézte szakadatlan a mosolygó arcot és nem bírta levenni róla szeméit. Az országnagyok kimerültek mellette az állásban. Intefu még mindig ott ült felesége tetemével szemben. Mikor végre felkelt, úgy kellett vezetni, mint a kisgyermeket. Magával tehetetlen vén emberré roskadt.

Körülvezették a kis mumiák között. Mindegyiknél megállt, mind a harmincnél külön elolvasta a feliratot:

— „Nubiai fiucska alszik itt, akit Intefu fáraó uralkodása alatt a folyamistennek áldoztak. Elhelyeztetett Teréne királyné parancsára. Teréne királyné síremléke körül. Szeressék a királynét az istenek.“

Amikor végigjárták mind a harmincat, alázatosan megszólalt az első miniszter:

— Szüntesd a fájdalmadat, uram: a háboru várja a fáraót.

— Mit? Mit? — riadt fel Intefu. — Háboru? ...

Idegenül nézett szét az országnagyok körül, majd csendesen így szólt:

— Izenjétek Nubiába: a fáraó nem vezet hadat Nubia ellen. És hirdessétek ki: soha többé nem áldozunk gyermeket a folyamistennek!

LEVÉL AMERIKÁBÓL

Irta: Pásztor Mihály

Hiradás érkezett a tengerentúlról, Amerikából. Dobóczy Erzsébet levelet kapott az urától, azt olvasgatja már egy álló hét óta, de nem tud betelni az olvasásával. A szomszédok át-átjárogatnak megtudakolni, mi van az irásban. Dobóczy Erzsébet könnyezve mutogatja az ura levelét.

— Hazajövök hozzád, ha elsenyvedek is addig; ha elkopik is a két kezem munkában; visszajövök hozzád, Dobóczy Erzsébet, én hitvestársam, feleségem...

Igy mondja az irás. Nagy, öreg betűvel írta meg maga P. Kis István. A kicsi menyecske a szemét törölgeti. Nem is csoda. Már ugy volt, hogy nem látja soha-soha az urát. Már ugy fordult, hogy nem jön haza többé P. Kis István se tavaszi szántásra, se tengeritörésre, őszi kapálásra. Ő meg itt marad árván ötesztendő kis fiával, a Gyurival, meg a Riska tehénnel. De hát most már nincs baj; hazajön. Ott van róla az irás. A kicsi asszony holdogan mondogatja a szomszédoknak:

— Látják, ugy-e megmondtam, hogy hazajön?! Tudtam én ezt, hogy hazajön. Nem hitték kelmetek.

— Minek ment ki? Ott van a hiba, — mondta szigoruan a szomszéd.

— Nem tehetett róla, higgye el kegyelmed; nem tehetett róla. Gonosz népek mézes-mázos szóval levették a lábáról. Igérték neki füt-fát, gazdagságot. Földet, házat ígérték neki; elhitették vele, hogy kiskirály lesz...

— Kiskirály?! — vágott az asszony szavába a szomszéd, — miért nem mondd mindjárt, hogy főispánságot is ígérték neki?

— Azután meg akkoriban rossz idők jártak idehaza, hisz tudja kegyelmed. A buzát elverte a jég, a szőlőt a dér csipte meg, ami kevés maradt, azt a hernyó ette meg. Egy héten pusztult el két süldőmalacunk, a tehenünk meg, a Riska, — hisz tudja kegyelmed, — szintén meghibázott. Láthatta kegyelmed, milyen volt az állat; nem volt azon emberi ábrázat. Még a lódoctor is azt mondta, hogy nem bizik hozzá.

— Mind igaz, de azért mégis itthon lett volna az urad helye. Mihozzánk sem volt kegyelmesebb az Uristen, mégis csak megvagyunk valahogy.

A szomszéd haragosan hagyta ott az asszonyt.

— A menyecske betette utána az ajtót s fölsóhajtott:

— Hogy bántják az uramat.

Azután megint csak előszedegette a gyűrött irást és betűzette tovább a levelet:

„Kedves feleségem, Dobóczy Erzsébet! Jelen levelem talájon friss, jó egészségben, azonképen a gyereket is, a Gyurit, azt kívánom...“

A Gyuri gyerek épp akkor csapta be az ajtót.

— Édesanyám! Édesanyám! — kiáltotta nagy lelkesedve. Maszatos volt a két piros orcája.

— Mi kell, fiam?

— Mondja, édesanyám, van-e lába a ribizlinek?

Dobóczy Erzsébet elmosolyodik a gyerek beszédén.

— Már hogy lenne lába a ribizlinek, te?

— Akkor Kati-bogár volt, — mondta a gyerek meggyőződéssel.

Az asszony rosszat sejtett.

— Már hogy mi volt Kati-bogár, te? — faggatta a gyereket.

— Amit megettem.

— Ejnye, ejnye, gyerek, már ismét rossz vagy. Szegény apád, ha megtudná...

— Nem vagyok én rossz, — mondta dacosan Gyuri.

— Hát akkor ülj ide mellém; az apád levelet irt.

— Levelet?

— Azt. Mit izensz neki?

A gyerek komoly képet vágott. Egyszerre megcsilant két bogárszeme.

— Irja meg néki, édesanyám, — de megírom én magam is, ha majd írni tudok, — hogy már nagy vagyok, nadrágot viselek.

— Jó, jó, fiam. Megírom, hogyne írnam meg. Hanem most ülj le ide mellém. Olvassuk el együtt, hogy mit izen apád.

A gyerek nagykomolyan lekuporodott a kis székre, az anya meg csöndesen betűzgette a levelet:

— Kedves feleségem, Dobóczy Erzsébet. Jelen levelem találjon friss egészségben, azonképen a gyereket is, Gyurit. Azt kívánom. Hogy ideszakadtam idegen földre, idegen emberek közé: fáj a szívem utánatok. Itt mindenki rácul, meg taliánul beszél, én meg nem értem a beszédjüket, csak dolgozom, tirátok gondolok, éjjel-nappal. Mikor láthatlak ismét benneteket, tégedet, meg a Gyurkát. Csak vigyázz a gyerekre, meg viseld gondját a tehénnek is, a Riskának. Nézd meg a sarjut, mielőtt odatennéd elébe, nem vizes-e. Nehogy úgy járjon, mint a két süldő disznónk...

A menyecske itt megpihent egy keveset. Rátette mutatóujját a szóra, ahol abba hagyta az olvasást, sóhajtott vagy kettőt. Azután megkönnyebbülten folytatta:

— Ezen a földön nem tudok én élni. Meghalok utánatok...

A könny elfutotta a menyecske szemét. Megremegett a hangja:

— Nem is maradok én itt. Hazajövök hozzád, ha elenyvedek is addig; ha elkopik is a két kezem a munkában: visszajövök hozzád, Dobóczy Erzsébet, én hitvestársam, feleségem. De vajjon mikor lesz az, hogy elszabadulhatok innen, hogy megláthatlak tégedet, meg a Gyurit, meg a Riskát. Mikor keresek én elég utiköltségre valót? Hej, én hitvestársam, bizony nem tudom én, mikor segít innen haza az én Istenem, talán soká, talán soha. Talán csak akkor láthatlak meg benneteket, mikor a gyerekünk, a Gyuri megnő, aztán megházasodik. Mert akkorra már bizonyosan hazamegyek, ha addig élek is. Ha a föld alól keritem elő a költséget, akkor is otthon akarok lenni az én Gyuri fiam lakodalmán. Ha majd menyasszonya lesz, mond meg néki, akkorra én otthon termek. A fiam menyasszonyával én akarom járni a menyasszonyi táncot...

Mikor idáig érkezett a menyecske a levélolvasásban, egyszerre csak megeredtek a könnyei. Nem tudott nekik többé parancsolni. Gyuri nézte-nézte egy darabig az anyját, aztán könnybelábadt két bogárszeme neki is.

Ugy sirtak-ríttak egy darabig. Egyszer aztán a nagy sírás között megszólalt a gyerek.

— Édesanyám, kerítsen nekem menyasszonyt, látni akarom az apámat.

KIS VÁNKOS

Írta: Fedor Jasvin

Csontkeményre fagyott a föld. Tompán kopogtak rajta a toprongyos eszímák, a rongyos cipők.

Senki sem beszélt. A jeges februári szél beléjük fojtotta a szót. Nyakukat válluk közé húzták, szemük révetegen meredt a semmibe. Elesigázott arcuk nem tükrözte vissza nagy lelki izgalmukat. A nélkülözés, az üldözések, a kiállott szörnyű félelmek úgyszólván letörölték arcukról az egyéni vonásokat. A szenvedés átgyúrta arcukat a maga képére és hasonlatosságára. Nem voltak többé szépek és csúnyák, nem voltak öregek és ifjak... mindannyian ugyanazt az áttetsző, kísérteties arcot hordták.

Még derengett, amikor idegyültek a kapu elé, most már nemsokára dél van s még mindig várakoznak. Tipegnek, topognak, emelgetik ölmos lábukat, földre teszik, megint felemelik csomagjukat. Mert valamennyien hoztak magukkal valamit. Drága, régi kincseken, eldugott ékszereken kenyeret, sós halat vásároltak, viszik be a szürke házba az apjuknak, a fiúknak, a nővéreiknek, ha ugyan még életben találják őket...

Az a pergamenbőrű öregasszony párnát szorongat a hóna alatt.

— Ugyan hová viszi azt a pólyásbabát, néni... — kérdezték tőle csúfondárosan az utcai csirkefogók.

A néni mosolyogva fordult feléjük. Szinte jólesett öreg szívének ez a furcsa kérdés. Ösztönszerűleg szorosabbra fogta a vánkost, mintha csakugyan gyermek lenne benne... Sergej.

Fütyülve sivitott a szél az utcán. A várakozók közelebb húzódtak egymáshoz. A kicsi öregasszony összeresztette, mintha a jeges fuvallat felébresztette volna...

— Sergej, suttogta magában, szegény, szegény fiam itt van ebben a csúnya épületben. De hogyan is került ide? Végig akart menni gondolatban az eseményeken, fel akarta idézni annak a szörnyű éjszakának emlékét... nem tudta... mintha valami a gondolatok útját állta volna. Sergej nevét ismételtette magában, de közben mindig másra kellett gondolnia. Hol annak a szakállas embernek a cizmáját kellett néznie, hol a fölborzolható verebeket, majd egy koci jött arra, katonák ültek rajta s gubbasztó, ijedtszemű emberek... azt kellett néznie.

*

Valami megmozdult benn az épületben. Tompa csikorgással kinyílt a tölgyfakapu. A várakozók tódultak befelé. Szuronyos örök állták útjukat.

— Felmutatni az igazolványokat... kiállították.

A dermett kezek előbujtak a zsekből, a kendők alól, odamutatták a pecsétes írást. Reszketett a kezük, remeggett a lábuk, a szívük meg ki akart ugrani a mellükből, hogy még előttek, mindenki előtt feljusson a kanyargós lépcsőn, beguruljon a nagy terembe, oda, az elé a szörnyű ember elé, hogy lássa, hogy fájnak, hogy véreznek azok az elgyötört szívek...

*

A nagyterem ajtaján felírás volt. Az öregasszony nagyon szerette volna elolvasni, de oly gyenge volt a szeme, hiába hajolt közelebb, messzebb, nem látott semmit. Valamikor lorgnont viselt a retiküljében, aranyos, gyöngyházkirakásos, drága lorgnont... már rég fölváltotta kenyérré, sóra, petróleumra.

— Mondja lelkem, mi van oda kiírva? — kérdezte attól a lázas szemű kisleánytól, aki ott kuporgott mellette.

— Gregori Scserbackij... — olvasta suttogó hangon a kisleány.

A név hallatára sokaknak borzongás futott át a hátán. Csak a kis öregasszony nem félt, mosolyogva lépett a terembe.

*

Megállt a zöld asztal előtt. Mosolygott. Zavarában a kis vánkost egyik kezéből a másikba tette.

Végtelen, hosszú percek teltek el némaságban. Végre megszólalt a szörnyű ember:

— Kit akar meglátogatni?
— A fiamat, uram...
— Nincsenek urak, elvtársa vagyok...
— Bocsánat elvtárs úr... a fiammal szeretnék beszélni, hoztam neki...
— Hogy hívják a fiát?
— Sergej Panin. Olyan derék, jó fiú. A légynek sem vétett. Nem is tudom, miért fogták el... biztosan csak tévedés volt. Hiszen mindenki úgy szerette, nem volt annak kérem egy szál ellensége sem... biztosan máris megszerették. S tudom én, hogy jó dolga is van... de... de ne tessék haragudni...

Scserbackij oda sem figyelt az öregasszony szavaira, egy nagy könyvben lapozgatott.

— Sergej Panin, volt testőrtiszt? — kérdezte végre.
— Igen, igen kérem, Sergej Panin... — vágta rá az öregasszony s folytatta tovább a mondkáját:
— Az éjjel nagyon rosszul aludtam, mióta nincsen otthon, mindig rosszul alszom s ilyen álmatlan éjszakákon az embernek sok minden eszébe jut. Eszembe jutott, hogy hátha nincs kíváncsa, pedig ő ahhoz van szokva. El nem tud aludni másképp...

— Nem látogathatja meg a fiát, semmi szükség sincs kíváncsokra...

— De... de kérem... az én fiam... hiszen... — mondani akart valamit a kicsi öregasszony, de szemét elfutották a könnyek s cserben hagyta vékony kis hangja.

— Ne próbáljon pityeregni, azzal úgy sem ér el semmit, megmondtam, hogy nem látogathatja meg a fiát... nyugodjon bele...

— De, de, csak most az egyszer...
— Elég volt már a rimázkodásból... hajnalban agyonlőtték a fiát... megértette?...

Odaállt az öregasszony elé, lehajolt hozzá, úgy ordította a fülébe. Azután elkezdett járkálni fel s alá a szobában, sietős, nagy léptekkel...

A kicsi öregasszony pedig ott állt egy helyben, mintha a fájdalom leszögezte volna. Néha meg-megingott apró termete, mintha a földre kíváncsított volna. Nagy, hangtalan zokogás ráta a bensejét.

A szörnyű ember elment néhányszor mellette. Nem nézett rá. Összehúzta a szemét s arra gondolt, hogy neki nem volt édesanyja, őt az utcán találták rongyokba burkolva s újra föllobogott izzó gyűlölete mindazok iránt, akiket szeretnek, akiknek édesanyjuk van...

— Mit akar még, nem értette meg?... Ott a fia a halottas-kamrában...

A kis öregasszony szemében mintha valami felcsillant volna, megszólalt, olyan különös volt a hangja... mintha valahonnét messziről jött volna.

— Szóval mégis csak meglátogathatom... — mondta. Scserbackij vállat vont, durván röhögött magában.

— Tessék megengedni, hiszen csak ezt a kis vánkost akarom odavinni... odatenni, hátha nincs semmi a feje alatt, pedig ő ahhoz volt szokva. El nem tudott aludni másképp...

Megindult kifelé. Lassan ment. Térde meg-megroggyant. Keze úgy reszketett, alig tudta kinyitni az ajtót. Ment tovább a végtelen, zeg-zugos folyosón.

Göresös ujjakkal szorította magához a kis vánkost, vitte a fia feje alá...

Fordította: K. Lányi Piroska.

EGY SZÉP ÚRHÖLGY NAPJA A RÓMAI CAESAROK KORÁBAN

Caelia Júlia Septímia Rómából — írja Decimus Brutusnak, a praetornak Britanniába.

Üdv neked Decimus Brutus, én távollévő uram és kedvesem. Mars-isten borítsa föléd napközben átíthetetlen, hatalmas védőpajzsát és a kecses leányzókat, a szelid Gráciák és az ihletett Múzsák virasszák magányos estéli óráidat. És az éjszaka, én szerelmes barátom? Az éjszaka a forró örömet ajándékozó Vénusz Asszonyunk korlátlan birodalma. Amikor a lopakodó Luna megoldja csillogó, ezüstös fátyolát a várakozó Endermion előtt. Éjszaka, amikor én magányos, keserű könnyeket sírok utánad, éjszaka, ó Decimus Brutus, látogasson meg néha az Emlékezés!

Helios ma a te jegyedben indította aranszőnyű paripáját a felhővel szegélyezett égi úton. Kora reggel görnyedő rabszolgák hozták gazdag ajándékodat. Rufus, az öreg szabados vezette őket. Földig hajolt bibortakarós ágyam előtt. Meglepett kérdésemre elmondotta, hogy éresasos hadigályán küldötted a britanniai kincseket Galliába. Onnan visszaküldött centuriód hozta a ritka prédát vén főszolgádnak a parancsal együtt: hogy tarolja le viruló kertjeidet, úgy rakja lábam elé a nekem szánt ajándékot. Az öreg szabados kifejtette a himzett gyolcskendőkből a liliomlevélformájú, csiszolt bronzükröt. Egy nubiai fiú, puha selyempárnán idegen ékszereket hozott. A rabul ejtett kelta királykisasszony nehéz nyakláncát. Halvány holdvilágkövek sápadt fényben ragyogtak, mint az álmodó, fájdalmas asszonykönyvek. Kigyóalaku karperec csavarodott. A messi sziget nehéz és szomorú, bárbar pompája tündöklött előttem. Gyönyörű, hófehér virágaid felém illatoztak. Ó, én örültem a hízelt tükörnek, a ritka ékszernek. Mellyik asszony nem örvend, ha fényesre csiszolt tükörlapra és kevély cícomára esik a pillantása. De a virágaid, én erőskezü, gyengéd gondolatú barátom, még simogatóbb örömmel szóltak hozzám. Szépek voltak, vigasztalóak és szerelmünk örökké élő tavaszát hozták. Elfelejtettem a sivár homokóra szürke pergését. Csak az üde, hófehér szirmokat éreztem, amelyek enyhék voltak, mint a testemre hulló, szelid esők. Tudod-e, hogy a virágnyaláb olyan óriási volt, hogy a karesu, barnavörösre égett agyagvázak közül egyetlen egyben sem fért volna el; sem a csillámló, szivárványozó, vékony nyaku üvegedényekben. Az atrium óriási márványvázáját behozattam belső szobámba. Négy rabszolga roskadt a nehéz súly alatt. És a nemes vonalú, hatalmas köedény színültig megtelt a rólad suttogó, illatos izenettel. Már nem voltam egyedül, barátom, veled voltam. A gondolatod testet öltött. Ott volt előttem, beletemettem könnyes arcomat. A virágaidat csókoltam és boldog voltam. Tudod-e, hogy életemben csak egyetlen egyszer, zsenge leánykoromban kaptam ilyen hatalmas, fehér virágáldozatot. Amikor eljegyzett mátkám, a görög szigeteken időzvé, lekopaszttatta számomra Aphrodite-Astarte berkét. Atyám márványoszlópos házába nagy úttól fáradt, poros rabszolga hozta a fehér mirtuszerhet. A nagy korinthusi vörösréz veder színültig megtelt és a gonoszképű faunok buján mosolyogtak a hajló ágak közül. Ám a kifosztott istenasszony bosszút állt a szentségtörő lopásért. A virágos ajándék után megismertem a férj asszonyhűséget unó, tivornyázó állhatatlanságát. A kegyetlen szót, a magára hagyott asszony bánatát. Azután jött a vérgőzös, sötét óra, amikor a lázadó zsoldosok törzsűrésa könnyes szemű, multat megbocsátó özvegyvé tett. Azután jöttél te, ó Decimus Brutus, aki erős és hatalmas vagy, mint volt Plutó alvilági birodalmába tért hitesuram. A te gondolatod szárnyal, mint

a legyőzhetetlen római sas, de az igazságot hordozod nagy-mivű homlokodon. A te fehér virágaid, érzem és tudom, szerencsét és boldogságot hoznak. Mert nem a rontó Astarte fojtó-dalu papnőktől őrzött berkeiből oroztad. Hanem a te híres, mindenkitől irigyelt, egész Rómában megcsudált kertjeidben termettek.

Fénylő aranyat adtam a szabadosnak. Illatos borral és zamatos gyümölcselel vendégeltem a rabszolgákat: hiszen te küldötted őket.

Legkedvesebb rabszolgaleánykám, a lengemozdulatu, széphangu kis Marsilia fehér kezecskéivel tapsolt elragadtatásában. Azután odabujt a vállamhoz és gyengéden suttozta:

— Tudok valakit, szép úrnő, aki ma egész nap reád gondol.

De az én szememet újra elfutotta a könny. Nem bírtam válaszolni a hízkelő gyermeknek.

Azután arany szandált szíjaztattam a lábamra és ünnepi köntösbe burkoltattam magam. Kezembe fogtam szivalaku lantomat és daloltam a te virágaidnak.

Ó Decimus Brutus, több ízben mondtad, hogy gögös vagyok. Szívesen emlékszem Jupitertől származó őseimre, atyám, a konzul kincsel rakott, rabszolgáktól hemzsegő palotáira. Bölcsék szaván pallérozott műveltségemre. Vágytól körülsóvárgott, tartózkodó, kevély szépségemre. És látod, amikor a fehér szirtű, ködbe vesző, távol Britanniára gondolkodok: elképzelem szőnyeges sátorodat, amely előtt centurió áll őrt és a büszkén szálló, sasos római lohogók lebegnek: látod uram, most irigykedve gondolkodok a homályos agyu, zsákmányolt, barbár asszonyra, akit szégyelőd talán egy órára beszélit sátradbba.

Mit írnak Rómából néked? A lány viaszba vésett betűkkel újból elszítalom a lepergett homokórákat. A Palatinus hegyén levő kertes palotám körül rózsák kacagnak az illatos levelű babérfák között. De a ciprusok árnyéka sötét... Mélységes és fekete, mint a megsemmisülés.

Hívtam a rabszorgalányokat, hogy énekeljenek. Göngyölődő pergamentekercset terítettem magam elé. De hiába a dal, hasztalan a betű, minden elvesztette varázsát. Ó Decimus, látod, az én szívem nem bír megnyugodni. Reám szakad a nagy, űző nyugtalanlás. Mennék... mennék... Téged kereslek, távoli kedvesem.

Elvitettem magam a Circus Maximusba. A Caesar arca syracusai bortól puffadt. A szenátorok leselkedve hízelegnek. A te célbízós szemed, keményen vésett arcéled hiányzik a Caesar páholyából. És mintha üres és kihalt lenne az óriási, embertől hullámzó cirkusz. Véres húscafatok odalenn, az aréna porondján... A bársonyaltapu, acélosan feszülő izmu, királyi fenevad kitört a ketrecéből. Minden mozdulata gyilkos, biztosan ölé fenség.

Ó jaj, elég volt a vérből... A porondon vonagló haldoklásból. Kimenekülök a cirkuszból. A fórumon népszónokok dörögnek. Beszédük nyers és bárdolatlan. Kérzik minden szavukból a haszonleső „panem et circensis“.

Alkonyodik... Hazaküldöm a hordható gyaloghintót, a várakozó rabszolga-csoportot. A győtrő nyugtalanlás megint belém hasít. Egyedül akarok járni. Mennem kell... És én, a konzul leánya, a győztes hadvezér özvegye, a római nemes úrhölgy most egyedül bolyongok hulló alkonyatban, a transziberisi szegény idegen-negyedben. Miért jöttem ide? Mintha a kergető, nyughatatlan vágy ide vezetett volna.

Rongyos ruháju, nyomorúságos alakok... Elnyújtott, keleti beszéd...

Szegény kézművesek és bevándorolt, ázsiai kufárok. Miért jöttem ide, a palesztinai rabszorganegyedbe? Vereshaju, vézna, töpörödött férfi kuporog a romló rabszorgaszállás sarkában. Koldulva nyújtja felém száraz, barna kezét. Magam sem tudom miért, de szánom a mocskos, földszíni rongyba burkolt öreg. Ismeretlen, rajongó álmod látok távolbameredő szemében. És a távol és az álom magához ragadja lelkemet. De az erszényt vivő rabszolga nem jár a nyomomban. Keblemben nyúlok, hogy hófehér, gondosan redőzött tunikámból kibontsam az arany fibulát. Siető ujjamat feltépi a hosszú aranytű hegye. Piros vércsepp csüng a fénylő ékszeren, mikor az álomlátó koldus felé nyújtom a fényes alamizsnát. A reszkető uju kéz szelid mozdulattal fogja a vérfoltos fibulát. A fennyadt ajak különös szavakat mormol:

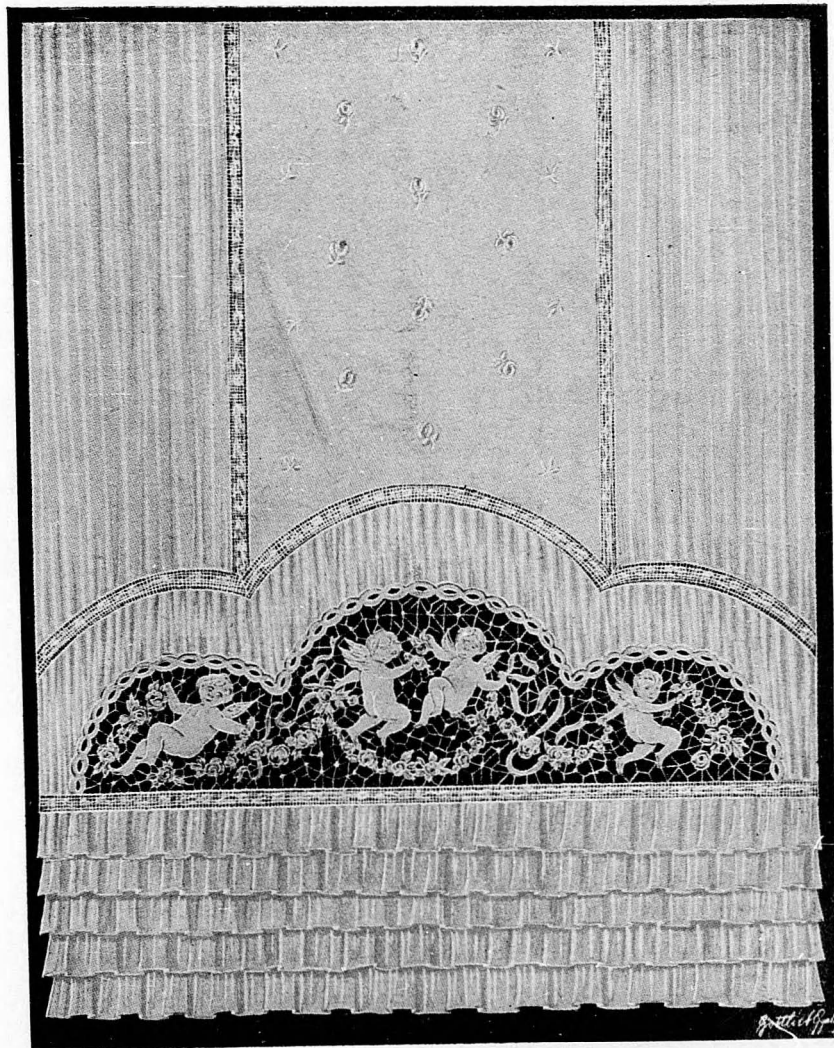
— Isten fia vérevel váltotta meg a világot. A fájdalom előtt mindnyájan egyenlők vagyunk, nemes úrnő!

A nyomorúságos alak szinte elveszett előttem. Csak az álomba táguló szemeket láttam...

— A fájdalom — mondtam —, könyörtelen, szívet hasagató fenevad. És akinek napjaiból kifonyyadt az öröm: annak nincsen is miért élnie többé.

— Az öröm... — ismétli a vereshaju koldus, mintha réghallott baráti szó ütné meg a fülét — igen, a Megváltó is örült a lábára csorduló, illatos kenetnek. Örült a fehér-tollu galamboknak és az ártatlan, játszódo gyermekeknek... Igaz szót szoltál, római úrhölgy. Öröm nélkül súlyos, fekete teher az élet.

Mi kényszerített, hogy tovább beszéljek az alacsony rabszorgával? Hogy odadobjam titkomat a szurtos koldus-

Hálószoba-, vagy szalon-sztor. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

nak? Mialatt az öreg koldushoz szoltam, úgy éreztem, mintha ismeretlen, hatalmas istenség oltáránál keseregtem volna:

— Az én örömem ragyogó fáklyája kialudt. Az ébredő napok szürkén, siváran jönnek. Nem hoznak számomra csillogó örömet többé...

— Baj —, mondotta a vereshaju koldus —, de hogyha a te napjaid nem hoznak már örömet: úgy próbáld meg, leányom és szerezzél örömet másnak. Ajándékozzál minden nap egy maréknyi örömet embertársadnak. Ha nem kapod, de adod az örömet: úgy Istennek tetsző módon viseled a reád rótt terhet. Az öreg lehajott és sovány kezével keresztalaku jelet rajzolt lábam elé, a porba...
Mintha különös, érthetetlen látomás lett volna...

Rémülten menekültem a rabszolga-tanyáról. Elgondolkozva mentem tovább. És amikor, nehéz kimerültségben végre hazatértem: a legszebb homlokszorítótam (odaajándékoztam a kicsi Marsiliának, De a gyermek elragadtatótt öröme nem zsongította a heves fájdalmat szívemben. Ó, a langyos illatu, éjszakai óra a legkegyetlenebb, Decimus Brutus... Ilyenkor vártalak a rózsák közt, a laurusok alatt...

Aludni küldtem Marsiliát, de én álmatlanul vergődöm a bibortakarós nyugágyon. Az öreg furcsa, érthetetlen szavára gondolok:

— Isten Fia vérével váltotta meg a világot!

Micsoda napkeleti, idegen istenről beszélt? Úgy halom, hogy a rabszolgáknak külön istenük legyen. Aki megválthatja őket alacsony sorsuk nyomorától, minden szenvedéstől... Decimus Brutus, lehetséges-e ez? Lehet-e megváltani a világot?

De hisz a mi isteneinkről szóló hit színesen álmódó, szép mese csupán. Mi már nem hisszük a régi mondákat, Decimus!

Te a kérlelhetetlen Sorsot hiszed. Az igazságot, amelyet elméd megismert. A végzetet, amely ime, messzire parancsol tőlem. Te harcolsz és törvényt irsz. De az én szívem sajog és fáj.

— A fájdalom előtt mindnyájan egyenlőek vagyunk...

Ó Decimus Brutus, lehetséges-e az, hogy a tűró szenvedés ereje nagyobb legyen, mint a kivont, mezítelen kardé?

És miért rajzolta a vereshaju idegen a kereszt alaku jelet lábamhoz? Hiszen a keresztben Róma a gonosztevőket feszített büntető halálra. A kereszt a megalázott, végső nyomorúság jelképe... Vagy talán a határtalan, felmérhetetlen emberi szenvedésé?

Ó Decimus Brutus, gondolatomnak ura: szabadíts meg elmémet a vergődő kétségtől. Vezesd a gondolatomat, mely kialudt fáklyaként, vakon tévelyeg a sűrű sötétségben.

A távoli kódos szigeten, a harcra hívó tuba zajában, vér és borgőzös lakomák után, amikor kérlelhetetlen szigorral Róma igazságát hirdeted: gondold az elnyomottak új igazságára és fejtsd meg nekem a világot megváltó szenvedés titkát. Vale.

Egy régi viasztábla után másolta:

Berend Miklósné.

HUSVÉT

Irta: GELSEI BIRÓ ZOLTAN

— Mi jót tehetnek még az emberért?
Kérdé az Isten. — És a földre tért.
Itt testté lőn. Emberré öltözött.
Ígéje szállt az emberek között:
— Inhol vagyok! A várva-várt Remény!
Térj hozzám hittel, gazdag és szegény!
Enyém a menny és minden kincsei;
Ki bennem hisz, az mindezt elnyeri...!
Ezért lett egyszer emberré az Isten!
Széled, dicsőbb mind között,
De mert a rég sóvárgott jót ígérte,
Ez a törvénybe ütközött;
A jogba, melyet megzavart,
Midőn embernek jót akart.
E fellázadt jog megkezdé a pórt:
A Getsemáné-kert mélyére tört.
Nagy véiken érték. — Elfogták legott: —
... Az emberért — megint — imádkozott!

Dühvel rohanta meg
A tébolyult tömeget.
S amíg kötözle:
Fegyverzőre,
Rúv gúnyróhej
Zsongott körötte.
Vad csúfolódók serege
Ütötte, tépte, verte — —
Ez arc: az égi szent vigasz

És durván ráköp egy pimasz.
E homlok: glóriás fehér,
És tüskéitől csorg a vér.
E test: a Messiást takarja
És ostorok ütése marja.
De mindez semmi! — Zúg megint:
— Feszítsd meg őt! — Pilátus int.
S e vad örvöngés szent jogán
Már kereszt áll a Golgothán.
Az Úr, — kit őt szög átütött, —
Ott függ most két lator között...
Ruháin aljas söpredék
Sorsot vetett és osztózek...
Mire leszállt az est,
Az Úr lőn e test:
— Consumatum est!..

Pilátus szán-hán. Int megint:
„ József! Tiéd a holttetem!
De gyanú kélt. S így örzeni
Néhány vitézünk ott leszen!..“

Megvirradott! Sötét a sziklasír...
De im: mi égi dicsfény árad ott?
A sziklakő elhengerül,
Helyén egy fényes angyal ül
És hűdét csodás, égi szöveget:
— Mit keservegek?
Hisz', kit kerestek,
Az — feltámadott...!
Halleluja!

Úres a sír!
Nincs már benn, itt!
Ressurrexit!
Átkos emlékü sírhalom!
Bukott...! Fekete...! — Trianon...!

Héj! Hová futsz színes képzetem?
Szélmargaló, szilaj, víg kamasz!
Husvét van ma! Két föltámadás is!
Mert közelg az ébredő tavasz.
Halleluja! Örendj most szívem,
Szálljon égre hál'adó imám.
Mi az, hogy most mégis könnyezem?
Téged sirallak vértanú hazám...!

Lopva lesem kézmosó Pilátust:
Ébred-e már a nagy szörnylett után?
Mely zsákmányéhes, részeg mámorában
Ma is közlög még ott, a Golgothán.
A szent palástot tépdésik,
Mit zsákmányul lökött nekik
S kockára dobva osztózek
A megrészegült söpredék.
Oh, meddig vár még új föltámadást:
A szertetéptt Szent István palást?
Csültulj szívem! Mit, Trianon!? Hiszek!
Él még a földön elég hű magyar.
Ha mind egyetlen szívű összeforr,
Mert szent, nagy, új föltámadást akar:
És e szent erővel felzúg szövegetünk:
— Ressurrexit! Akkor föltámadunk!

KOMÉDIA

Kedves Barátom!

Kisfiú korodban nyilván magad is eltűnődöttél azon a különös dologon: miért esik a vajaskenyér mindig a vajas felével a földre? Mikor a fizika alapelemeit tanultuk a piarista atyáknál, készek voltunk a vicces megoldással és azt mondtuk, hogy a föld vonzza a vajaskenyér vajas felét. Sőt: a kisebb diákokkal el is hitettük ezt a csacsiságot. Ámde később, mikor

sietős reggeli öltözködés közben az inggombunk kihullott a kezünkből és nyoma veszett, mintha elnyelte volna a föld, már semmiféle magyarázatot nem tudtunk adni. Csak bosszankodtunk, dühöngtünk és verejtékezve mászkáltunk körül a szobában, hogy valahonnét a szekrény, a divány, vagy a mosdó alól (akkor még afféle mosdószekrény volt) előteremtjük. Miközben rájöttünk, hogy a föld nem vonzza ugyan az inggombot, ha elég szorosan tartjuk a kezünkben, viszont az egyhetes szemetet igenis vonzza, mert a cselédleány jóvoltából ott találtuk a különféle bútordarabok alatt, jó mélyen a fal felé tolva.

Ki nem mérgelődött már egy-egy kis tárgy leejtése és makacs eltűnése miatt? Ki nem vette még észre, hogy az apró tárgyakban valami sajátságos rosszindulat lapang, szinte azt mondhatnám: szentelen provokációra való hajlam, mintha így akarnának rajtunk bosszút állni, amiért olyan apróra teremtették őket. Nem tudom, kérélek, melyik afrikai, vagy óceánszigeti vallás lelket tulajdonít a tárgyaknak. Hidd el, van benne valami. Én például merem állítani, hogy speciálisan az inggombban egy gonosz szellem lakozik, amely rendszerint akkor ront rám és kínoz meg, amikor a legidegesebb hangulatban vagyok. Ami nálunk, férfiaknál az inggomb, az a nőknél a kulcs. Ki ne ismerné a kulcskereső nőt? Volt nekem egy nénikém, akit nem tudtam a nap olyan szakában meglátogatni, hogy dült ábrázattal, a szerencsétlenség érzetéhez hasonló martiromsággal ne hajszolta volna a kulcsait. Pedig szegény jótét lélek nagyon pedáns asszony volt. Csak éppen a kulcsok, azok keserítették el az életét és rombolták le a jó háziasszonyi hírét. Mi az ördög bújhatik a kulcsokba? És miért mindig ott keresem én az inggombot, a feleségem a kulcsot, ahol nem találja az ember?

Mondom neked, öregem, valami átkos rosszindulat rejlik az apró tárgyakban. Nem hiszed? ... Mindjárt bebizonyítom. A nagy tárgyakkal nincs semmi bajunk. Én legálább még sohasem tapasztaltam, hogy a lakásomban a jégszekrény, vagy a zongora eltűnt volna. (Pardon, tévedtem. Egyszer végrehajtó járt nálam...) Fogadok, hogy te sem tetted soha tüvé az otthonodat, ha a ruhaszekrényedet keresed. Kérlek, ne mosolyogj, illetve ne aggódj az elmebeli állapotom miatt, — tudom, mit beszélek. Persze, — mondják az egyszerűen gondolkodó emberek — persze, hogy rögtön megtalálsz a jégszekrényt, meg a zongorát, te mafla, hiszen nagyobbak, mint az ember. És persze, hogy nem találod meg az inggombot, meg a szekrénykulcsot, mivel hogy kicsik. Tévedés. Szerintem a nagy és a kis tárgyak között nemcsak méretbeli különbség van. A nagy tárgyak mintegy meg vannak elégedve azzal, az imponáns formával, amelyet az emberkéz adott nekik és ezért tisztességesen viselkednek. A kis tárgyak el vannak keseredve, akárcsak az alacsony termetű ember és borsot törnek az orruk alá. (Hogy ez a hasonlatom nem sántít, életem sora bizonyítja. Nekem majdnem kivétel nélkül kistermetű emberek okoznak kellemetlenséget. Magad is konstátálhatod: minél kisebb termetű egy ember, annál hangosabb, tülekedőbb, sőt prepotensebb, — a kevés kivételnek járó tisztelet főntartása mellett.) Egy elgurult tizfilléres, amely sunyin meglapul egy homályos szögletben, egy csaknem értéktelen gomb, amelynek koppanását és közben hallod s a hang irányában kezdesz keresgélni, jobban fölingerel, mintha aszekrényed egy napon elkezd sántítani

az egyik lábára. A szekrény neked is imponál és elnézed neki ezt kis nyomorékságot, sőt talán részvétellel is vagy iránta, mert rögtön a segítségére mégy. A kis tárgyat, ha megsérül: elhajítod. Nem azért, mert kevés az értéke, hanem azért, mert nem él benned a kis dolgok tisztelése.

Akit nem becsülünk meg és akinek nincs elég ereje, hogy szembeforduljon velünk, az titkos ellenségünké válik. Erre millió példát tud az élet az emberek egymásközi, a történelem pedig a nemzetek egymásközi viszonyában. A titkos ellenséggel szemben nagyon nehéz védekezni. Én ezekben a lenézett, hitvány kis tárgyakban ilyen titkos ellenségeket látok. Ezek borzolják fel az idegeimet, amikor a nagy dolgok úgy futnak keresztül rajtam, hogy az érintésüket sem érzem. Sokszor kérdeztem magamban: mi ez? Kicsinyesség? Lehet, de csak annyiban, amennyiben egy bolha csípését is kicsinyességnek mondjuk. Babona? Úgy érzem, ezzel a betegséggel szemben teljesen immunis vagyok. Akkor hát micsoda? Úgy-e, nem mered azt mondani rá, hogy „marhaság“, mert attól tartasz, hogy a Szentírás szavai teljesülnek be rajtad: „ne ítéld, hogy ne ítéltessél“.

Azért mégis dereng előttem valami. Egyszer egy kedves öregúrral (túl volt a hetvenen) beszéltem erről az apróságról. Nagyon nevetett és azt mondta: „Nézze csak, fiam, én is babrálok olyan dib-dáb tárgyakkal, mint maga.

Legmodernebb női kalapvízelet.

Csakhogy én nem sietek, én ráérek, legkisebb dolgaimat is rendben tartom, az én kezem alatt nem vész el semmi. Vigyázni kell mindenre és annál jobban vigyázni, minél jelentéktelenebb az a valami. Akár tárgy, akár dolog, akár személy. Maga is rájön idővel. Sok csalódást takarítana meg magának az ember, ha büszkeségből nem tenné túl magát az apróságon. A józan és tisztaéletű öregúr, ime, mindjárt erkölcsi alapot épített az én elkallódott inggombom számára. Lehet, hogy közel jár az igazsághoz.

Ezentúl mindenestre lassabban fogok öltözködni, hátha csakugyan a kapkodás okozta az inggombom eltűnését. Ezentúl mindenestre elzárom az írósztalomon heverő ceruzát, gummit, tollat, — hátha akkor nem kél lábuk. Ezentúl mindenestre nyájasabb leszek az alacsonytermetű emberekkel szemben, — hátha kevesebb lesz az ellenségem. Ki fogom próbálni: csakugyan van-e a kis tárgyakban rosszindulat, mint a kis emberekben, vagy csak a magam gondolkodás- és cselekvésmódja ébresztett-e bennük ellenérzést? De ha még ezután is komizkodni fognak velem... akkor, nos akkor... tyű, de dühös leszek megint! Dühös? No igen. Az elgurult inggombot négykézláb ereszkedve fogom keresni a szobában, a nyelvöltögető kis emberkéket pedig azért nem tudom majd kézrekeríteni, mert a huncutok könnyebben tűnnek el a szemünk elől. Ez a kicsik és a kicsinyek önvédelme.

Szeretettel köszönt

Eugenius.

MI IS CSAK ŪGY FŐZŪNK, MINT — ŪKANYÁINK

Irta: Dr. Bernáth Ottó

Az emberek rendszerint lekicsinylő mosollyal néznek végig azokon, akik szeretik a gyomrukat, noha már Brillat-Savarin megmondta, hogy az ember nem azért él, hogy egyék, hanem, hogy jól egyék. Rendszerint szégyeljük bevallani, hogy szeretünk jól enni és a közvélemény kulturálatlanságot lát abban, ha valaki élvezetet, mégpedig nagy élvezetet lát a jó ételben és italban. Pedig a gyomor kulturája egyike a legkifinomultabb kulturáknak. Samuel Johnson, a XVIII. század nagy angol költője és essayistája, aki az angol nemzetnek ma is még egyik nagy büszkesége s aki az angol parlamenti viták kiadásával tette magát népszerűvé akkor, mikor még tilos volt ezeknek a parlamenti beszédeknek leírása, aki az angol nyelv szótárát akkor írta meg, amikor a filológia még úgyszólván ismeretlen tudomány volt, aki Shakespeare műveire olyan előszót írt, amely még ma is forrásmunka s aki versekből, tanulmányokból, életrajzokból egész könyvtárt írt össze: nem szégyelte leírni, hogy igazi örömet és élvezetet neki csak az evés okoz.

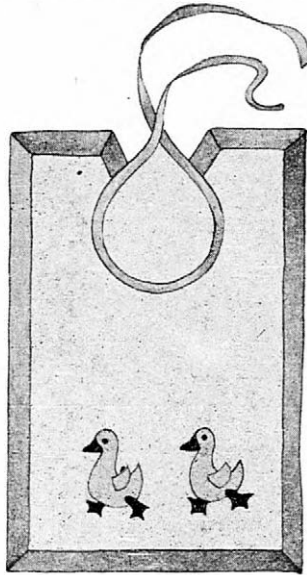
*

És csodálatos, hogy az emberiség minden téren gyorsabban és jobban fejlődik, mint az evés terén. Egy fél

évszázad is eltelik, míg izlésünkben egy lépéssel is előbbre megyünk s a főzésben jóformán ma is még ott tartunk, mint hosszú évtizedekkel ezelőtt. A napokban kezembe került egy pesti szakácskönyv, amely a negyvenes évek elején német nyelv-

ven jelent meg Budapesten. Átolvas-tam s az egyetlen különbség, amely eközt a szakácskönyv és a mai szakácskönyvek ételreceptjei közt van, az, hogy ebben a nyolcvanöt-kilencven évvel ezelőtt megjelent szakács-

Gyermek-előke.

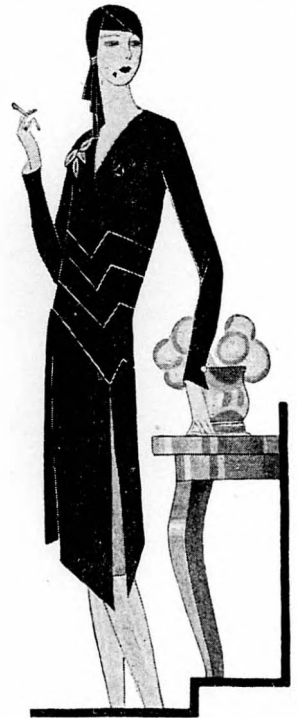
könyvben még az van, hogy igazán jó halászlét csak szűretlen Dunavízzel lehet főzni s azért mindenkit óva int attól, hogy forrásvizet, vagy kútvizet használjon. Ettől eltekintve minden ételt úgy készítettek, mint ma, vagy igazában mondva, ma is csak úgy főzünk, mint űkanyáink. Pedig lehetetlen, hogy mikor ez alatt minden érzésünkben, minden gondolkodásunkban, világfelfogásunkban, vágyainkban, életszükségleteinkben haladtunk és fejlődöttünk, midőn minden szervünkkel szemben nagyobb igényeket támasztunk s minden életnyilvánulásunk kifinomult és raffináltabb lett, éppen csak a gyomrunk maradt volna meg az ősi állapotban. És érthetetlen, hogy akkor, mikor a tudomány és művészet minden ága haladt, éppen csak a konyhaművészet maradt „gyerekipőkben”. Ez feltétlenül nevelési hiba. Bűne annak a rövidlátó felfogásnak, amely az evésben csak fiziológiai szükség kielégítését látja s amely nem tudott és nem tud fölemelkedni arra a magaslatra, hogy az evésben és az ivásban is megnyilatkozik az ember kulturáltsága.

Nem kell ugyan komolyan venni Ovidiusnak azokat a sorait, hogy a római gourmandnak olyan kifinomult izlése volt, hogy a halról meg tudta állapítani, vajjon a Tiberis hídja felett, vagy a híd alatt fogták-e ki a vízből, vagy, hogy az ize után is meg tudta volna állapítani, vajjon a fűrj jobb, vagy bal combját eszi-e, két-ségtelen azonban, hogy egy kifinomult inyú ember olyan gyönyörű-

ségeket talál a jó ételben, aminőt egy közönséges evő vagy nem érez soha, vagy nem becsül semmire. Nálunk majdnem szabály az, hogy a bort nem szabad változtatni. Már pedig Brillat-Savarin szabályul állítja fel, hogy semmiféle borból sem szabad három kis pohárnál többet inni, mert a harmadik pohár után az ember nyelve és szájpadiása, tehát az izlésnek ezek a szervei már nem tudják a bor aromáját igazán élvezni, tehát a bort változtatni kell.

*

A magyar konyhaművészet ellen különben is jogos a panasz. Ha külföldre megyünk, az első, hogy az illető ország nemzeti ételét kóstoljuk meg, mert biztosak lehetünk abban, hogy a legkisebb vendéglőben is a nemzeti ételt kitűnően készítik el. Csak nálunk, Magyarországon. lehet ritkán nyilvános vendéglőben két legnépszerűbb nemzeti ételünket, a pörköltet és a túrós-csuszát megenni. Őkölnyi, izetlen húsdarabok úszkálnak egy híg, hagymás lében, vagy egy csirizszerű, összeragadt kovásztömeg az, amit nyilvános éttermeinkben túrós-csusza néven elének tálnak. Mikor Kossuth Ferenc hazajött s meg akarta ismerni az országot, hat-nyolchetes körutat tett s ez alatt sem délben, sem este nem kapott mást, mint a szokásos marhapörköltet és a szokásos túrós-csuszát. Mi, fiatal újságírók, akik akkor vele együtt utaztunk, már a harma-

dik, vagy negyedik napon hazaszöktünk, mert nem tudtuk megenni ezeket a nemzeti ételeinket s Kossuth Ferenccel azt csodáltuk legjobban, hogy a nyolcadik hét végén is olyan lelki nyugalommal ette ezeket, mint az első nap. Eleinte ez imponált nekünk

s ebben jó és igaz magyarságnak bizonyítékát láttuk. Mikor azután Marosvásárhelyen egy gyönyörűszép csikóbőrös kulacsot kapott ajándékba és csodálkozva kérdezte, hogy mi az, mert ő ilyent még nem látott, akkor mi is rögtön tisztába jöttünk azzal, hogy miért tudta nyolc héti ezt a pörköltet és ezt a túró-csuszát megenni s egyszerre egészen más véleményünk lett róla. Az Olaszországban nevelkedett Kossuth Ferenc először ízlelte meg életében nemzeti eledeleinket és nem tudott betelni a házilag „remekbekészült” pörkölt és csusza ízével és aromájával. Így van ez többi nemzeti ételünkkel is. Halászlévet sem lehet másutt, mint magánháznál enni s ha én egy jó, magyar ebédet akarok enni, a barátaimmal hivatok meg magamat, mert Magyarországon csak a családok körében lehet becsületesen enni.

Ennek is az az oka, hogy nálunk a közvélemény a szakácskodást nem tartja művészetnek s hogy idehaza a jó ételt és italt valójában nem becsülik meg. Midőn Londonban négy évvel ezelőtt a National Training School of Cookery (Országos gyakorlati szakácsművészeti iskola) fennállásának ötvenéves ünnepét ülte, az egész angol nemzet együtt ünnepelt vele és kiemelte azokat a nagy érdemeket, amelyeket ez a szakácsiskola az angol konyha finomodása körül szerzett. S rámutattak arra, hogy megszűnt az az idő, midőn a franciák gúnyosan írták az angolokról, hogy Angliában ötvenféle vallás van ugyan, de csak egyféle sauce. Párisban van egy társaság, a „Gourmandok társasága”. Ennek száz tagja van. Sem több, sem kevesebb. És a legnagyobb társadalmi kitüntetés, ha ez a társaság valakit méltónak tart arra, hogy tagjai közé válasszon, ami csak akkor történhetik, ha egy hely megürül. Ez a társaság minden évben ünnepi vacsorát rendez és egész Franciaország leghíresebb szakácsai versenyeznek, hogy erre a vacsorára egy-egy tál ételt főzhesse. Aki a szakácsok közül ezen a vacsorán díjat nyert, azt a francia nép legalább olyan nagy embernek tartja, mint egy minisztert.

*

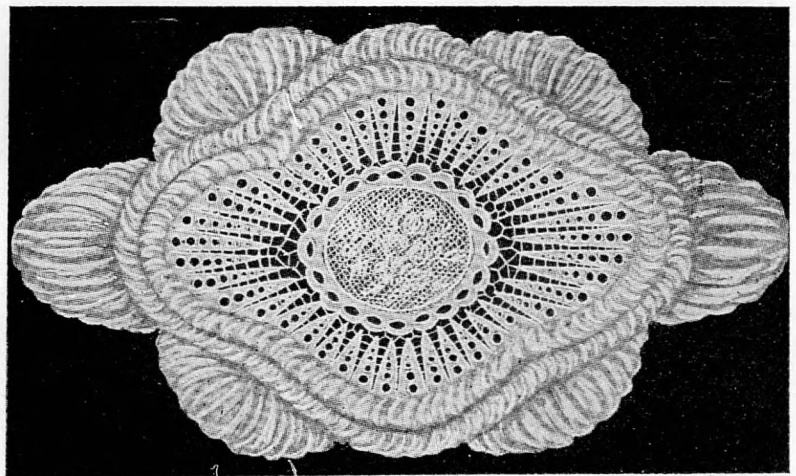
Hol vagyunk mi, szegények attól, hogy a főzésből és az evésből ilyen nyiltan kultuszt merjünk csinálni? Kevesen vagyunk, akik erről valomást merünk tenni. Atholl hercegnő, aki az első nőképviseelő volt az angol parlamentben s aki ma is egyik legkiválóbb harcosa az angol feminista-mozgalomnak, magasztalón írja az uráról, milyen finom ízlése van s hogy ha valami étel az asztalára kerül, a herceg az első, aki annak igazi érdemét, vagy igazi hibáját meg tudja mondani. Atholl hercegnő egy újságikkben felpanaszolja, hogy a fiai már nem ilyenek. Szégyel ve-

lük nyilvános étterembe menni, anynyira képtelenek arra, hogy egy ízletes dinert, vagy soupert megrendeljenek. A bort — mondja — még csak valahogy ki tudják változtatni, mert erre az apjuk megtanította őket, de az ételekben teljesen analfabéták, dacára annak, hogy a hercegnő sokat vesződik, hogy megtanítsa őket arra, hogyan kell egy ebédet, vagy egy vacsorát megrendelni. Ebből azt a következtetést vonja le, hogy a mai angol fiatalság nevelése hiányos s hogy az anyák mindenre megtanítják és megtanít-

Ez különben nem is csoda, hiszen a leányokat sem nevelik erre. Hány fiatal leány megy férjhez, aki mindent megtanult, csak azt nem, amire új életében szüksége volna. Ezek a legmodernebb, legértelmetlenebb könyveket is elolvassák, a mai időtlen, de modern íróról, költőről, filozófusokról vitatkoznak, de egy rántást sem tudnak megkeverni; a lányok dicsőségnek tartják, hogy nem tudják, mi a különbség a fazék és a lábas között. Ezekről aztán nem is lehet elvárni azt, hogy olyan konyhát vigyenek, amely gyönyörűséget szerez mindenkinek, aki leül az asztalukhoz.

A fiatal hölgyek azt hiszik, hogy a konyhaművészet a női rabszolgaság szimbóluma és hogy a nők felszabadítását és társadalmi pozíciójának emelését azon kell kezdeni, hogy nem tanulnak meg főzni s megvetik azokat, akik a jó konyhát a női érények legelső sorába helyezik. Ötven évvel ezelőtt a „Daily Telegraph” ezer fontos pályadíjat tűzött ki erre a kérdésre: „How to Dine?” Hogyan kell enni, jobban mondva, hogyan kell egy menüt összeállítani? A válaszokat egy lexikonvastagságú kötetben adta ki s ez a könyv még ma is nagyon élvezetes és tanulságos olvasmány. Azt mutatja, hogy a gyomor ízlése ezalatt az ötven év alatt nemcsak, hogy nem fejlődött, hanem egyenesen visszafejlődött. Ma már ott tartunk, hogy ismét szükség volna egy ilyen pályadíjra, mert az emberek nem tudnak enni. Vagy falánkak, mohók s ételben és italban csak a mennyiségre néznek, vagy pedig hiúságból, hogy karcsuak maradjanak, koplalókurákat tartanak, meg-

Díványpárna. Gottlieb-modell.

tatják fiaikat, amire az életben esetleg szükségük lehet, de a legfontosabbra, amire a társadalmi pozíciójuk és társadalmi érvényesülésük érdekében volna szükség, az evésre és asztali örömök élvezetére nem tanítják meg őket.

vetik azokat, akik ragyogó arccal, jókedvvel és azzal az eltökélt szándékkal ülnek le az asztalhoz, hogy nemcsak a gyomrukkal, hanem a szívkükkel is gyönyörködni fognak az igazi szakácsművészetnek mindennél közvetlenebbül ható remekeiben.

PEREG A FILM...

Berend Pál rovata

Unatkoznak a sztárok. Hollywoodban nincs színház, nincs hangverseny, társasági életet sem igen kultiválnak az emberek és így mindössze két szórakozási forma marad a sztár számára: *vagy autózik, vagy odahaza marad.* Autózni: kellemes dolog annak a fiatalembernek, aki egy hónapban egyszer, vasárnap, a barátja kocsiján tesz meg néhány órás utat esinos leányok társaságában és lehetőleg szép vidékek felé. De mit csináljon a sztár, akinek az autó olyan mindennapi valami, mint nekünk, halandó embereknek a villamos, vagy a gyalogséta. A sztár tehát kezdi már szivből unni az autót is. Azután nem szabad elfelejteni, hogy Hollywood a világ legszebb vidéke ugyan, — de csak annak, aki legfőjebb három hónapot tölt ebben a modern Éden-kertben. A nap örökké ontja meleg, fénylő sugarait, rossz idő meglehetősen ismeretlen és a trópusi, vagy majdnem trópusi növények színessé, csodálatossá teszék egész Kaliforniát. De — panaszkodnak a sztárok — *éppen ez a sok, koncentrált természeti szépség megy az ember idegeire. Sehol egy kis becsületes vihar, villám, mennydörgés, friss, bimbózó tavasz: egyedül és örökké: nyár, elragadó, de egyhangu nyár.* A sztárok tehát nem kíváncsiak erre a tökéletes természetre, hanem szépen otthon maradnak és az otthonnak ebből a kultuszából fejlődtek a hollywoodi filmszínészek és filmmagnások romantikus villái, középkori mintára készített lovagvárai, miniatűr őserdői, angol kertjei és így tovább. *Carl Lammlé,* az ismert filmgyáros például egy piciny sivatagot csináltatott magának kastélya körül, néhány holdnyi területen, oázisokkal, gyönyörű kaktuszokkal, titokzatosan előtörő forrásokkal. *Harold Lloyd* még ennél is tovább ment. Hatalmas „amerikai méretű“ sziklákat hozatott parkjába, raffinált ügyességgel egymásra helyezette őket, úgy, hogy

Eszterházy Ágnes,

a Berlinben élő, nagytehetségű magyar filmszínésznő Pompadour történelmi szerepében. A bájos fiatal asszony — akinek különben címlapunkon is hozzuk legújabb fényképét — lapunknak legfrissebb külföldi előfizetője.

most olyan az egész, mint egy kisebb hegylánc. Huszméteres magasságból hull alá Harold Lloyd ugyancsak mesterségesen előállított vízese, hogy azután kis, repkénnyel bevont köhid alatt, kövek, színes kavicsok között mint miniatűr patak kanyarogjon tovább. Pár száz méterrel odébb apró malmot forgat ez a „hegyipatak.“ Közvetlenül a malom mögött egyszerű farmerkunyhó. Itt tölti szabad idejét legszívesebben Harold Lloyd, igyekszik minél megszébbre kerülni gyártól, amerikai élet-tempótól, a pénzkeresés öldöklő ritmusától és megpróbálja elképzelni, — hogy nem világhírű filmszínész, hanem egyszerű polgár, aki szereti a romantikát, a hegyipatakat, az európai „stilusu“ természetet és akinek nem telik többre, mint egy piciny fakunyhóra... Szegény Harold Lloyd és szegény többiek... Ugy látszik, azért nem egészen boldogok ők sem... És azoknak az európai kislányoknak és kisfiuknak, akik a világhírű hollywoodi nevek viselőiben félisteneket látnak: bizony nincs igazuk. Harold Lloyd és társai, de főleg az európai színészek egyáltalában nem érzik magukat kiválasztottan szerencsésnek: a hollywoodi élet tulzott nagyszerűsége kiirtja belőlük az igazi embert, akinek küzdeni és szenvednie kell az élet szépségeiért. Menekül is, aki csak teheti: Mozsukin, Greta Garbo, Conrad Veidt már visszajöttek Európába és ez év őszén Jannings is hazakészül...

Kérek egy ötszemélyes csokoládét...! Egvik londoni mozi pénztároskisasszonyának mondják ezt az emberek, ha ötszemélyes páholyra van szükségük. Ez a mozi tulságosan magasnak találta az angolországi vigalmi adót és míg a többi filmszínházak mély sóhaj kíséretében, de fizetik a százalékat, addig ez a mozi kitalálta a módját, hogyan játssza ki a pénzügyi hatóságokat. Jegyet senkinek nem ad, — tehát nincs mit megadóztatni. — hanem minden néző köteles egy csokoládét „váltani.“ A legolcsóbb ülőhelyekért körülbelül egy pengőt kell fizetni, mire kezdebe nyomnak egy ötdekes csokoládészeletet, de ugyanezt kapod, ha ötpengős zsölyjét is váltasz. Mindössze másszínű papírba van a csokoládé esomagolva. Férfiak — kívánatra — különböző minőségű cigarettát kapnak. Mindenki jól jár. A néző ingyen édességhez jut, a tulajdonosnak pedig ez az édesség, vagy cigarettá jóval kevesebbe kerül, mintha vigalmi adót kellene

Dita Parlo,

a „Magyar Rapszódia“ című, immár világhírű film főszereplője sem felejtkezik meg rólunk. Dita Parlo ebből az alkalomból „nyuszi-maszokban“ fényképeztetni le magát.

fizetnie. Csak az adóhivatal jár rosszul és most igyekszik is hozzájutni a pénzéhez. Pörrel támadta meg a mozit és azt vitatja, hogy színházakban és mozikban nem a jegyet, tehát a papírosdarabot adóztatja meg az állam, hanem a szórakozást. És hogy ő, az állam, nem bánja, ha a mozik jegy helyett esernyőt, zefringet, nyakkendőt, vagy félkiló szalámit ajándékoznak nézőiknek, azért a szórakozás ténye megtörtént, — sőt még nagyobb mértékben, hisz

Jenny Jugo,

az Ufa fiatal sztárja kellemes husvétii ünnepeket kíván a „Magyar Uriasszonyok Lapja” kedves olvasónőinek.

az ajándék még fokozza a jókedvet, — tehát fizetni kell a mulatság után a percenteket. A jó londoniak most kíváncsian várják a nem mindennapi pör végét.

Hány „darabból” áll egy filmsztár? Furcsa kérdés, — lehetne válaszolni, — hiszen a filmszínészt is ugyanugy a jó Isten teremtette, mint bennünket, tehát annyi „darabból” áll, mint mi. Hát itt a tévedés. A filmsztárt nem a jó Isten teremtette, legföljebb azt az urat, vagy hölgyet, aki a sztár nevét viseli. Mert a filmszínész afféle összerakható ember. Részt kér az ő „film-megjelenéséből” a szabója, aki nagyszerű zakkót csinál neki, azután a volt huszártiszt, aki lovagol helyette, az artista, aki a sztár maszkjában magas hidakról robozó vonatokra ugrik, a nagyszerű táncos, aki a magyartárgyu filmben a sztár helyett a csárdást járja. Tessék csak megfigyelni, hogy ilyenkor csak a nagyszerű ritmusban perdülő lábakat fotografálják le és a test, az arc hiányzik, mert hiszen nem a sztáré ez a test és arc. Nagyon természetesen nem az ismert filmszínész vesz részt az izgalmas és a nézők idegeit végsőkig feszítő boxmeccsben sem, mert ki tudná garantálni, hogy a sztár, a deli és elegáns férfinek az egész világ nőitől egyhangulag megbámult római orrát nem törlik-e be a küzdelem hevében. Két aktív boxoló játszik ilyenkor, az egyik persze valamennyire, legalább alakjában hasonlít a mi filmszínészünkhöz, arcát pedig nem lehet látni, hiszen a rendező úgy állítja be őt, hogy hátat fordítson a nézőnek... Bizony: a film minden részletében illúzió és mennyien ábrándulnak ki például a közismert és gyönyörű amerikai filmszínésznőből, hogy ha egyszer lábai is a celluloidtekercsre kerülnének. Mert ezek a lábacsók nem formásak, nem karcsuak, ezek a bokák nem észvesztőek, ellenkezőleg... Ha az illető hölgy lábairól kell felvételt csinálni, a rendező bizony elővesz egy kis görült, aki tehetségtelen ugyan, de a lábai oly szépek és finomak, hogy őt kontinens férfiközönsége rajong érte...

Milyenek a filmsztárok édesanyjai? Főleg Amerikában igen gyakran fiatal asszonyok, akik majdnem olyan szépek, mint kislányaik. Tekintve, hogy mostanában pár tucat alig tizennyolcéves hölgy kapott Amerikában vezetőszerepet a filmen, az édesmamák gyakran nem többek harminchat esztendősnél. Általában két csoportba osztják Hollywoodban a „film-mamák”-at. Olyanokra, akiket szeretnek a filmgyárakban és olyanokra, akikkel szemben ki-

adták a rendeletet az igazgatósági irodákban: *ha önagsága jön, nem vagyunk itthon*. Ezek a „film-mamák” ugyanis sokkal ambiciózusabbak, mint kislányaik. Ha gyermekük szerintük nem megfelelő szerepet kap, akkor a rendezőhöz, az igazgatóhoz, a vezérigazgatóhoz, a társaság elnökéhez, főrésztvevényeséhez szaladnak és így tovább. Jelen vannak a felvételeknél, mindent jobban tudnak és egyszer megtörtént, hogy egy ilyen édesmama megállította az egész munkát, nekirontott a hős-szerelmesnek, mert ez a fiu, ahogy az édesanya látta, a szükségesnél hevesebben csókolta meg a drága gyermek ajkát, temperamentumosabban, mint a szerep előírja. Ezzel szemben vannak édesanyák, akiket mindenki imád a filmgyárakban. Ilyen például a Janet Gaynor, a fiatal sztár, a nálunk is nagy sikert aratott „Virradat” főszereplőjének édesanyja. Együtt lakik leányával, úgy élnek együtt, mint két jópajtás. A mama harminchat-harminchétféves. Mikor a kis Janet egymásután járt a hollywoodi stúdiókat, hogy szerepeket kaphasson és hogy elinduljon az ő megálmodott karrierje, édesanyja semmi mással nem törődött, minthogy a kislány, ha este hazajön: pihenést, nyugalmat, meleg, édes otthont, nevetést, kedvességet, örömet találjon. Soha nem ment és nem megy ez az édesanya a műtermekbe, nem kíván beleavatkozni lánya üzleti és művészi ügyébe, mindössze „a gyermekét, az egykori kislányt” tartotta meg magának és igyekszik épségben, boldogságban megőrizni. Film-dolgokról odahaza nem beszélnek.

June Collyer, a fiatal filmszínésznő édesanyja maga is ünnepeit primadonnája nagy new yorki színpadoknak. Nem is nagyon csodálkozott, mikor egy szép napon kislánya bejelentette neki, hogy legközelebb nagyobb szerepet játszik egy filmben. June ma Hollywoodban él, míg édesanyját a színpad New Yorkhoz köti. Havonként egyszer szabadságot vesz magának June édesanyja, lányához utazik és egy napra megjelenik a felvételeknél, de csak azért, hogy a szünetekben pár percet beszélgethessen gyermekével.

Gustav Fröhlich,

a népszerű és tehetséges berlini filmszínész husvétkor is az ő bájos leány- és asszonyrajongóira gondol.

Sally Phipps édesanyja meséli: — Be kell vallanom, hogy meglepett Sally gyors karriérje. Hiszen alig múlt el az idő, mikor a gyerek iskolai ügyeivel és új ruháival kellett törődnöm. Meglepetéssel kell megállapítanom, hogy nagy lányom van, akinek neve kitünően ismert a filmvilágban... Ami életmódunkat illeti, ez nem változott Sally karriérje óta sem. Soha nem avatkoztam be a kislány ügyeibe, soha egy lépést az ő filmpályája ügyében nem tettem, röstelném magamat, ha valamit kérni kellene a számára. Ha Sally kívánja, úgy beszélgetünk filmdolgozokról, ha nem, úgy nem is érintjük ezt a témát...

Mindebből az látszik, hogy modern, okos édesanyák szép számmal vannak Amerikában is, másodsor, hogy a fiatal filmszínésznők igen szép és rendezett, sőt boldog család életet élnek.

Erich Pommer, a német filmvezér mondja: — Amerikában ma hallatlanul népszerű a magyartárgyú film. A „Magyar rapszódia“, amely az én irányításom alatt készült magyar és német résztvevőkkel, ma New York legnagyobb sikerű filmjeinek egyike. A film Amerikában eredeti zenekísérettel fut, mint „hangos film“, vagyis a cigányzene. A csárdás, a tárogató muzsikája, valamint a puszta élet „zenei“ hangulata, a csorda bőgése, a mének nyerítése, eredeti magyarországi, debreceni felvételeket ad vissza... Sokan csodálkoznak különben, hogy a film olyan kevésbe került, hatszázezer márkába, holott a „nagy filmek“ előállítási költsége átlagosan egy millió. Ennek oka, hogy a puszta, a Hortobágyot, a magyar városokat, a magyar buza-földeket nem a berlini stúdióban építettem föl, — hanem a helyszínrre mentem szereplőimmel, Magyarországra. Így sokkal olcsóbb és sokkal igazabb...

szinpadra, hangversenyterembe, filmgyárba s a jó ég tudja, hová vonzsolják véznatestű, zsengelelkű gyermekeiket.

*
„BEJELENTŐLAPÉRT mentem a hatodik kerületi rendőrkapitányságra“, — így kezdi hozzánk intézett panaszos levelét egy uriaszony. — Szó szerint folytatjuk: „Egy zordábrázatu örmestert szíves jó napot-tal üdvözöltem. Nem köszönt vissza. Észre sem vett. Kérem, bejelentőlapért jöttem, mondtam. Nem felelt. Megismétltem. Nyers hangon válaszolt: tudhatná, hogy csak tizenkettőig lehet kérni. Téved, mondtam erre, mert egy óráig lehet, így van kiírva a kapu alatt és ha ezt maga nem tudja, akkor majd lesz rá gondom, hogy a fölöttesei kioktassák erre is, meg arra is, hogyha egy uriaszony köszön magának, akkor köszönjön vissza. Egy szót sem felelt az örmester, elém tette a bejelentőlapokat, én elmentem s ő persze ezuttal sem köszönt. Külsőm szerint olyan asszony vagyok, akit nem lehet összetéveszteni se viceházmesternével, se sarki kofával, de kérdezem: hogyan bánhat az ilyen s ehhez hasonló rendőr azokkal a szerencsétlen asszonyokkal, akiket nem látszik meg az uriság, az intelligencia? Kérem a „Magyar Uriasszonyok Lapjára“, védje meg az urinókat az ilyen sérelmekkel szemben.“ — Szomoruan kell megállapítanunk, hogy ez a panaszos levél nem az első és attól tartunk, nem is az utolsó. Tűrhetetlen, hogy adófizető polgárok feleségei durva tapintatlanságnak legyenek kitéve olyan egyénei részéről, akiket a teherviselő társadalom azért tart el, hogy kötelességüket pontosan és európai udvariassággal teljesítsék. Nem kételkedünk benne, hogy a főkapitányság nemes intenciójú vezetőjének és kiváló főmunkatársainak sejtelmük róla, milyen hang honosodott meg egyes alantas közegeknél. A panaszkodó uriaszony levelét azért hoztuk nyilvánosságra, hogy a főkapitányság tudomást szerezzen az egyre sürűbben felburjánzó udvariasságról és bárdolatlanságról, mert csak így tudja orvosolni a bajt. Ne feledjék el: a közönség ma, az élet megnehezült sodrában sokkal érzékenyebb és ingerlékenyebb, mint egy gazdaságilag kiegyensúlyozott, boldog világban. Viszont a gondtalanul élő társadalmak még kevésbé türik — Shakespeare szavaival élve — a „hivatalok packázásait.“ Pláne a rendőrörmesterek packázásait urinókkal szemben!

SZENTŐL-SZEMBE

CSODAGYERMEK itt, csodagyermek ott, csodagyermek mindenütt. Olvasod: egy öt és fél éves tendős fiucska órán keresztül vizsgáztatnak a magas matematikából. Színházba mégy: a szinpadon pöttön gyerekek vonulnak fel, hancuroznak, hebegnek is valamit, (micsoda kegyetlen drill árán!), sőt csecsemőt is láthatál

egyik-másik darabban, mint szinpadi kelléket. Zenetanárul beszélsz: megtudod, hogy a szülők elbirhatatlan ostromának vannak kitéve. Minden gyerekben, aki ráüt a zongora billentyűjére, világhódító művészcsemetéket látnak az elfogult, nagyralátó szülők. Hogy is mondja Madách? „Minden gyermek egy-egy csillag a család egén és csak később válik a szokott pimasszá.“ Hát, ha nem is lesz valamennyiből csavargó, vagy haszontalan fráter, biztos, hogy nemcsak lángelme, de még tehetség sem válik mindenikből. Sőt! Nagyon jól tudjuk, hogy minden pályát közepeszerű emberek tartanak megszállva, hogy ez a világ a közepszerűségek világa. Mire a rengeteg csodagyermek felnő, legfőljebb, ha egy-két árnyalattal különb azoknál, akik olyan hitványak voltak talentum dolgában, hogy öt éves korukban még a saját szüleik sem tartották őket zseninek. Mirevaló hát ez a bántó tülekedés a rivalda fénye, a nyilvános szereplés reflektora felé? Mit akarnak az ugynevezett csodagyermek irtó tömegével? Fájdalom, ott tartunk, hogy a gazdasági nyomoruság már a törékenyestű, ártatlanlelkű kicsinyeket is munkába fogja. Kétségbeesett szülők aprópénzre váltják fel a gyermekeik — gyermekváltat. Egy-két pengőt ad a színház s ezért a silány bérért késő este ott kell izgulni kisfiuknak, kislányoknak a szinpad rontó levegőjében. A zseninek kikürtölt gyermekektől viszont aranyhegyeket vár a beteges szülői fantázia. Mi bizonyára lelkes hívei és rajongói vagyunk a gyermekkultuszhoz, de a jövő nemzedék életképességét az erkölcsi és fizikai erők kifejlődésében, megizmosodásában látjuk. A csodagyermekkultusz pedig éppen ezeket az erőket köti le s akadályozza meg a kivirágzásban. Ezért kell megálljt kiáltanunk a szülők felé, akik

METSZET

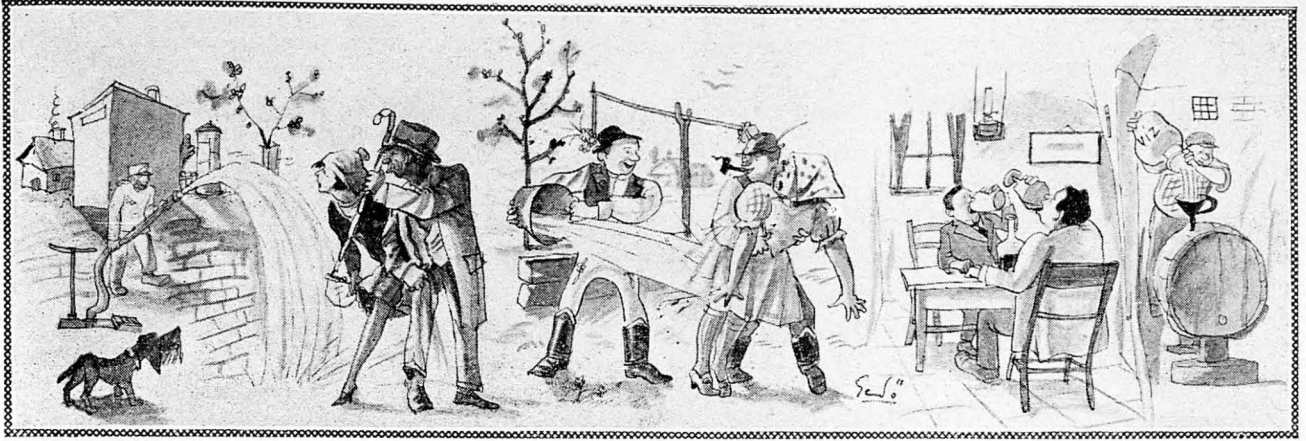
E. Zsolnay Boriska

A kandallón ketyeg a régi óra,
A képek mosolyognak a falon,
Lágyan füttyül a sárga kis kanári,
Egy nyitott könyv hever a pamlagon,
A szőnyegen egy széttépett levél van,
Egy égő cigaretta a zongorán...
Az ajtó halkán becsukódik. Elment...
Az alkonyatba belesir egy lány...

HUSVÉTI LOCSOLKODÁS

(Geőő eredeti rajza a „Magyar Uriasszonyok Lapja” számára.)

SZÍNHÁZI BEMUTATÓK

KÜLÖNÖS KÖZJÁTÉK

Mi az? — kérdezik felvonásközökben az európai színpadi koszthoz szokott emberek. Az átlag-publikum nem tud ítéletet mondani, tétován áll az újszerű produkcióval szemben. A sznobok nagyképűsködve harsogják: új Shakespeare! A cinikusok zavarban vannak, szájuk szögletébe futva megfagy a gúnymosoly. A léha viccelők eloldalognak, — ez nem az ő szölejük, itt nem fognak szüretelni. A neo-romantikára hajlók kicsit elszomorodnak, — másképp gondolták a dolgot. A filozófus-hajlamúak felsóhajtanak: végre egy amerikai, aki a lélek és a vér problémáit nem filmsablonba és rémdrámába fojtja. A moralisták majdnem cenzura után kiáltanak. A családapák rémülten figyelmeztetik egymást: az Istenért, nehogy elengedd a leányodat ehhez a darabhoz.

„Különös közjáték”: mit tesz ez a két szó? Születéstől a halálig közjáték az élet. A jelen, az a közjáték. Honnét tudjuk, mit jelent a „ma”? Csak összehasonlításból. A multba kapaszkodva értjük meg a jelent és akkor is mindig a jövőre gondolunk. Ebben az arasznyi közjátékban különös dolgok történnek. Vágyaink vannak, amelyeknek útjában áll az élet, vagy csak ráfogjuk az életre, hogy ő gáncsol el bennünket, mert legtöbbszőr a mások hasonló vágyainak drótsövényén akadunk fenn, vagy akarátgyöngöseség fojtja meg a csirázó vágyakat. Hiába szerkesztjük meg mechanikus gonddal kis életünket gépezetté, ha még úgy ismerjük is a kerek forgását, a csavarok lazításának és szorításának titkát: jön valami, amire nem számítottunk, jön valaki, akit nem ismertünk — és a gép elkezd makacszkodni, forgása meglassodik, vagy örült iramot vesz, minden másképp történik és mi tehetetlenül állunk a misztérium előtt. Akarunk és nem tudunk.

Ralph Forbes,
rokonszenves, huszonhatéves „baby”. (Részletes magyarázatot Leila Hyams tényképénél találunk.)

Leila Hyams,
a Metro-Goldwyn-Mayer gyönyörű, szöke baby-sztárja félévvel ezelőtt még newyorki gépirónő volt. (Baby-sztárnak hívják Amerikában a fiatal filmszínésznőket, esetleg filmszínészeket, akik pár hónapja debütáltak, de még nem „arriváltak” teljesen.)

Lehet, hogy önkényesen magyarázom bele mindezt O'Neill drámájába, de miközben ennek a félelmetes játéknak hol brutálisan túlzó, hol elmélyült jelenetei elvonultak előttem, ilyen gondolatok hánytorogtak bennem. Másokból talán más bölcséletet és hangulatot csíhol ki a dráma. Mert nem lehet ezt a művet egy síkban szemlélni. Hét ember tragédiáját sűríti össze a „Különös közjáték”. Mind a hét ember: önálló egyéniség és mégsem tudják a maguk szabad életét élni, mert egy halott árnyéka borul a lelkükre. A halott egy Gordon nevű ember, akit a világháború az európai harcerekre sodor és valahol Flandriában elesik. Leeds professzor leánya, Nina halálosan szerelmes volt Gordonba, de nem lehetett az övé, mert özvegy édesapja megakadályozta, hogy a hadbavonulás előtt egybekeljenek. Nina szivettépő gyötrődéssel engedi át magát a bánatnak, az élete el van rontva. És ez az elrontott élet hat másik ember életét temeti be. O'Neill túlságos merészen, sőt a büntető-törvénykönyv némely paragrafusának arcucsapásával bizonyítja be, micsoda tragédiák születnek egy elmaradt boldogságból, egy nem teljesült vágyból. Nina, elvesztvén élete egyensúlyát, Gordon parló szívét, új és kalandos utakon indul el. Ott hagyja apját, akinek szemébe vágja, hogy önzésből nem engedte őt férjhez menni... és most rettentő lendülettel kezd forogni a leány sorsának kereke.

O'Neill forradalmi újítással lepte meg a vén Európát. A dramaturgiának azt a szinte megkövesült szabályát, hogy a színpadi cselekménynek párbeszédben kell kifejlődni és tovagördülnie, egyszerűen sarokba állította. A „Különös közjáték” teljes jogába ültette vissza a száműzött monológot, sőt párhuzamoson a dialógussal egyenlő értéket adott neki.

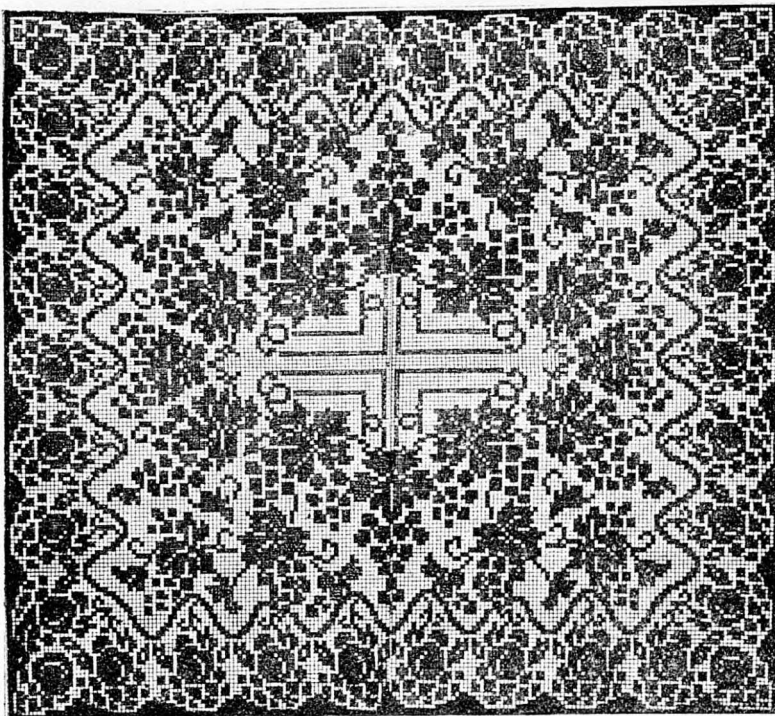
A dráma szereplői kivétel nélkül két-féle módon beszélnek. Amikor pillanatnyilag támadt gondolataikat mondják, reflektorsugár világítja meg az arcukat és más hangon szólnak meg, mintegy maguk elé meredve, a gondolatokat kivétítve. Párbeszédnél eltűnik a reflektorfény és társalgó modorban folyik a játék. Ez a technikai ötlet a gondolat és a szó közt tátonyó távolságot jelképezi. Azt a szemfényvesztést tárja elbénk, amellyel mindennap él minden ember, hogy tudniillik a kimondott szó nem ikerestvére a gondolatnak, vagy, hogy a régi talleyrandi mondást idézzük: a szavak arra valók, hogy elleplezzük velük gondolatainkat. O'Neill a drámaírás eszközeit csodálatos színnel tetézte be, amikor a „zavaró” monológot a lélek-analízis szolgálatába állította, mégpedig kellő plasztikával, széles távlatba feszítve ki a színpadi szemlértékét. O'Neill kettős beszédű alakjai új elemet visznek a drámai cselekménybe: az eddig hallgatásra ítélt, vagy csak félig kiélt lelkeséget, amely párbeszédekben sohasem juthat el az őszinteségnek arra a legmagasabb fokára, ahol az embert semmi és senki nem feszélyezi.

A „Különös közjáték”. A gondolat és a szó kifejezésének kettőssége: a színészeket — a Vígyszínház újjászervezett együttesét —, a rendezést is, a színpadi elektrotechnikát is egészen újszerű feladatok elé állította. Gombaszögi Frida játszotta Ninát, ezt a krafftbebingi, vagy talán freudista tudományos módszerrel megfejthető női talányt. Mellette föltét-

lenül Törzs Jenő és Gellért Lajosé az első hely a férfiszereplők között. Rajnai Gábor, mint Sam, a csúcsát érte el saját művészetének. Az együt-

anyját művészi palettájának világos színeivel enyhítette.

A közönség négy órán át feszült figyelemmel kísérte a dráma izgal-

Rece-aszalterítő. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

tes nyereséget könyvelhet el a Pécsről visszahozott Vértés Lajossal is, aki Darell orvos alakját szoborszerűen mintázta meg. Varsányi Irén egy nem neki való szerepet, Sam

mas fordulatait, de egy-egy rikitó jelenetnél, egy-egy nyers szónál és sok, az erkölcsi tilosban tévelygő mondatnál megrázkódott és joggal ügylet.

TÁRSASÁGBÓL

Halló, Nagyságos Asszonyom, engedje meg, hogy én legyek az első, aki üdvözölheti a tavaszian illatos husvét alkalmából. Mit kívánjak az ünnep napján? Azt hiszem, nem vagyok szerénytelen, mikor arra kérem, hogy szeresse a Maga hűséges hívét és lovagját és rajtam keresztül lapunkat, amelynek most is, mint mindenkor, nincs más vágya és programja, mint hogy olvasónőinek szeretetét és ragaszkodását továbbra is megőrizze. Kívánom, hogy a finom, illatos parfümök, amelyekkel

husvét hétfője reggelén a Magához közelállók megszinesítik az ébredését: a szép és boldog illuzió és életöröm felhőjébe burkolják. Hiszen olyan ritkán akad alkalmunk és okunk az öröme: használja fel ezeket a napokat és nevesen, kacagjon a Maga ezüstösen esendülő hangján s így ünnepelje a husvét ünnepét.

...Tudja-e, Nagyságos Asszonyom, hogy a divatfejdelmek mit ajándékoztak a hölgyeknek tavaszra, mondhatnám azt is, hogy husvétii meglepetésül... Ugy-e, nem találja ki. Pedig komoly szenzációról van szó. A párizsi divat-diktátorok kiharoztak pár gyönyörű délutáni ruhát, úgynevezett *complet*-ket, amelyek este, ha Nagyságos Asz-

szonyom leveszi a *complet* kis kabátját, — egyszerre estélyi ruhává alakulnak. Ha tehát akad olyan vállalkozó szellemű hölgy, akinek nincs kedve az előkelő hotelekben délután ötkor kezdett táncot nyolckor befejezni, az egyetlen „vállrandítással” estélyi ruhába öltözködhetik és folytathatja a szórakozást: anélkül, hogy egy pillanatot is vesztett volna... A tavaszi ruhák közös tulajdonsága különben: valamennyi *princessz*-vonalban készül, az öv hiányzik és a derekat az eddigénél magasabban jelölik a *kosztümök* tervezői.

...Halló, most elmondok egy igazi amerikai viccet. Mint az amerikai tréfák igen nagy része, ez is az autóval van kapcsolatban.

Két new yorki dzsentimen beszélget:

— Nem értem. A kocsidon nincs sebességmérő. Hogyan ellenőrződ a kocsii gyorsaságát?

— Ó, ez roppant egyszerű. Figyelj ide. Harminc kilométeres sebességnél a lámpák vacognak, negyven kilométernél az ablakok és ötvénél az ajtók.

— És ha kileneven kilométeres gyorsasággal rohansz? — Akkor meg a fogaim vacognak...

...Halló, Nagyságos Asszonyom, most elparentálom a szegény velencei galambokat, azokat a kedves és szelíd madarakat Szent Márkus terén, amelyeket, — vagy akiket — minden nászutázó pár ismert. Az elmúlt tél megtizedelte őket. Velencében ezidén nem sokkal volt melegebb a temperatura, mint nálunk, a nászutások. — ha éppen pénzünk és kedvük volt, — nem Velencébe, hanem Egyiptomba utaztak, szegény madarakról mindenki megfejtkezett, senki sem szórta eléjük a kenyérmorzsákat és

a galambok elpusztultak az éhségtől és a hidegtől. Bizony, Nagyságos Asszonyom, ha úgy tiz esztendő múlva a Maga gyönyörű kislánya is felserdült, férjhezmegy és Velen-cébe utazik nászutra: már csak a forró olasz eget, a hatalmas márványtáblákat találja meg Szent Márkus terén, — ha csak a magisztrátusnak időközben eszébe nem jut, hogy már csak idegenforgalmi szempontból is érdemes új galambcsaládokat nevelni. De mikor lesznek ezek a madarak olyan szelidek, hogy mint elődeik, a fiatal hölgyek vállaira repüljenek és elfogadják az asszonyok, a lányok gyöngéd csókjait...

...Halló, társasági hireim a következők: Augusztia főhercegasszony és Magdolna főhercegnő a Rivierára utaztak. — Széchenyi Emil gróf és Magda leánya hazaértek egyhónapos semmeringi üdülésükről. — Csiky Ödönne Olaszországból visszatért, hogy családja körében tölthesse a husvéti ünnepeket. — Wimpffen György gróf és felesége az elmúlt napokban megjöttek Semmeringről. — Kelemen Móric és neje husvétra Olaszországba utaztak. — Szemző Istvánné, lapunk kedves előfizetője visszaérkezett San-Remóból.

A szezon utolsó nagy estélyeit az elmúlt héten a következők adták: Jeszenszky Sándor, Álgya Sándor és neje, Hubay Jenőék, Mihályfy Dezső és felesége, Wlassics Gyula báró és felesége. Ez utóbbi estélyen Augusztia főhercegasszony és Magdolna főhercegnő is megjelentek.

Családi hireim: néhai Gordon Róbert miniszteri tanácsos és felesége Bochkor Ziza leányát, Lianet feleségül vette illusztris kollégánk, Tóth László dr., a Nemzeti Újság főszerkesztője. — Barabás Mária és Csizina József házasságot kötöttek. — Szemery Margitka és Bartholy Róbert, m. kir. hadbiztos-százados eljegyezték egymást. — Luttor Ignác és felesége, lapunk lelkes hívei, Márta névre keresztelték frissen betoppant, immár második kislányukat.

A „The Mary Society of Budapest“, az előkelő és közismert magyar-angol klub műsoros táncal egybekötött „Washington-díszestélyt“ tartott P. Closs Mary, a kiváló és népszerű ügyvezető elnöknő rendezésében. P. Closs Mary mondotta a nagyhatalmú bevezető- és záróbeszédet angol nyelven. Hatalmas tapssal ünnepelték a többi szereplőt is: Dalmady Erzsébetet, Winkler Lillyt, Szikszay Sándy Alicet, Vidéky Erzsébetet, Vida Máriát, dr. Gergelyffy Gábort, H.-né Black Ruthot, Marik Klárikát és Karezag Miklóst. Az est kivételes anyagi és erkölcsi sikere az agilis ügyvezető elnöknő kétségtelen érdeme.

...Halló, felhívom Nagyságos Asszonyom szíves figyelmét egyik kedves és nagytehetségű előfizetőtársnőjének, Tóbiás Lászlónénak (Szezed, Teleki-utca 14.) egymásután megjelent, két rendkívül tartalmas és értékes kézimunka-füzetére. Ebben a gyönyörű illusztrációkkal ellátott munkában Tóbiás Lászlóné magyaros motívumú rece-hímzéseket dolgoz fel. Egy-egy füzet ára előfizetőink részére 2.50 pengő. Megrendelések közvetlenül Tóbiás Lászlóné címére küldendők.

...Hogy mennyire nem fenékgig tejfel az élet Oroszországban, milyen mértékben romlottak a gazdasági viszonyok és az erkölcsök, erre vonatkozóan legbeszédesebb példa a szentpétervári házasságoknak és válásoknak most nyilvánosságra hozott statisztikája. 1928-ban 14.055 házasságot kötöttek az egykori fővárosban, de még ugyanazon évben felbontottak 9757-et. Szegény orosz asszonyok és szegény gyermekek, akik ezekből a házasságokból születtek.

Az Országos Kaszinó magasnője hangversenyt rendezett előkelő közönség jelenlétében. Áhly Erzsé. Lehotay Árpád, Gyalui Farkas jelenétét adták elő. Stefániai Imre Brahms-dalokat zongorázott, a Dömötör Lajos, Melles Béla és Temesváry János operaházi művészekből alakult trió Stefániai Imre kísérete mellett Schubert, Chopin és Stefániai-dalokat játszott, míg Székely Mihály Berg Ottó kíséretével Schubert és Nicolai-szerzeményeket énekelt. A kitűnő nevű szereplőknek meleg sikerük volt.

Válni készülő férj az ügyvédhez:

— *Öt évig semmi baj nem volt a feleségemmel...*

— *És aztán?...*

— *Aztán hazajött az anyósomtól, ahol az öt évet töltötte...* Kezét csókolom.

MIT FŐZZEK?

Március 31. Vasárnap: Tyúkleves májgaluskával és főthússal szervírozva, spárga vajjal, töltött bárány egybesütve, fejes saláta keménytojással, diótorta tejszínhabbal. **Vacsora:** Sonka tormával, keménytojás, apró sütemények, gyümölcs.

Április 1. Hétfő: Paradicsomleves apró vajgaluskával, kirántott borjuvelő, parajkötés, pulár szalonnával spékelve és pirosa sütvé, francia-saláta, faág-torta. — **Vacsora:** Sonka aszpikkal, hideg sült, fejes saláta keménytojással, aprósütemények, gyümölcs.

Április 2. Kedd: Gombaleves rizzsel, majoránna hús, petrezselymes burgonyakötés, citromfelfújt. — **Vacsora:** Lágymáj, sonka, köritett liptói, gyümölcs.

Április 3. Szerda: Zöldborsó-leves, gombás borjucomb-beccsinalt, meggyeslepény. — **Vacsora:** Tejfeles csirkepörkölt tarhonyával, gyümölcs.

Április 4. Csütörtök: Karfiol-leves, rakott káposzta, töltött palacsinta. — **Vacsora:** Kirántott borjumáj, burgonya-saláta, sajt, gyümölcs.

Április 5. Péntek: Francia burgonyaleves, kirántott hal, parajfőzelék, turósrétes. — **Vacsora:** Tojásomlett fejjessalátával, rokfort vajjal, gyümölcs.

Április 6. Szombat: Zellerleves, párolt rostélyos finom főzelékkal, cseh-pimasz ízzel. — **Vacsora:** Naturszelet, szalamszál burgonya-kötés, uborka, gyümölcs.

Április 7. Vasárnap: Spárgaleves, töltött gomba, kirántott bárány, rakott burgonya, fejes saláta, linci-torta. **Vacsora:** Sonka, füstölt nyelv tormával és keménytojással, sajt, gyümölcs.

Április 8. Hétfő: Húsleves kockatésztával, főtt hús snidling-mártással, rőszelt burgonya-kötés, hajtogatott vajaskifli. — **Vacsora:** Töltött-paprika, gyümölcs.

Április 9. Kedd: Köménymag-leves, áttört babfőzelék, vagdalt pecsenye egybesütve, tiroli rétes. — **Vacsora:** Virstli tormával, sajt, gyümölcs.

Április 10. Szerda: Tejfeles hagymaleves reszelt tésztával, töltött borjumell, parajfőzelék, gesztenye-szelet. — **Vacsora:** Báránypörkölt galuskával, gyümölcs.

EGYSZERŰ ÉTLAP

Március 31. Vasárnap: Hamishúsleves májgaluskákkal, töltött bárány egybesütve, pirosa sült burgonya, vörös káposzta-saláta, diótorta. — **Vacsora:** Sonka tormával, keménytojás, aprósütemény, gyümölcs.

Április 1. Hétfő: Paradicsomleves apró vajgaluskával, kirántott bárány, velszi-saláta, mokkaszelet. — **Vacsora:** Sonka, hideg hús, paprikasaláta, tézta, gyümölcs.

Április 2. Kedd: Gombaleves rizzsel, majoránna hús, petrezselymes burgonya. — **Vacsora:** Lágymáj, köritett liptói, gyümölcs.

Április 3. Szerda: Áttört borsóleves, burgonyamélt. **Vacsora:** Báránypörkölt délről maradt metélttel, gyümölcs.

Április 4. Csütörtök: Karfiol-leves, rakott káposzta. — **Vacsora:** Burgonya héjában vajjal.

Április 5. Péntek: Francia burgonyaleves, turóscesusza. **Vacsora:** Kirántott hal, parajfőzelék.

Április 6. Szombat: Áttört bableves kolbásszal, cseh-pimasz ízzel. — **Vacsora:** Kirántott borjumáj, zellersaláta, gyümölcs.

Április 7. Vasárnap: Spárgaleves, borjuvésés egybesütve, sült burgonya, fejes-saláta, lincitészta. — **Vacsora:** Sonka, keménytojás, köritett liptói, gyümölcs.

Április 8. Hétfő: Húsleves kockatésztával, főtt hús, snidling-mártás, rőszelt burgonya-kötés. — **Vacsora:** Tükörtójas, parajfőzelék, gyümölcs.

Április 9. Kedd: Köménymagleves, töltött paprika. — **Vacsora:** Kávét, vajas-kenyér, gyümölcs.

Április 10. Szerda: Tejfeles hagymaleves reszelt tésztával, borsófőzelék, vagdalt pecsenye. — **Vacsora:** Debreceni tormával.

BESZÉLGESSÜNK Irja: *Urbányi István*

Segrave őrnagy autójával 372,5 km. óránkénti sebességet ért el. A technika e csodája már-már ragadozóvá fejlődik: mindig áldozatra les.

*

Az én öreg koldusomnak egyik lába faláb. A Vasutca szögletén túri télben-nyárban a vihart, a förtelmes időt s hagyja, hogy minden rossz nap az évben végigsubintson rajta. Sokszor meglátogatom őt, hogy csodáljam az erejét. Míg az ép kétlábuak egymásután buknak el, ő egy lábbal is szilárdan áll.

*

Miért nem fejlődik az emberekben az egymást megértés nemes érzelme oly csodálatos erővel és kitartással, mint az a szenvedély, amely szinte a kezdettől a végig üzeti velük — a pénzt...

*

Tüneményes pályafutáson nem lepődöm meg, csak az okos embereket csodálom, akik vállalkon ily magasra engedtek emelkedni.

*

Mennyi kár, akadály, veszély volt a hó és mégis hány szegény embernek egy falat kenyér?

*

Be szép lenne az élet, ha az igaz-szív könyvét olvasnák s aszerint cselekednének az emberek.

*

A rosszat cselekedni semmivel sem nehezebb, mint a jót. És éppen — ez a baj!

APPASSIONATA — RegényIrta: *Szabó Mária*

XXXI.

(Befejezés.)

Márta a hallban töltötte az éjszakákat, mióta Lászlót megoperálták. Az egyik nagy chaiselonguera feküdt le esténként, ezt is közvetlen a László ajtaja mellé taszította, hogy hallhassa minden mozdulását. Így éjszakánként minden pillanatban befigyelt, magának sem merte bevallani a lelkében lappangó reménységet: éjszakáról-éjszakára várta, hogy férje lelkében feloldódik a gyanakodás. Hogy elszáll az undor érzése és hivni fogja őt.

Valahogyan ezt az egyetlen lehetőséget képzelte el az életüket rendbehozó megoldásnak, de annyira nem mert benne hinni, hogy soha sem merte végiggondolni: miért is ül fel olyan megdobbanó szívvel a beteg minden fordulására.

Nem lehetett alvásnak nevezni a kínos éjszakák behúnyt szemü küzködését. A gondolatok nem engedtek pihenőt. Jöttek és mentek és mindegyik hozott valami rosszat és mindegyik elvitt valami kis jót. Márta szomorúan mosolygott bele az éjszakába, mikor a néjje ma esti búcsúzkodása is elébe derengett a száguldó gondolat-táncban:

— Aludnod kell Márta, hogy szép, üde és piros légy, mikor László először lát meg!

A faluból az első kakaskukorékolás zendült át a kőfallal elzárt kert magányába. A nyitott felsőablakokon át az ősz kesernyés, fanyar szaga lopakodott be. Puha gummilépéseivel az autó kanyarodott a ház elé s az ezredes letompított hangon adott utasításokat valakinek a terasz előtt.

— Miklós bácsi bemegy? — rettent fel Márta s ez a ténny még szomorúbbá tette. Mintha most egyedül maradt volna az ellenségeivel, hiszen már Berta néit is bizvást annak számíthatta tegnap óta.

De ez a hajnal még így is békésebb volt a többinél. Hiszen reggel eljön István és beszélhet magáról! Igen, beszélni fog, lerak minden terhet a lelkéről! Igaza van Istvánnak, beszélnie kell végre! Hátha hozzásegíti valami

kis megváltódashoz? Reggel Lászlót is átvihetik a chaiselonguera, ezt a változatosságot tegnap ígérte meg neki István. És Miklós bácsi talán hírt hoz Pistáról is?

Belefájult a szívébe. Szegény, szomorú kis Pista! Morvai nem láthatja minden nap, de ha látja, csak a levertségéről beszélhet. Ó, ha most odamehetne az ágyához és megcsókolhatná a selymes, szőket haját, mint annyi éven keresztül annyi éjszakán!

Felzokogott a vágyakozástól. De elkábult agya új képet formált. Parányi, szendergő emberbimbót látott. Virágszirom szépségű kis kéz nyúlt feléje. S Márta az erőszakosan közeledő álom önkívületében csókolt bele a levegőbe; öccsét csókolta-e meg, vagy gyermekét, maga sem tudta.

A nap már a szinesedő fák felett járt, mikor felébredt. A rövid pihenés szokatlan frisseséget hozott. Dadus fehér főkötője villant be az ajtón, már másodszor melegített kávét ma reggel. Örült ennek a munkatöbbletnek. Suttogva ujságolta és a szeme is nevetett:

— A kisaranyos is alszik. Átaludta az egész éjszakát a lelkem. És az a mogorva Péter mégis olyan, mint a haragos kutya. Morog is, harap is.

László alszik?... — megörült Márta és egyszerre ragyogóvá derült körülötte az élet. Gyorsan öltözött fel, s míg Péter sötét arccal rendbehozta a hallt, szorosan az ajtó mellé húzódtott, hogy azonnal meghallja a László ébredését. Az üvegbura alatt finom, vékony hangon tizenegyet vert az alabástrom-óra. A kertben Morvai üdvözölte a bókólo dadust. Márta a hangos szóra elébe szaladt.

— Csendesen István! László még alszik!

— Az jó. Nagyon jó. Ma átköltözik a chaiselonguera, az is változatosság. Meglátja, minden jóra fordul.

Benyitott a hallba. Lekapta az egyik diványról a perzsaszőnyeget. Az ezredesné nagy, fehér teveszőr kendőjét is a vállára lökte s ezzel a csodálatos drapírozással tért vissza Mártához.

Péter ámulva nézett utána. Újra felcsillant a gyűlölet a szemében, mikor látta, hogy kisgyermek gyanánt burkolja be a kendőbe Mártát. Egy fonottszékbe terítette a szőnyeget. Gyöngéden leültette az asszonyt s elől összehajította rajta a perzsát.

— Így. Jobb lesz kint beszélgetnünk. Nem árt, ha minél messzebb dörmögök az alvó urától. Hiába, bennem nincs tapintat.

S hátratett kézzel sétálni kezdett.

Márta nem bírta elvonni a nézését róla. A tökéletes szeretet puha mozdulataival gondoskodott most is róla. Gyöngéd volt és finom, mint a legteljesebb jóság... És tegnap érzésben is megmutatta azt az elképzelhetetlen elmélyülést, amelynek segítségével meglátta az ő igazi fájdalomát. Két kezébe rejtette arcát. Halkan kezdett sirni, mint a megkönnyebbült szívű kisgyermek.

Morvai ijedten állott meg előtte.

— Miért? Miért sir most, szegény kicsi Márta?

— Az asszony csendesen szepegett tovább.

— Hagyjon sirni, István. Olyan jó ez most. Hiszen tegnap óta bennem lappang. Mindig itt érzem, mióta megtudtam, hogy megérti a szenvedésemet.

— Kis Márta, igazán nem kell mindenttudónak lennem, hogy átérezzem ezt. Az ilyen lelkű nő, mint maga, csak rettenetes megrázkódtatás árán fogadhatja el a „ténny”, hogy a lelke nem volt érték, csak a testi szépsége. Még akkor is fájó ez, ha sejtett ilyesmit.

Márta sirt, mintha most minden fájdalmát lemoshatná a felszabadult könnyek.

— És mégis... Éppen a szótlan szenvedése, a dacot, lázadást nem ismerő csendes szomorúsága győzött meg arról, hogy igaza volt! Szerelme csakugyan igaz és végzetes.

Az asszony hálásan nézett rá könnyektől mélykékre változott szemével, mint akinek a megváltás adatai.

— Az! Ezt én is most érzem igazán! De... István... Én tegnap mégis dacoltam. Lázadoztam is. Felbosszantottam szegény Berta néit. Most haragszik. Vagy legjobb esetben betegnek tart. De bement Miklós bácsival, pedig nekem nem is említette tegnap. Ez inkább haragot jelent.

— Ez így szokott lenni. Vannak emberek, akikből

örökös lemondást vár a környezete. És ráadásul a maguk tudatos háttérbeszorítását.

Márta szenvedélyesen harapott bele a szájába. Mintha fel akart volna ugrani, de meg sem bírt moccanni a takarók szoritásában. Csak a kezét kulcsolta könyörgőre.

— Ne folytassa István! Halálosan szegyenlem magam! Hiszen maga is ilyen!

Morvai mélyen nézett az elpiruló, szépséges arcba, amelyet még a sírás sem torzított el. Jutalom gyanánt zárta a szívébe a nem remélt megértést. De átsiklott rajta, — ne terelődjék reá most a szó.

— Márta, ha a magához hasonló ember fellázad a kiválasztott életformája ellen, nem magáért teszi. Eltaláltam?...

Az asszony elfogódott szívvel nézett rá. Hát még erről is beszélhet most már? Jóleső érzéssel dőlt hátra.

— Eltalálta István. És köszönöm, hogy így megvilágította az érzéseimet. Tegnap szinte elhittem már, hogy önző vagyok és magamra gondoló. Pedig, István, én azért is előre és régóta szenvedek, akit várok.

— Hát jól sejtettem.

— Mielőtt ez a szörnyűség bekövetkezett volna, még reménykedtem. Bár jól tudtam, hogy a nagy, tiszta örööm nem maradhat nagy és nem maradhat tiszta. Titkolóznom kell a végletekig. De azért bíztam valami csodában. Az a reggel mutatta meg a helyzetem egész borzalmát. Hiszen az én gyermekemnek nem lesz apja, most már tudom.

Morvai a jóság harckészségével vetette magát már a várt gyermek elébe is.

— Márta, — én azt hiszem, sikerült az operáció. Hét nap már eltelt. Láz nincs, fájdalma sem volt. Ez a legjobb jel. S ez mindent helyrehoz.

— Dehogy hoz, István. Ha László csakugyan látni fog, már nem sokáig gyönyörködhetik abban, amit bennem szeret. Ő a külső szépségről lemondani nem tud. Elmenekül majd tőlem, hogy másutt keresse meg azt. S akkor-akkor én elmegeyek innen.

Morvai a szeme elé kapta a kezét. Nagy hegyeken túl, erdőkből kiágaskodó szirtek tövében magától tárult egy elhagyatott ház kapuja. Tévelygő lépésekkel a boldogság közeledik feléje. Lendült volna a karja, hogy kézen fogva, bevezesse. De nem!

Súlyosan esett le a keze s egy székre roskadt a hatalmas ember. A fejét is megrázta, mintha kergetné az előbbi képet.

— Örültséget beszél most Mártuska. A gyermekét nem veheti el az apjától! Maga nem! Még így sem!

Az asszony hangja erősen zendült fel, mint a harsona.

— Ez a gyermek csak az enyém lesz! Én várom! A rettentő bánatom mellett is én örülök már előre neki! És védelmezem — kezdettől fogva védelmezem. Hazugsággal, titkolózással —, de az anyai szeretetem még a hamis eskümet is szentesítette a jó Isten előtt, mert önvádat nem éreztem miatta. S ha mindezt megteszem, dolgozni már könnyű lesz érette. Az már tiszta örömet hozhat csak!

Egyre nőtt az elkinzott férfi szeme előtt, aki nem várta, hogy még ilyen megpróbáltatásokat is hozzon neki a sors. Hogy a csipkeruhás kislányt ilyen asszonnyá növe kelljen meglátnia. És mégis harcolt vele, harcolt magával és egyre erősebbé tette a küzdés.

— Márta, mindezt csak az elkinzott agya, a meggyötört szíve mondatja most. Elfelejtí, hogy törvény is van, az esküje is köti. Nem hagyhatja el az urát. Így már éppen nem!

— És ha... Ha László vak marad? Akkor úgy is el kell

mennem. Akkor úgy sem tűr meg maga mellett. Hiszen most se enged be. És... És a gyermeket gyűlölte előre. Még a lehetőségétől is iszonyodik.

— Lehetetlen ez, Márta! Ha tudná... Ha megmondanánk neki... Hiszen azonnal megmozdulna benne az apaság pártfogó érzése. Azonnal érezné, milyen kötelességekkel jár az: apának lenni.

A hangja ellágyult. Elsimitott a levegőben, mintha apró fejecskét simogatna meg. Márta megértette ezt a mozdulatot és annál nehezebb lett a szíve.

— Nem ismeri Lászlót, István. Ő csak reám gondolna. Miattam gyűlölné szegény kicsimet. El kell mennem.

— Talán én ismerem jobban a férjét, Márta. Ha a gyermekességét levetkőzné, más lenne ő. Nem csalhatta meg teljesen az ösztöne, Márta. Nem hiába választotta őt a gyermeke apjának.

Az asszony elsápadt.

— Jóságos Isten, István! Maga még Lászlót is szereti már?! Hát kifogyhatatlan a maga jósága?

A férfi szegletes arca elpirult. A szíve hangosan dobogott. Ő, milyen szenvedés, hogy ilyen jóságos és gyöngegd ez az asszony!

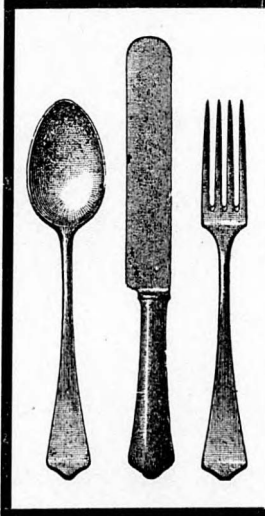
Felállt s az ajtóhoz ment.

— A férje a betegem most. Mi lenne akkor, ha egy orvos nem szeretné a betegét! Ni, Péter bement már. Úgy látszik, felébredt és költözik át a férje.

Gyorsan fordult vissza.

— Más fontos dologról is akartam még beszélni, Mártuska. Bocsásson meg kedves, — az új gondjai mellé felébresztem a régit is. De erről döntenünk kell. Mit határozott a Pista sorsáról?

Márta a feje tetejére kapta a kezét, mintha váratlanul kemény ököl sújtott volna le rá. Nyöszörgött.

A világszerte elismert, elsőrangú minőségű Medve-védjegyű evőeszközök, tálalószerek és tiszta nikkel-edények minden szakmabeli üzletben kaphatók.

BERNDORFI FÉMÁRUGYÁR

KRUPP ARTHUR RT.

Magyarországi fióktelepe

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 4.

— Nem tudom... Nem tudom...

— Tizedik napja van Andornál. Változatlanul jó és engedelmes. Teljesen megtörte a hazugsága. Tisztán látja, hogy tönkretette a maga életét.

— Szegény, bolondos kis Pityum. Nem ő tette tönkre.

— Ezen vitatkozhatnánk, de nem volna értelme. Az bizonyos, hogy ide egyelőre nem jöhet vissza. Hiszen a férje jogosan haragszik reá. És nem hinném, hogy hamarosan megértse a gyermek lelkét. Hogy meglássa, milyen nagy szeretet váltotta ki ezt a hazugságot.

Márta szomorú mosollyal rázta a fejét.

— Nem is fogja megérteni soha.

— Márta, ha nagyon jó akar lenni hozzám, engedje meg, hogy legalább ezt az egy terhet levegyem a lelkéről. Andornál a fiú nem maradhat. Andor kezd lefelé indulni.

Az asszony lelkébe belesajdult az önvád. Megadóan érezte, hogy összekuszálta a mások életét is, mikor a magát elrontotta. Morvai még ezt a gondolatot is észrevette.

— Andort csak megállította valami, Márta! De voltaképpen őt minden erre felé ösztönözte. Talán vissza lehetett volna hozni, de az is lehet, hogy véglegesen nem, — ezt most már nem lehet megállapítani. De a fiúnak nincs nála jó helye. És ezért kérem: hadd vigyem én el magammal Pistát, kis Márta.

Az asszony a szájára szorította a kezét, hogy fel ne szabaduljon a sikoltása. Morvai úgy tett, mintha nem venné észre a rettenetes felindulását.

— Igérem, hogy embert nevelek belőle. Hiszen szeretem. Úgy szeretem, ahogyan őt szeretni kell. Ide adja nekem, Márta?...

Márta szétvetette magán a szőnyeget. Elkapta a férfi kezét és mire az észrevette volna, mit akar az asszony, ott remegett rajta a puha szája. Most már zokogva tördelte:

— Aki leveszi a mások válláról a keresztet és úgy tesz, mintha virágos ágat ölelné magához, az szent... István! — Én most... Én ezután nem hurcolhatom a magam imádot, drága keresztjét. Köszönöm, hogy levette a vállamról... Hogy így, így vette le...

A férfi hangja is remegett. A kezét távoltartotta magától, mintha őrizne rajta valamit.

— Én köszönöm, Márta, hogy reám bízta a féltett kincsét. Úgy őrzöm majd, ahogy maga szeretne volna őrizni.

A László éles lármacsengője tépett bele az elfogódottság csendjébe. Márta szívére szorította a kezét és megtántorodott.

— Ez a csengetés... Úgy mint akkor... Jaj!

— Bizonyosan engem hívna be. Megyek is már, de előbb leviszem a kertbe, talán megtaláljuk az öreg dadust. Így nem hagyhatom egyedül...

Átölelte a szédülő asszonyt és lefelé vezette a lépcsőn. A csengetés megszűnt. Dühösen tépte fel az ajtót Péter és kikiáltott:

— Tanár úr! Tessék hát jönni, tanár úr!

Az összelelkező párt látva, feljajdul és tántorogva rohant be a betegszobába.

László a diványon feküdt már. A szoba teljesen be volt sötétítve, csak egy halvány világu, zöldernyős lámpa égett a sarokban. A beteg várakozó mosolygással külsolta össze a mellén a kezét.

Csalódottan mozdult meg a szája, mikor a Morvai jól ismert lépései helyett a Péter rohanását hallotta meg.

— Még most sem jön? Pedig én már régen rendben vagyok.

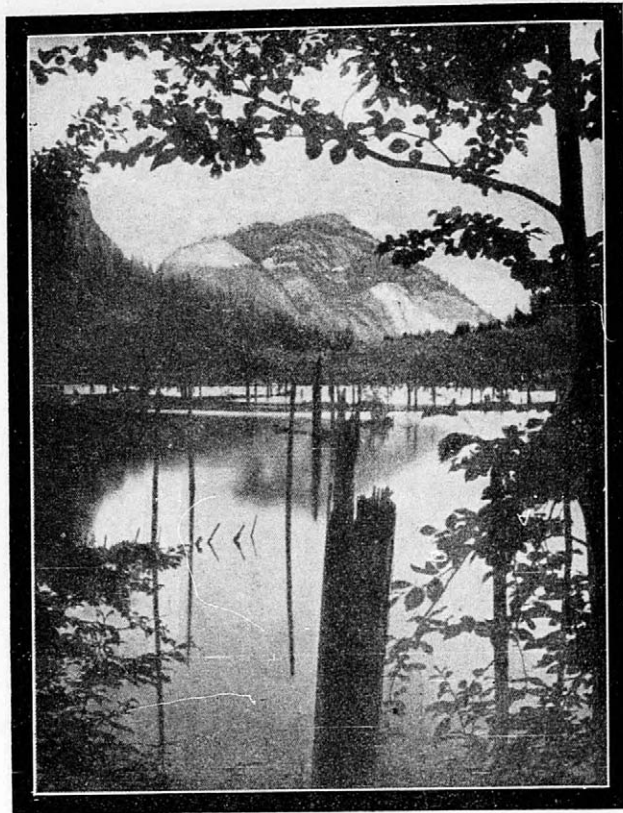
Az öregember lerogyott a gazdája mellé. Csokolgatni kezdte a kezét és felszabadult indulata elkeseredett zokogásban nyilvánult.

— Drága kis úrfi! Szegény kis gazdám!

László megdöbbsent. A pillanatokra elesendesült gyauu éhesen ugrott talpra.

— Mi bajod, Péter? Engem... engem siratsz, Péter? Hiszen azt mondják, három nap múlva minden jól lesz. Már csak várjuk ki azt a három napot, Péter.

Gyűlölet robbant az öregember szívéből:

Szász István fölvétele.

Gyilkos-tó Gyergyószentmiklós közelében, 995 m. magasságban. A tó az 1838-iki hegyesuszamlás által keletkezett. Hossza 2200 m., szélessége 150 m. Az eltemetett fenyőtörzsek a mederből sok helyen még mindig kilátszanak.

— Most már mindent értek! Hát még engem is majd elbolondítottak! Még kezdtem mán hinni nekik!

László nehézkesen ült fel. Csak így látszott, mennyire legyengült, sovány... Sápadt arcának alsó részét kísértetiesen világította meg a zöld fény. Szemei felett széles, fekete kötés domborodott. Erőtlen keze az öregember után tapogatott.

— Mit beszélsz, Péter?

Mintha nem is hallotta volna ezt a szenvedő, szegény hangot, Péter csak dobálta ki tovább a maga gondolatait:

— Hát mégis csak igaza volt annak a csirkefogónak!

Lászlóban nőni kezdett a kétségbeesés. Megrázta a Péter vállát.

— Kinek, Péter?... Beszélj hát! Mondj el mindent, Péter! Úgy-e, most is esznek? Úgy-e, csak az asszony kedvéért operáltak meg? Úgy-e, miatta fektenek? Miatta kell viselnem ezt a szörnyű kötelet. Hogy elhagyjem: lehetett volna segíteni rajtam... Ő akart segíteni rajtam... Akarta, hogy lássam meg... Azt akarták, hogy újra bizsam benne.

Kimerülten dőlt hátra. A keserűség felszántotta lesoványodott arcát.

— Persze nem sikerül az operáció. De a hibás én leszek! Nem feküdtem nyugodtan. Bizonyosan ezt fogják mondani. Hiszen jól előkészítettek... S majd bolondítanak tovább. Ő, éreztem én ezt! Tudom én ezt jól... Hiszen éjjel-nappal az a gondolat üldöz...

Péter egyre komorabban nézett. Könnyei felszáradtak. Elszántság lendítette ököibe a kezét.

László a kötelet tapogatta.

— Úgy nyom ez a kötés... Olyan kínos...

Az öregembert elragadta a gyűlölet. Újra leborult az ura kezére, úgy hörögte:

— Ha még csak ennyi baj lenne: ha ezzel beérték volna... De...

László újra felült. Teste rángatózott az izgalomtól.

— Péter, ne kínozz. Mondj el egyszerre mindent. Hadd legyen vége a komédiának. Beszélj hát, Péter!

Esdekelve kapott ura keze után az öreg.

— Kisúrfi, tessék kitakarítani ezt az asszonyt az utcára a szeretőjével együtt. Azonnal ki az utcára: mert odavaló...

Két kézzel taszította el magától a gazdája. Feljajdulása megtöltötte a házat:

— Péter!

Gyorsan, kapkodó lihegéssel beszélt tovább az öreg. — Nem hittem a nevelőnek, vagy minek, hogy régi szeretője lehet, azér hozta ide... Nem hittem... De az elébb magam láttam, hogy ölelte! Most már igazán minden szavát elhiszem annak az embernek. Minden szavát! Még azt is, amit akkor mondott, mikor az ezredes úr elhajtotta, oszt a ruháit pakolta össze.

László felfelé tartott fejfelül ült. Szólni már nem bírt. Az arca folytonosan vonaglott.

— Akkor mondta... azt mondta, hogy csak higgyenek ennek a két jómadárnak az öregek! Majd megoperáltatja az asszonyt úgy az urát a szeretőjével, hogy igazán sose láthasson többet. — Aszonta.

Ordítva tört ki az indulat a megkínzott férfi torkán. Félredobta a takarót és talpra szökött. Az ajtóra mutatott.

— Küldd ide Péter azonnal! Azonnal küldd ide!

Péteren a fájdalom dacára is átviharzott az elégtételkapás öröme. Sietett a kertbe az asszony után. S mikor összeroskadtan megtalálta egy kertszékben, szemtelen, parancsoló hangon vágta az arcába:

— Befele a kis... a nagyságos urhoz! Azonnal!

A Márta arca megnyúlt a meglepetéstől. Szívéhez kapott.

— Én? Én menjek? Engem hív az uram?

— Ühüm — és diadalmasan ment utána, mint egy csendőr.

Márta nem érezte különösnek az öreg viselkedését. Mindent elnyomott az öröm, hogy óhajtja László. Gyorsan, szinte frissen igyekezett be. De Morvai, aki eddig alig tudta visszaverni az asszony kezdődő idegrohamát, fejcsóválva indult utánuk.

László az ablakhoz támolygott. Reszkető keze a redőnyt kereste. Hosszú idő óta most volt szüksége erre a mozdulatra először. Kimerült is volt, izgatott is. Nehezen ment a redőny felhúzása. De végre sikerült s a déli nap csodálkozva nézett be a napok óta lesötétített szobába.

A Márta sietős, könnyű lépései felrázták a kimerültség pillanatnyi pihenéséből a vakembert. Gyűlölet és bosszúvágy keményítette meg az eléje dobbanni akaró szívét. Az asszony ujjongó hitetlenkedéssel kiáltott s hangja megtört az örömtől.

— Hivattál, Lászlóm? Csakugyan engem hivattál, édes?!...

László tudta, hogy most a közelében áll. Még azt is érezte, hogy most felnéz rá. Egyetlen mozdulattal tépte le a nyomókötést és messzire dobta.

— Ide állj!... Ó... Istenem!

Szemére szorította a kezét, mint aki a fénytől védekezik.

— Látok! Istenem, Márta én látok!

Megragadta az elkábult asszony kezét, közelebb vonta magához és arcába nézett. Nem is neki, csak magának mondta, ezer kétségre felelte:

— Sima... Tiszta... Olyan — nem, még szebb, mint ahogy elképzeltem!

A diványhoz vezette a tehetetlen asszonyt. Leültette és elébe rogyott.

— Bocsáss meg Mártuska! Meg tudsz nekem bocsátani Mártuska?!...

Térdénállva, rajongva nézett fel rá, mintha imádkoznék.

Márta csak most tért magához. Csak most értette meg, mi is történt. Rémülten sikoltott fel:

— Mit tettél László... Engedj, hadd tegyem be az ablakot! Hunyd be a szemed! Feküdj le azonnal!

Próbált felállni, de László nem mozdult előle. Erősen ölelte a derekát és mosolygó áhitattal nézte tovább.

Mártából feltört az egyetlen segítség után kiáltó hívás:

— István!

Egyetlen lépéssel ugrott az ajtóig a másik férfi. Egyetlen pillantással fogta fel a nem képzelt, rettentő helyzetet. A kötés előtte feküdt a földön — gaze burkolata felfelé fordult, mint egy szörnyű, elmérgesedett seb. Mégis lehajolt érte és vállonragadta Lászlót.

— Szerencsétlen ember! Mindent elrontott!

Vissza akarta tenni a kötetést, de a keze reszketett. Lászlót homlokánál fogva vonta a keblére s először életében nem tudott cselekedni és beteggel bántni.

László elhárította a kezét, hogy előre hajolhasson.

— Ne bántson... Hadd nézzem!

Az asszony kezét kereste most s egyiket a másik után csókolgatta. A feje felfelé fordult. Látószeme az arcára tapadt.

— Édes! Szent! Gyönyörű!... Hát nem csaltál meg! Hát az vagy, akinek én elképzeltelek! És hazugság minden vád, nem igaz semmi más, csak az, hogy szép vagy, jó vagy...

Márta mereven ült, tehetetlenségében nem talált szót és nem talált mozdulatot. Rémült szeme a hunyorgó, betegnek látszó szempárt látta csak. S a percek siettek egymásután tova.

László egyre feljebb emelte a fejét, egyre jobban kiegyenesedett. Panaszosan jajdult fel.

— Miért huzódsz el tőlem, Márta? Hajolj közelebb Márta! Hiszen így alig... Ó, már nem látlak, Márta!

Ölébe borult, hogy elkáprázottnak hitt szemét megpihentesse. Aztán újra feiemelte fejét. Szeme most már révetegen, nézés nélkül imbolygott. Márta felzokogva ölelte át a fejét.

— Édes kis Lászlóm, szegény gyermekem... Mit tetél az életeddel?

A Morvai kezéből kiesett a görcsösen szorongatott kötés. Szegletes arca megnyúlt, mint a nagyon szenvedőké.

— Most már igazán vége... Miért nem várt? Ó, miért nem várt!

László felkapta a fejét. Vértelen arcán még a belső tusakodás látszott. de az ajkán egyre erősödött valami szép, eddig nem látott szelid mosoly. Félkarjával Mártát ölelte meg szorosabban, a másik kezét hátranyujtotta Morvainak.

— Köszönöm.

István megdöbönt értelmetlenséggel állt. Lehetőségek cikáztak át a gondolatai között. Rákiáltott Lászlóra:

— Még lát!?! Feküdjék le azonnal! Márta csukja be az ablakot! Gyorsan, gyorsan.

Felkapta a kötetést, letépte a felső burkolatát.

László kivette a kezéből, mintha látta volna mozdulatát. Még egyre mosolygott, most már szinte pajkosan, — talán azon, hogy ez az erős, biztos kéz most milyen remegő, tehetetlen.

— Felesleges! Én már nem látok semmit s ha fenyegetéseinek hihetek, nem is láthatok többé. Igaz?

Márta szívzaggatóan sirt. Morvai hallgatott.

László nagyon gyöngéden simogatni kezdte az asszonyát.

— Ne sirj kis Mártuskám... Nem szabad többé sirnod... Miattam nem.

Az asszony elkecseregetten tördelte a kezét és könnyei a László hajára peregtek.

— Most vesztetted el igazán... Most vesztetted el örökre a látásodat! Ó László, ez rettenetes!

A vakember arca egyre szebbé vált. Jóság és nemesség finomította eszményivé. Mintha tul lépett volna a régi magán és fény és tisztaság felé törekvő új emberré vált volna. A hangja lágy volt és mégis olyan más, mint a szerelmes napok lihegő suttogása:

— Ne okolj Márta a könnyelműségemért. Ne okoljunk érette senkit... Nem rettenetes az, ami most történt. Én láttam egy pillanatig. Szépet is láttam, rútat is ezalatt az idő alatt, jobban láttam, mint eddig egész életemben. A rút magam voltam, az örökszépség te vagy! Ezután én már nem is akarok mást látni, csak téged... És így látlak, ahogyan most látalak... Szépnek. Fiatalnak. Jónak. Mindig és minden körülmények között így. Érted!?

Az asszony felfigyelt. Mesék országa tárt kaput előtte. Vagy nem, — hiszen ez az álom? Az ő elképzelt álma! De hiszen ebből fel kell ébrednie... S akkor... Mi lesz akkor?...

Morvai meghatott szeretettel simított végig László fején. A Márta odasírt könnyei benedvesítették a kezét. S a durva arcon mégis mosolygás ragyogott és ez a mosoly is volt olyan szép, mint a vakember finom arcának sugárzása...

Márta nem bírta elvonni a nézését erről az arcról. S a gondolatai közé befészkelődött egy kép: olyan ez a mosolygás, mint letarolt mezők felett az elbékülést hirdető szivárvány.

Emlékezés tagolódott a hangtalanul mozgó száján:

— Uj élet sarjad... a romokból... A romokból új élet sarjad...

Felzokogott, de ez már a hívő felszabadult zokogása volt.

Morvai az ő fejét is végigsimította a Lászlóé után. Ez volt az elbucuzása.

Nehézkes lépésekkel indult meg. Az ajtóból még viszanézett egy pillanatra, hogy elvigye magával azt, amit lát. Milyen szelid gyöngédséggel simogatja László a Márta könnyes arcát. Aztán becsukta maga után az ajtót.

Lassan ment tovább. Ment, hogy elvigye magával a másik kedves életet haza, a gyógyulást ígérő régi otthonba. És hogy berendezze a fészket ezeknek, akik valamikor talán utána jönnek oda.

László felemelkedett. Márta mellé ült. Viharos ölelés helyett szeliden vonta magához. A hangja lágy volt és új utat nyitó:

— Most már elmondhatsz nekem mindent, kicsim. Érted, mindent. Ne félj tőlem, szegény kis Mártuskám... Beszélj csak arról is, aki talán majd eljön, hogy magán és magában hozza a te szépségedet... Beszélhetsz most már, Mártuska.

Az asszony az ura keze után nyult. Zokogás akarta még egyszer leteperni a megviselt idegzetét. De a feje dacosan lendült hátra. Nem, most már nincs sirásra több idő! Minden perc az eljött boldogságé.

És minden szomorúságot lehullajtó felsőhajtással simult a feje a férfi vállára. (Vége.)

HUMOR

ÁPRILIS ELSEJE

Irta: HESZ FERENC

Beköszöntött ismét hozzánk
Április ma reggel,
Üdvözöljük hát ökelmét
Víg betű-sereggel.

Hadd legyek én a legelső,
Ki az olvasónak
Hírül adom, mi sok szépet
Hoz nekünk e hónap.

Letöri a drágaságot
Tanácsnok úr Vajna
S olcsóbb lesz a csarnokokban
Krumpli meg a hajma.

Nem izgul a sajtótábor
S nem kavargat örvényt,
Mert a kormány visszavonja
A csúf sajtótörvényt.

Színházakban leszálnak
A mostanság divó
Szörnyű magas helyárok is,
Nemcsak furt a nivó.

S elgondolni is gyönyörű,
Felséges és kéjes,
Hogy több lesz itt majd a taxi,
Mint az „engedélyes”.

Lesz itt tehát minden, minden,
Boldogság és kénygáz.
Kevesebb lesz majd a házbér
És több lesz a bérház.

Kitért zsidók nem tartoznak
Ropogtatni páskát
S nem kell tenni senkinek se
Adóvallomáskát.

Vallomást csak nekem kell az
Olvasónak tenni,
Bevallva, hogy fentiekből
Nem igaz ám semmi.

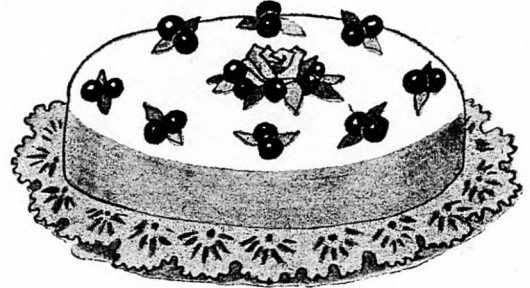
Mert nem egyéb ez a sok-sok
Strófa, azaz stréfa,
Mint az ilyenkor szokásos
Áprilisi tréfa.

RECEPTEK

Fölfujt. Két kanál lisztet elkeverünk egy kis tejjel, hogy pép legyen, adunk hozzá két tojássárgáját, két kanál cukrot és egy fél deci cseresznyebefőtt levét s ebből pépet főzünk; ha kihült, két deka vaját elkeverünk, a pépet hozzáadjuk s két evőkanál vágott cseresznyét, egy evőkanál igen apróra törött diót, vagy mandulát és a két tojásfehérje kemény habját. Tűzálló edényben megsütjük.
Dr. Vincze Zoltánné, Budapest.

Turó-koch. Fél kiló turót áttörünk, 5 tojás sárgájával elkeverjük, izlés szerint cukrot adunk bele, valamint 2 evőkanál lisztet és az 5 tojás keményre felvert habját. Egy formát vajjal kikenünk és fél óráig gőzben kifőzzük.
Major Gáborné, Szeged.

Kavart linci-torta. 14 deka vaját, 17 deka cukrot, 8 tojássárgáját egyenként medencében ¼ óráig habosra kavarnak és ebbe 10 deka finomra tört fehér mandulát, melyet mozsárban egy egész tojással jól összedörzsölünk, továbbá kis reszelt citromhéjat, kevés fahéjat és 14 deka lisztet lassan belekeverünk.
Szathmáry Mária, Bpest.

Eljegyzési torta.

Mogyoró-torta csokoládéval. Hat tojás fehérjét kemény habbá verjük, adunk hozzá 17 deka porcukrot, 7 deka pirított mogyorót és 7 deka mandulát megdarálva és két szelet reszelt csokoládét kavarnak hozzá és kikent tepsin három tortalapot süssünk az egészből. Azután töltjük meg a következő töltelékkel: 14 deka vaját 2 tojás sárgájával habosra kavarnak, 10 deka cukrot 2 evőkanál vízzel főzünk jól fel és ha kihült, adjuk a kikavart vajhoz, tegyük hozzá 7 deka pirított darált mogyorót és ezzel a lapokat rakjuk össze.
Katona Gézané, Debrecen.

Mokka-torta. 12 tojás sárgáját 25 deka cukorral habosra kavarnak, azután 17 deka lisztet és 9 tojás fehérjének kemény habját adjuk hozzá. Két formában sütjük. Ezalatt 20 deka cukrot feketekávéval olyan sűrűre főzünk, mint a szirupot s a három megmaradt tojásfehérjét rézüstben kemény habbá verjük. Az üstben a habot forró víz fölé állítjuk és folytonos keverés közben a szirupot a habba öntjük. Pár perc alatt a hab krémszerűvé lesz, ekkor levesszük a tűzről és a tortát megtöltjük vele. Külsőjét is ugyanezzel a krémmel bevonjuk és sütőben puhított csokoládéből formált kávézemekkel díszítjük.
Antalfy Andorné, Szombathely.

Dió-torta. 8 tojássárgáját 24 deka porcukorral, fél citrom levével és héjával negyedóraig keverjük. Fél kávékanál nyers „Franck“-kávét, 24 deka darált diót és a 8 tojás kemény habját felváltva belekeverjük és végül két kávékanál finom lisztet. Közepes tűznél világosra sütjük. Töltelék: 20 deka vaját talban jól elkeverünk, hozzáadunk 3 szelet reszelt csokoládét és egy-két kávékanál kakaót, kevés rumot, egy tojássárgáját és tetszés szerint cukrot. Ezzel megtöltjük és a tortát kívül is bevonjuk. Tetejét és oldalát darált dióval meghintjük.
Schmidt Augusztá, Kistelek.

Csokoládé-pudding. 18 deka cukrot és 8 tojássárgáját keverjük jól össze, adjuk hozzá a 8 tojás kemény habját, 10½ deka csokoládét reszelve, 7 deka lisztet, 3½ deka forró vajat. Süssük, vagy gőzben főzzük meg és adjuk fel csokoládé-habbal, amit következőképp készítünk: ½ liter tejszínt és 6 tojássárgáját 20 deka reszelt csokoládéval forró viz fölé felverünk, amíg hab lesz belőle.
Tomka Lia, Békéscsaba.

MŰASZTALOSNÁL

hálo-, ebédlo-, uriszobák jótállással

Hitelképes vevőknek
fizetési kedvezmény.

ifj. Tóth Kálmán

műasztalos, IV., Semmelweis-u. négy.

Csokoládé-torta. 18 deka friss vaját egy tálban 14 deka porcukorral jól elkeverünk, adunk bele 8 tojássárgáját és 28 deka finomra őrölt mandulát. Ezt együtt fél óráig keverjük, végül 8 szelet reszelt-csokoládét és a 8 tojás keményre vert habját óvatosan belekeverjük. Kikent és lisztezett tortaformában lassú tűznél megsütjük. A megsült tortát átvágjuk, barackkizzel megtöltjük, vagy helyette vaniliás tejszinhabot teszünk bele. A habba egy kis piros festéket tehetünk. Kívül is habbal díszítjük. Tetejét apróra vágott pisztáciával hintjük be.

Kelemen Istvánné, Szeged.

Vaniliás koszorúcskák. Vegyítsünk össze 10¼ deka vaniliás cukrot, 17¼ deka finom lisztet, adjunk hozzá 14 deka nem nagyon kemény vajat és gyűrődesszkan sodrófával addig sodorjuk, gyúrjuk, amíg a vaj a lisztet magába szítja. Egy széles késsel még többször jól átdolgozzuk, amíg finom tésztává válik, aztán késfoknyira kiszodorjuk, recés fánkzuróval kiszúrkáljuk, a közepét kisebb szűrjük ki, hogy koszorú alakja legyen. 7 deka lehéjazott mandulát apróra vagdalunk és 7 deka vaniliás porcukorral összekeverjük. A koszorúcskákat tojásfehérjével megkenjük, aztán cukros mandulával meghintjük. Világossárgára megsütjük.

Kovácsy Istvánné, Makó.

HÁZTARTÁS

Zöldkapor-leves. A zöldkaptot megtisztítjuk, megmossuk, apróra megvagdaljuk. Világos rántást készítünk, a kaptot beletesszük és csontlével feleresztjük. Megsózzuk. Két nagy burgonyát megfőzünk, áttérjük, egy tálban 5 deka vajat elkeverünk egy tojássárgájával és egy egész tojással, sóval, hozzátesszük a burgonyát és egy

evőkanálnyi lisztet. Ebből diónyi gombócot formálunk és befőzzük a forrásban levő levesbe. Tálaláskor egy deci tejfelt öntünk a forró levesbe.

Hideg töltött tojás. (Előétel.) Ahány személyre készítjük, annyi tojást főzünk keményre, hosszában vágjuk ketté, a sárgáját szedjük ki, törjük át szitán és keverjük hozzá kevés finom olajat, de túlszíros ne legyen. Egy szardellát mossunk meg, szálkájától tisztítsuk meg, 2 deka kaprit és metélő hagymát (snidlinget) finomra megvágyva adjunk a tojássárgájához és a féltőjásokat töltjük meg vele. Következő mártást készítjük hozzá: két főtt és áttört tojássárgáját két kávékanálnyi olajjal, tetszésszerűen porcukorral, tejszinnel és mustárral jól elkeverjük, hogy jóízű legyen, a töltött tojásokat ezzel bevonjuk. Hideg húsk mellé körítésnek adjuk, vagy vegyes salátát koszorúalakban díszítünk vele.

Barány töltve. A bárány elejét vigyázva felszúrjuk és a következő töltelékkel megtöltjük: két egész tojást keményre megfőzünk, megtisztítjuk, azután átdaráljuk. Adunk hozzá egy megáztatott, ledarált zsemlyét, kevés, apró kockára vagdalt szalonnát, sőt, borsot, apróra vágott zöldpetrezselymet. Az egészet összegyúrjuk és megtöltjük vele az előkészített szegyet. Azután a nyitott részt bevarrjuk, megmossuk, megsózzuk, megborsozzuk s zsírban, kevés vízzel öntözve pirosra sütjük.

Borjuszelet tejeles mártással. Borjucomból szeleteket vágunk, kiverjük, megsózzuk. Kevés zsírban apróra vágott hagymát puhítunk, kevés rózsapaprikát hintünk rá és a húst belerakva: puhára pároljuk. Mikor kész, levét kevés melegvízzel, vagy levestel hígítjuk, apróra vágott petrezselymet és citromlevet csavarunk bele. Egy deci tejfelt kevés liszttel elhabarunk és a mártásban elfőzzük. Burgonyapürét, vagy rizst adunk mellé.

Zöld borsó. A zöld borsót sósvízben megfőzzük, szűrőn a levét leszűrjük, forró vajba zöldpetrezselymet teszünk, a borsót beleadjuk. Mielőtt tálba tesszük, cukros tejszint öntünk rá és gyorsan megkeverjük.

Kecsege főzve, vajjal. A kecségét egészben hagyjuk, megtisztítjuk és egy megfelelő hosszúságú új fakanalat a kibontott részénél beledugunk, hogy egyenesen maradjon. Egy ugyanolyan nagyságú tepsiben, vagy halfőzőben erős, sós, hideg vízben főni tesszük. Forrás után még 15-20 percig főzzük. Ekkor vigyázva halastálra kivesszük, a fakanalat kihúzzuk belőle. Mielőtt a tálra helyeznénk, a tál aljára forró burgonyapüréből olyan nagyságú talapat készítünk, mint a hal és a halat erre helyezzük rá. Zöldpetrezselymes kis burgonyákat rakunk köréje, a halat pedig öntsük le friss, piritott vajjal. Külön eszében is adunk hozzá olvasztott vajat.

Ludmájpástétom. Egy nagy máj, fél font disznóhús (zsíros része), egy zsemlye tejben áztatva, egy egész tojás, egy kanál pástétom-fűszer kell hozzá. A májat és húst finomra megkaparjuk, mindent szórshítán áttörünk, zsírral kikent befőttes üvegbe tesszük, lekötjük, mint a befőttet és háromnegyed órán át főzzük.

* **A konyhakert ki nem használt kincsei.**

Számos oly különleges konyhakerti mag létezik, melyeket szívesen természetesenek kertkedvelőink, ha tudnák, miképp kell azokat a konyhán elkészíteni. Hogy lehetővé váljék mintegy 85 ilyen csemege-főzelék elterjedése, a **Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t.** kiadásában megjelent Sá v o l y S á m u e l könyve, melyben útmutatás van ezeknek az értékes terményeknek nem csak termesztéséhez, hanem elkészítéséhez is. A körülbelül 85 különleges termény közül ha csak néhányat említünk, mint: articsóka, kárdi, feketegyökér (skorzonera), sallangos pozdor (osztriganövény), a leves- és főzelékizesítő Okra, vagy Gombó, kínai káposzta, pástétomtök stb. s mindjárt tudni fogja a t. olvasó, miről van szó. Legmelegben ajánlhatjuk a könyvet, melynek ára 2.50 P. Bérmentes küldéssel megrendelhető a **Mauthner magkereskedő cégnél**, Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33., mely cég díszes főirjegyzékét ingyen és bérmentve küldi az iránta érdeklődőknek.

KÉZIMUNKA

Rovatvezető: **Gotlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista, Budapest, IV., Hajó-u. 12-14. udvarban. Telefon: Aut. 811-26.**

Különleges ágyhuzat, külső elálló széllel, izléses középmotivummal. Elsőrendű lenvászonból, 2 párna, 1 kapric, 1 paplanlepedő olasz áthajtóval, varrva és előrajzolva — — — — —	90.— P.
Teljesen készen, tisztítva és monogrammal —	170.— „
Hozott anyagra előnyomva, darabonként —	80.— „
Szűrt sablonja — — — — —	1.20 — „
Ugyanez prima pamutvászonból, előrajzolva és varrva — — — — —	48.— „
Teljesen készen kézzel himezve, monogrammal és tisztítva — — — — —	128.— „
Sztor hálóba, vagy szalonba, 150/260 cm. méretben. richelieu középmotivummal, cérnagrenadinból. A rózsák magas himzéssel készítenődök. A két oldal húzva és dúsan fodrozva. A richelieu-motivum tusszorból állítandó elő. Teljesen készen, kézzel himezve és montirozva — — — — —	150.— „
Előrajzolva, hozzávaló anyagokkal és himzőpamuttal együtt — — — — —	80.— „
Szűrt sablonja — — — — —	6.— „
Hozott anyagra előrajzolva — — — — —	5.— „
Diszpárna, angol madeira és közép tüllhimzéssel, 60/40 cm. méretben, finom lenbatisztra előnyomtatva — — — — —	2.40 „
Teljesen készen, montirozva, legjobb selyemből, pehellyel töltve — — — — —	75.— „
Szűrt sablonja — — — — —	1.20 — „

TANÁCSOT KÉRNEK

Kérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy lejárt előfizetéseiket a megküldött csekk-lapon szíveskedjenek megújítani, hogy lapunk előállításával felmerülő igen súlyos kiadásokat mi is akadálytalanul fedezhessük.

Teljes tisztelettel a
Kiadóhivatal.

Kérem kedves olvasótársnőim közül azokat, akik már nyaraltak Tarcsa-fürdőn, (mint a tavalyi lapban olvastam: Grandits G.-né és Pleszkáts Imréné nagyszágos asszonyok stb.), hogy irjanak lapunk címén a fürdők hatásáról és hogy mely időszakban volna a legajánlatosabb odamenni. Milyenek az ottani viszonyok, mit vigyen az ember magával. Szíves utbaigazításukat a szerkesztőség útján levélben kérem és fáradozásukat előre is hálásan köszöni:

„Tiszántúli asszony”
Ki tudna tanácsot adni, hogy kézen levő szemölcsöt, mely egyéves keletű, mivel lehetne kiirtani. — Öszinte köszönettel:
„V. G.-né”.

Egészségi okokból lakóhelyet óhajtok változtatni. Mivel tanácstalan vagyok, hogy a főváros közelében mely megfelelő helyet válasszam, kedves olvasótársnőimet kérem meg, kegyeskedjenek lapunk útján egy oly helyet ajánlani, ahol tiszta, pormentes, egészséges a levegő, jó az ivóvíz, szélétől védett a vidék és enyhébb az éghajlat. Súlyt helyezek arra, hogy leendő lakóhelyem társadalmi élet szempontjából is megfelelő legyen, mert húszéves leányomnak szórakozást szeretnék nyújtani. Nagyon kérem kedves olvasótársnőimet, legyenek segítségemre e nehéz kérdés megoldásában, mely nekem rendkívül nagy gondot okoz. — Hálás köszönettel várom b. értesítésüket
„Vidéki”.

Megértő és jószívű kedves asszonytársaimhoz fordulok pártfogásért. Számtan- és fizikaszakos tanár vagyok, 14 évi helyettesítő szolgálatom van, sajnos, jelenleg nincsen állásom. Férjem súlyosan beteg, hadirokkant és nyugdíjas köztisztviselő, akinek nyugdíja köztudomás szerint oly lehetetlenül csekély, hogy abból egy család nem élhet meg. Nagyon kérem, segítsenek, hogy összekötéseik révén valamely községi-, vagy magánpolgári iskolánál állást nyerhessek.

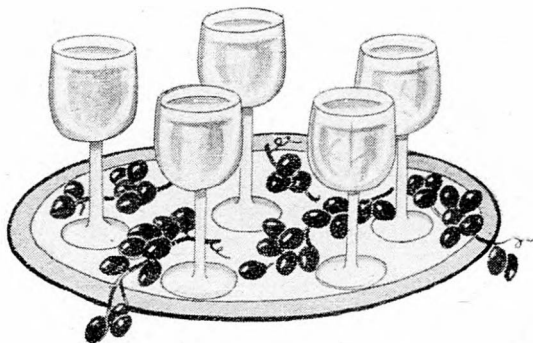
Szíves pártfogásukba ajánlom kérésem. Hálás köszönettel.
„Tanárnő”.

Kedves asszonytársnőim közül ki volna oly kedves az alábbi két dal szövegét megküldeni: „Minden piros fehér rozsat neki vittem” és „Megállok a keresztútnál”. Hálás köszönettel:
„Vidéki előfizető”.

Nagyon szépen kérem kedves olvasótársnőimet, szíveskedjenek közölni a jó túró készítési módját. Hálás köszönettel:
„Tudatlan asszony”.

Kedves olvasótársnőim! Felsőbb reáliskolás fiának vérszegénysége miatt orvosi rendeletre levegő-változtatásra volna szüksége. Ezt úgy vélném megoldani, hogy a jövő tanévre egy más vidéki reáliskolába iratnám. Nagyon kérem kedves olvasótársnőimet, szíveskedjenek oly reáliskolát ajánlani, amely jó internátussal kapcsolatos, kilandó tanári felügyelet alatt állnak a gyerekek és kifogástalan, őrri ellátásban részesülnek. — Kedvességüket előre köszönöm, szívélyes üdvözlettel
„Aggódó anya”.

Kedves olvasótársnőim szíves tanácsát kérem, nem tudnának-e valamely gyógyszert ajánlani az orvosok által „psoriasis”-nak nevezett kiütések ellen. Barátnőm szenved e bajban, aki már a kétségbeeséssel küzd, mert dacára annak, hogy orvosi rendeletre különféle kenőcsöket használ és arzéninjekciót kapott, a kiütések nem hogy szünnének, de mindjobban terjednek. Legelőször a két combrésze, most pedig a fejre húzódtak át. Ha valaki tanácsot adhatna, igen hálás volnék érte.
„Apáti”.

Pohárszervirozás és díszítés.

Kinek volna kedves előfizetőtársnőim közül egy felesleges 1928. évfolyam 3. számú M. U. L.-ja. Szívesen adnám helyette ugyancsak ezen évfolyam 9. számú lapját. Szeretném beköttetni és ez a szám hiányzik. A lapot a kiadóhivatal továbbítja a címemre. — Szívélyes üdvözlettel és köszönettel:
„B. Ilonka”.

Képzett, nyelveket beszélő, nagy műveltséggel bíró, csinos, komoly, kitűnően zongorázó és jó hanggal rendelkező, németül, franciául beszélő úrihölgy a nyári idő három hónapjára magas műveltségének és finom, komoly lényének teljesen megfelelő uricálnál nagyobb gyermekek mellett, akiknek művelt, kellemes úrihölgy társaságára volna szükségük, esetleg külföldre utazó családnál mint vezető, „cicerone” elhelyezkedni óhajjt. Esetleg gyermeknyaraltatási akcióban való vezetést teljes megbízhatósággal vállal. Szívesen vállalná külföldre utazó serdülő leánykák vezetését s minden irányú felvilágosítást és gardirozást. — Szíves ajánlatot „Cicerone” jelige alatt kérek.

Kedves előfizetőtársnőim közül ki volna szíves befolyásos ismerettségével Németország valamely filmgyárába beprotezsálni. Hálás leszek és kívánságra honorálom is. Szíves választ „Kezdő” jeligére a kiadóhivatalba kérek. — Üdvözlettel:
„Egy tehetséges kezdő”.

Kedves előfizetőink táborából szakértő tanácsát kérem, hogy hatalmas, húszéves pálmámat, melynek átültetése már föltétlenül szükségessé vált, mily földbe és mily módon ültessem át. — Jóakarató tanácsukat nagyon köszöni:
„Dr. R. I.-né”.

HOFFMANN FERENCZ

KÉPKERET ÉS KERETLÉC
GYÁRA

BUDAPEST

IV., GERLÓCZY-UTCA 5. IV., KÁROLY-KÖRUT 28.
TELEFON: AUT. 893-05. TELEFON: AUT. 892-39.

NAGYOTHALLÓK SZÁMÁRA SZFRKESZTETT villamos telefonszerű készülék a Siemens-Phonophor. Hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják. Vételkényszer nélkül szakszerűen kipróbálható a Magyar Gyógytechnikai Ipar rt. röntgen-és orvostechnikai gépgyárában, Budapest, VI., Nagymező-utca 4. (a Terezvárosi templommal szemben). Kérjen ismertető füzetet.

ÜZENETEK

Kedves olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk lapunk **mai számához csatolt kézimunkamellékletünket és kérjük**, kegyeskedjenek értesíteni, megnyerte-e tetszésüket. Minden hozzászólást örömmel fogadunk, hogy a további kézimunkamellékletek minél használhatóbb, praktikusabb és nélkülözhetetlenebb mintákat tartalmazzanak. Előre is jelezzük, hogy május havi mellékletünk kiemelkedő rajzai: egy nagyon szép gyerekágyterítő, függöny és több más hasznos apróság, melyek nélkülözhetetlenek minden otthonban. Ismételten kérjük igen tisztelt előfizetőinket, szíveskedjenek ismerőseik figyelmét kézimunkamellékletünkre külön is felhívni és címetek küldeni, hogy lapunk ezen számából mutatványszámot küldhessünk. A kézimunkamellékletünk iránt megnyilvánult impozáns érdeklődésből a legnagyobb örömmel állapítjuk meg, hogy sikerült igen t. előfizetőink óhaját teljesíteni és reméljük, hogy érdeklődésüket és meglegedésüket a továbbiakkal még fokozhatjuk, miért is legyen szabad kérni további nb. pártfogásukat és vagyunk teljes tisztelettel a
Kiadóhivatal.

„Nérey Ferencné, Székesfehérvár.”
A pálmá levelein lévő kis barna foltok úgynevezett „pajzs-tetvek”, melyek nagy ártalmára vannak a pálmának. Eltávolításuk elég fáradságos, de hogy kedvenc pálmánk szép és egészséges legyen, nem szabad a fáradságot sajnálni. Mindenesetre akkor kellett volna az eltávolításhoz hozzáfogni, mikor még a terjedést legkezdetén észrevette. Fekete szappant lágy vízben meg kell főzni, mint ezt mosáshoz szokás használni, e folyadékba spongyát mártunk és a leveleket egyenként szépen, gyöngéden lemosunk, amíg csak egy „pajzstetű” látható. E lemosás után a pálmát langyos vízzel leöblítjük és ezen eljárást addig ismételtük; míg teljesen megtisztul. Ajánlatos ezen eljárást havonként egyszer megismételni, mert fáradságunkért a pálmánk szép, üde frisségre kárpótol.

Tax Péterné, mű- és kereskedelmi kertész neje, Budapest.

„H. A.” és „Hóvirág”-nak üzenem, hogy hajkorpa és hajhullás ellen kitűnő eredménnyel használtam a „káli”-szappant. Használata a következő: minden második este a haját forró vízzel jól meg kell nedvesíteni és a szappanból egy féldiónyi nagyságot a fejbőrbe jól bedörzsölni. Tizenöt percig rajta hagyni, hogy a fejbőrt izgassa és azután tiszta vízzel leöblíteni, megszáritani. Ezen kezelést legalább 6—8 hétig kell folytatni és egyszer sem szabad elmulasztani. Akkor a hatása feltétlenül biztos. Az én hajam is rendkívül hullott és orvosom tanácsára használtam e szappant és a hajam ma egészen dús.
S. F., Sz.

„Pusztai asszony”-nak. A kezefején támadt vörös folt, úgy vélem, ekcemás sömörtől támadt, melyre, mint kitűnő hatású szert ajánlhatom az „Exciol Salicil” kenőcsöt. Apukámnak is hasonló vörös folt volt a kezén és e kenőcs használatától teljesen meggyógyult. Használata igen egyszerű, a kézmosás után vékonyan be kell a kezét kenni. Kissé hosszadalmas a gyógyulás, de biztos. — Szív. üdv. K. Ily, Győr.

Önök természetes arcszíne van?

Minden hölgynek fel kell tennie ezt a kérdést magában és válaszolnia rá, mivel a társaság lekritizálja Önt, ha természetellenes arcszínnel rendelkezik, mindenesetre ezen lesújtóvéleményt azonban nem fogják közölni Önnel. A világ elvárja Öntől azt, hogy arcának kellemes vonzó külsőt kölcsönözzön elég okossággal rendelkezék.

Az ügyes hölgyek különleges szépítőszere a „Khasana Superb”. A „Khasana Superb” nem közönséges pirosító. A bőrfelületen eloszva, először eredeti narancssárgaszínen jelentkezik és individuálisan az Ön szemével, egyéniségével teljes összhangban lévő rozsdás árnyalattá pirul, a szükségeshez képest világosabb avagy sötétebb árnyalatban.

A „Khasana Superb ajakir” ajkainak természetes üdeséget kölcsönöz, de a legkevésbé sem feltűnő formában. — A „Khasana Superb arc és ajakir” használata oly diszkrét módon történik, hogy azt senki fel nem ismerheti. Naponta egyszer használandó. Ellenáll esznek, zivatarnak, csóknak egyaránt, szappanos vízzel mosható le. Egyetlen kísérletnél az Ön kezi tükre fogja igazolni, hogy a „Khasana Superb” nél jobb szer az Ön számára sem létezik.

KHASANA SUPERB

„Khasana - Superb” ajakir aranyhüvelyben P. 2.40, Csaváros hüvelyben, fémkupakkal kettős tartalommal P. 4.70 Betét gelatin hüvelyben P. 2.50, Superb arcpirosító tegelyben P. 3.20. Mindenütt kapható!

DR. M. ALBERSHEIM FRANKFURT a.M. — LONDON

Magyarországi központ: Mihály Ottó győgyárunagykereskedés, Budapest, VI. Podmaniczky u. 43. — Telefon A. 122—44

*

Kérjük Nagyságos Asszonyt, hogy vásárlásainál hivatkozzék lapunkra.

„Dr. F. L.-né.” Szobanövényei földjében elszaporodott fehér kis drótkukacok a következő eljárással távolíthatók el: egy kg. vadgesztenyelisztet és ½ kg. fakormot 10 liter lágy vízben felforraltunk, míg 8 literre lepad, lehűlésig a vizet rajta hagyjuk, majd leszűrjük és ezen preparátummal a növényt 4—5 naponként megöntözzük, vagyis akkor, mikor annyira kiszáradt, hogy öntözést kíván. Az öntözést mindaddig ismételni kell, míg a férgek el nem pusztulnak.

Tax Péterné, mű- és kereskedelmi kertész neje, Budapest.

„Gyermekek nagyon szerető asszony.” A kisbaba szemét naponta többször (öt-hatszor) finom, vékony vászonruhán átszűrt langyos kamillateával tessék mosogatni. Levegőre vinni nem szabad a babát utána, mert újra hurutos lesz a szem. Homályos (zöld, vagy barna) szemüveget hordasson a gyerekekkel. Este, lefekvés-kor borvazelinnel vékonyan be kell kenni a szemhéjat (csak tisztára mosott kézzel szabad a szemhez érni). Szeretném, ha az eredményről értesítené, melyet igaz szívből óhajt lap-társnője „Pusztai asszony.”

„Dr. J. L.-nének.” Az a rozsdafoltocska, mely a pálmát megtámadta, igen komoly betegség, mert nem egyéb, mint pálmárovar (pálmabetű), mely az oleandert is megtámadja. Tessék csak közelebről megvizsgálni. A növény leveléhez felül egy vékony sárgásbarna hártýával van elszigetelve a levegőtől. Ha e hártýát felvesszük, alatta van a bogár, amely szemmel láthatólag mozog. Ezt le kell dörzsölni, mert nemcsak elszívja a növény táplálékát, hanem idővel az egész növényen elszaporodik. A következő biztos szerrel védekezhetünk ellene: vegyünk 6—8 csomag legolcsóbbfajta dohányt és 6—8 liter vízben jól főzzük ki, tegyük bele közönséges háziszappant, hogy jó lugos legyen. A növény foltos leveleit ez oldatba mártott szivaccsal, vagy ruhával jól ledörzsöljük. Vigyázzunk arra, hogy a növény gyökere ezen folyadékból sokat ne kapjon, egy kevés nem árt. A phönix-pálmámát ugyanezen baj érte és szépen helyrejött. A lemosást tessék kétszer-háromszor megismételni. — Szív. üdv.

Cseresnyés Jolán, Hatvan.

„Margit asszony”-nak. Az Aspidistra a mérsékelt meleg és világos (nem napos) helyet szereti. Hosszúszárú, erőteljes növényt úgy nevelhetünk, ha bizonyos ideig melegebb helyre állítjuk, hogy főleg felülről jövő világosságot kapjon, mikor is a levelek szára, világosságot keresve: megnyulik. A kívánt eredmény elérése után eredeti helyére visszaállítjuk a növényt és időnként forgatjuk. Táperős földet, mérsékelt öntözést igényel, átültetni csak igen ritkán és nagyon vigyázva szabad. — Szív. üdv. „V. Ottilia.”

Féltveőrzött, 40 éves családi recept szerint készült, csodáshatású ránctalanító és tisztító krém a legelhanyagoltabb arcot is rövid időn belül kiduzzasztja, megfiatalítja. Hozzávaló, hamvas üdeséget kölcsönző szépségvizhez való anyaggal, (mely otthon olcsón összeállítható) értékes tanácsokkal, útbaigazítással, 6 pengő utánvét mellett diszkréten küldöm. Kizárólag csak levélbeli megrendelésre szívességből kedves társnőnek:

Ráczkevey Aranka, Budapest, Fővám-tér 10., III., 15. Válaszbélyeg melléklendő.

Engedelmet kérek, hogy a „Szilasb.-i” aláírású közleményre válaszolhassak, annál is inkább, mivel ezen problémával eddig csak hölgyek foglalkoztak, akik talán nem értik meg azt a helyzetet, amiben mi, nőtlen férfiak vagyunk s nem tudják, mi fáj nekünk, illetve miért irtózunk a nősüléstől. Téves felfogás, hogy irtózunk, ellenben mondhatjuk, hogy: félünk. (Kis hamis. Szerk.) Sajnos, félünk kell, mert a hajdani leányok között, akik a jó világban éltek s most boldog anyák és a mai leányok között olyan távolság van (legmélyebb tiszteltet a kivételeknek), amelyet talán elképzelni sem tudunk. Nemcsak a nők néznek tovább fitos orrocskájuknál, hanem mi, nőtlen férfiak is (szintén a fitos orrocskával?! Szerk.) és fájdalommal látjuk, hogy a mai leányoknak egyedüli vágyuk a szép ruha s a mulatozás. (Ez sem egészen így van, kedves fiam. Szerk.) Ha komoly célból, megfélemlésként jelenünk meg egy kisleány lakásán, akkor sezlónon pihenne, kifestve, selyemruhába öltözve, vagy kezét manikűrözve találjuk, dacára annak, hogy családi otthonát nem éppen a tisztaság fénye jellemzi. Otthonát csak akkor hozza, — pardon hozatja — rendbe, ha várja a nagy Ő-t, vagy várja a zsurra hívott irtózókat. (Kedves fiam, Ön csak egy-két lakásban lehetett —, így beszélni még sem szabad. Szerk.) Beszélgetés közben azután rájövünk az igazi kiismerésre, melyet a gyengébbek s a tovább nem látók elmon-

danak: „Én irtózom a korai felkeléstől”, „én irtózom a házimunkától”, „én tudok egy keveset főzni, de irtózom tőle”. S egymásután elmondják, hogy irtózom ettől, irtózom attól, vagyis irtóznak mindentől, melyekre hivatva lennének. (Önök pechje volt és általánosít, — próbáljon komoly családokhoz járni. Szerk.) S olyan munka elvégzésére vállalkoznak, melyekre mi férfiak vagyunk hivatottak. Az még szép, ha őszinték. Súlyosabban bírálandók azok, akik mindezeket a hibákat fátyol alatt tartják s a fátyolt férjhezmenetelük után letéve: ébred fel a férfi, hogy, akiben egy nemeslelkű, házias nevelésű, takarékos leányt vélt s akivel a mennyországban képzelte el magát, azzal a pokolba került. Gondolkozzanak a leányok úgy, mint azt „Margit, kiskunfélegyháza”-i kisasszony gyönyörűen kifejtette, akkor én leszek az első, aki megházasodom. (Csak rajta, vállalom a nász-nagyi tisztet. Kislányok, ezt a fiút le kell szedni a tíz körméről. Remélem, hogy levelét nem hagyják válasz nélkül. Szerk.)

„Egy partieképes fiatalember.”

Főlölesleges ezentúl brillantint használni és a hajat összezsírozni, mert egy új változata a „Feketefejű Shampooonnak”, az ú. n. Extra — feketefejű — Shampooon került forgalomba, melyhez egy kis csomag tükrö-hajfénypor van ingyen mellékelve. Ha a Shampooonnal megmosuk a fejünket és utána eme kis csomag hajfénypor odatával a hajat megnedvesítjük, olyan fénye lesz a hajnak, mintha zsíradékkal kentük volna be.

„Élni vágyó” kedves olvasótársnőnek szívesen szolgálok tanácsal betegségében. Én nyolc év óta küzdök Basedow-betegséggel. Több pesti tanár tanácsára Tátra-Széplakon dr. Guhr nagynevű Basedow-specialista szanatóriumában hat ízben voltam és jót tett nekem. Gyógyulást három évre műtét hozott, azonban múlt évben ismét nagy visszaesésem volt. Az egyetlen, ami életemet némileg biztosítja, az a homeopátiás gyógykezelés, mely a szívet, szervezetet minden erős mérreg nélkül nyugtatja. Ezt nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom. Háziorvosunk címe: Dr. Schimert Gusztáv, Budapest, VII., Barcsay-u. 16., I. em. Ajánlhatom, hogy vizsgálta magát vele. Javulást és minden jöket kíván „Egy szintén élni óhajtó.”

„Margit, Kiskunfélegyháza.” Véleményem szerint a cikk írója nem objektív, mert ha maga is kenyérkereső volna, tudná, hogy a legtöbb főnök egyenesen megköveteli, hogy az alkalmazott, legyen az akár elárúsító, vagy hivatalnok: reprezentáljon, úgy bent, mint kint. Már pedig „pantentharisnyában”, vagy divatjamult ruhában reprezentálni nem lehet. Rézsűnkre, szegény kenyérkeresőkre nézve a férjhezmenetel csupán álom, a munka, a nehézségekkel való küzdelem pedig valóság. Az álmok is megvalósulnak néha, de míg azok teljesülnek, foglalkozzunk előbb a kenyérkeresettel. Hogy ki mily formák között teszi ezt, az függ a körülményektől és az illető felfogásától. Ebben a kérdésben szabályokhoz, vagy tételkekhez ragaszkodni meddő volna. Irtak könyvet „A férjhezmenetel titka”, vagy a „Férjhezmenetel művészete” címmel, olvasója is akad, de praktikus értéke éppen úgy nincs, mint a „Meggazdagodás titka” c. műnek. Ugy gondolom, bizuk a leányokat saját belátásukra, hogy miképpen óhajtanak célhoz jutni. Mindnyájan tudjuk, hogy kinálkozó alkalomkor hogy viselkedjünk és öltözködjünk. Ezeket kívántam elmondani több hivatalnokleány kollegám nevében.

H. Olga és társai, Óbuda.

Minden kertész, gazda, ki feltétlen jó magot óhajt jutányosan beszerezni, forduljon bizalommal Kazár testvérek — magtermelők — magkereskedéséhez, Budapest, IV. ker., Váci-utca 84. (a központi vásárcsarnoknál). Az izléses kivitelű képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve megküldik. Magtermelésre fix áron termelési megbízást adnak.

HÖLGYEIM,

a szépségnek három titka van:

LISZKA VÍZ
LISZKA VÍZ
LISZKA VÍZ

Szeplőt, arcfoltot néhány nap alatt tökéletesen eltávolít.

MUSICA

ERZSÉBET-KÖRUT 49. Telefon: J.450-63
(Royal-épület)

ZONGORÁI és PIANINÓI

árban és kivitelben páratlanok

Legkedvezőbb fizetési feltételek!
Hangolás. Javitás. Kölesöznés.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1929. MÁJUS 4-13.

50% UTAZÁSI KEDVEZMÉNY

„Egy hivatalnokleány a sok közül” aláírású levélben foglalt bátorítás adja kezembe a tollat, mert protestálni akarok a sok haszontalan és alaptalan, vagy éppen meg nem értésen alapuló vád ellen, amivel a kereső leányokat illetik. Szomorú, hogy „Margit, Kiskunfélegyháza” tanácsából nem érezzük, hogy igazán jó barátja akarna lenni a hivatalnokleányoknak. Hisz igaz, hogy a korholás még a tapasztaltabbtól sem esik jól, de ha helyesen van alkalmazva, használhat a félnek. Nem hinném azonban, hogy k. Margit tapasztalatból beszél, mert azt írja, hogy a hivatalnokleányok olyan divathóbortot üznek, amit ő, aki a „saját kenyéréből” is meg tud élni, nem mer folytatni. Érthető, ha kérdem, vajjon a cérnahaarisnya viselésével teremtette-e magának ezt a kedvező anyagi helyzetet s ha férjnél van, a cérnahaarisnyának, vagy a vagyonának köszönheti-e ezt? Ha pedig nincs férjnél, ugyan miért maradt mégis pártában? (Azt nem is vitatom, hogy az otthon kényelmében élő és a kenyérkereső leány közül: ki eszi a „saját kenyérért”.) Köszönettel vesszük a jóakarató tanácsokat, amelyek megfogadásával esetleg könnyíthetünk helyzetünkön, de az ilyen alaptalan támadásra csak azt felelhetjük, hogy k. Margit nem találta meg a helyes utat szívükhöz. Ostorozás helyett vizásra volna szükségünk, egy kis elismerésre, úgy, mint a M. U. L. egyik vezércikkében cselekedte. Ne bántuk egymást! Ne hagyjuk magunkra nézve aktuálissá válni Tompának keserves mondását: „A kidölt fában őrlő szú lakik, Honfi honfira vádaskodik.” A nősülendő korban levő férfiak pedig nem azért félnek a házasságtól, mert a kereső leányok fényűzően öltözködnek, hanem azért, mert sajnos a legtöbbnek nincs annyi jövedelme, hogy abból családot tudna alapítani. „N. Margit”-nak némileg igaz van, csak a százalék számításánál tévedett, mert legföljebb a lányok tíz százaléka eshet ilyen szigorú elbírálás alá. Ezen pedig ne csodálkozzunk, mert nálunk sem fenékgig tejfel, de sehol sem! Addig is, míg valahonnan vigasztalás nem érkezik a szegény, megbántott 90% részére, legalább magunk hangoztassuk, hogy éljen a kéz, amely, ha nem „kérk is meg”, panasz nélkül keresi meg a saját és igen sok esetben még néhány

Külön figyelmet érdemelnek a MUSICA saját gyártmányú, angol ismétlő szerkezetű zongorái és pianinói; bemutatásuk a Nemzetközi Vásáron. (Iparcsarnok, főbejáratától jobbra). Mintalermek: VII., Erzsébet-körút 49. Telefon: J. 450-63.

családtag kenyerét is. Éljen a kereső leánykéz büszke tulajdonosa még akkor is, ha (hallatlan merészség) selyemharisnyát visel. Mindezeket pedig azért voltam bátor megírni, mert a M. U. L.-t a magyar asszonyok és leányok igaz és őszinte barátjának tartom.

„Piroska, aki nem fél a farkastól.”

„Margit, Kiskunfélegyháza.” Elvártam volna Magától, hogy mint nő a nők igaz barátjaként szóljon hozzánk, hisz ez a legtermészetesebb, a közös asszonyi sors hozza így magával. Vitába szállok Magával a pártában maradt leányok ügyét illetően. Mert szerintem nem a divatos öltözködés akadályozza meg a házasságokat, hanem a leromlott gazdasági és egyéb viszonyok. A régi időben is voltak „divatbábok”, akik mégis férjhez mentek. Aki szerény, szolid feleséget keres, az ma is talál és megkeresi a divathölgyek körében. És ha mégis „luxus”-feleséget választ a férfi, bizonyára előre számol a következményekkel, no meg a házi pénzügyminiszterével (a pénztárcájával). Hígyje el, Margitka, hogy a hivatalnokleányok közül kerül ki a legmegértőbb feleség, mert a hivatalnokleány meg tudja becsülni a vé-

res verejtékkel keresett pénzt. Csak az beszélhet úgy, mint Maga, aki csak a külsejüket látja, de nem figyeli meg a belső életüket. Elhiszi-e, hogy a hivatalnokleány nemcsak ismeri a „lemondás”-t, de sajnos az élete nagyrészt ebből tevődik össze. Aki pedig megismerte a lemondást, attól távol áll a követelőzés. Én is ismerem, mert atyám magasrangú tisztviselő volt, előkelő nevelésben részesültem, több nyelvet beszélek, zenéhez értek, tudok főzni, sütni, kézimunkázni. Volt szép házunk, cselédségünk, szóval a jólétet is ismerem, de jött a háború, a forradalom és minden elveszett, tönkrement. A mi vagyonunk is. Menekülnünk kellett, csak az életet mentettük meg. S ekkor kellett elhagynom, hogy én is keresni fogok. Ma büszkén sorakozom a hivatalnokleányok sorába, mert a munka nem szégyen és nem is a „divathóbortért” vállaltam, hanem azért, hogy szüleim helyzetén könnyítsek, illetve saját magamat eltartsam, majd megszerezem a kelengyémet, mert férjhez akarok menni. Szeretek szépen, izléseesen öltözködni és nem tudnék leszokni a kezem ápolásáról sem, mert nem szükséges, hogy a munka nyomai minduntalan rajta legyenek a kézen. Tudja-e, hogy a hivatalnokleány, mielőtt irodába megy: kitakarítja szobáját, mos, vasal, stoppol, varr, kézimunkázik és jut ideje klasszikusokat olvasni, tanulni, nyelvekben gyakorolni magát. Vasárnap első útja a templom és után egy kis főzési tudományban való gyakorlat, pedig legtöbbünk az érettségit is retiküljében hordja. Mi is tudjuk, hogy hol keressük a boldogságot, amihez minden embernek joga van, a hivatalnokleányoknak is. Hogy csekély fizetéséből ki mint szórakozik, mire költi pénzét, ne kutassuk, joga van mindenkinek életét tetszése szerint berendezni. Közülünk is szép számmal mennek férjhez, mert a férfiak értékes elemei, a komolyak, műveltek, korrektek felismerik értékünket és nem kételkednek benne, hogy tudnánk hozzájuk méltó feleség, élettárs lenni. Ez pedig elég nekünk és még csak nem is kérkedünk vele. — Szív. üdv.

„Egy csinos, fiatal tisztviselő.”

Figyelje meg kézimunkamelléktüntet!

„KAROMA“

az újabb görésér és lábformáló. teljesen guminélküli harisnya. Nyálékony, lábhoz simuló, levegős, a láb nem izzad benne és a legfinomabb selyemharisnya alatt sem látható. Kapható minden szaküzletben, gyógyszerüzletben, valamint a főlerakat és vezérképviselőnél:

Glória
kötszergyár R.-T.

Budapest, VI Vilmos császár út 53

A „KAROMA” harisnya elavulttá teszi az eddig használt úgynevezett gumiharisnyát. — Elegáns, higiénikus, levegős, tartós, stoppolható is. Külföldre és vidékre rendelések pontosan eszközöltetnek.

Kérten ismertetőt!

Elpusztíthatatlan

Érdekel olvasom különböző emberek különböző szempontokból bírált fejtegetéseit a házasság problémájával kapcsolatban. Érdekes és tanulságos. En is a „dolgozó” nők közé tartozom, de mégis azt hiszem, hogy nem erre a „pályára” vagyok elhivatva. Férjhez szeretnék menni és hiszem, hogy sikerülni is fog. Mosolyognom kell, hogy mint tesznek szemrehányást a nőknek a férfiak és viszont. Én is dolgozom, mióta kikerültem az iskolából és ma már a huszonegyedik felé „sietek”. Bizony művészettel kell beosztanom a fizetésem, hogy a legszükségesebbre jusson belőle. Miért irigylik hát a seiyemharisnyákat, mikor igen sokszor lemondunk a fűtött szobáról, a vacsoráról, hogy a szükséges dolgot megvehessük. Ezért igazán nem érdemlünk elítélést, hisz mi is szeretnénk „egynek” tetszeni. Szeretnénk álmodozni egy „dúsgazdag földbirtokos férjről”, aki mellett nem kellene a hónapokat beosztani „harisnya” és „keztyű” hónapokra. S ha netán a „keztyű” hónapban soronkívül elszakad a harisnyánk, nem kellene azon törni a fejünket, hogy a reggelin, vagy az ebéden spóroljuk-e meg, tekintve, hogy a vacsoráról már rég leszoktunk a „tavaszi kalap” javára. Játsszom a reménység délibábjával, de azzal a tudattal, hogyha a nagy „Ó” becsületes érzéssel és kevés pénzzel, sőt pénz nélkül fog feltűnni, én boldog és megelégedett leszek akkor is. A „délibábjátékomat” könnyű szívvel szélnek eresztem. Ne mosolyogjanak az én délibábkérgetésen, néha jólesik az embernek pillangós vágyakat kergetni és nem mindig meggondolt, öntudatos „kenyérkereső” gépnek lenni. Tehát álmodozom és hiszem, hogy a házasságok az Égben kötnek. És ha sokszor emlegetett szépségem, elegáns megjelenésem, örökké derűs, bizakodó, a boldogságért megküzdödni vágyó, mindenkivel dicséret módorom dacára sem tudnék férjhez menni — megnyugszom. Van családom és itt szeretnek. De talán mégis csak megtalálom az én megértő, derűs otthont biztosító páromat. Mit gondol, kedves Szerkesztő Ur? (Ne higgye, hogy a férfiakból kiveszett a szív, én is Magával hiszek. Szerk.) Ha néha elcsüggedek, addig bátorítom, gúnyolom gyávaságom, míg utána nagyobb jókedvvel és életörömmel folytatom munkám. Mert szép az élet, minden gondja dacára is! Vajon mit gondolnak rólam, kedves olvasó testvéreim? Talán nem tartják felületesnek

„Napsugár kisasszony-t.”

„Tritona Mária”-nak. Szívesen értesítem, hogy K. D. okl. erdőmérnök Felső-Tárkány, Eger mellett, Heves megye, Egri érsekség, egri hódógyárban van alkalmazásban. Tiszteelője: „Örnagyné.”

EXTRA SHAMPOON A FEKETE FEJJEL

tartós illattal és egy csomag **ingyen tükörhajfényporral**

Szenzációs új találmány! Fejmósás után a kis csomag vízben oldandó és a hajátmosandó. Az eredmény olyan fényes haj, mintha „brillantinnal” kentük volna!

Mindenütt kapható!

Magyarországi központ: **Mihály Ottó** gyógyszeruagykereskedés, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 43.

„Csóka.” Nagyon szomorú, hogy két szerető szív egyesülését anyagi okok miatt ellenzik jegyese szülei. Azt kérdi, mit tegyen, lemondjon-e, vagy ragaszkodjon szerelméhez, mely mindkettőjüknek az életet, a boldogságot jelenti. Véleményünk szerint ne mondjon le róla, hanem bizza a döntést jegyesére és tőle tegye függővé, hogy félreálljon-e, vagy sem. Akik szeretik egymást, azoknak úgyis hiába való volna az ellenkezőjét tanácsolni. Völegénye vagy megnyeri a szülők beleegyezését, vagy ellenzésük dacára is feleségül veszi, mert a szegénységet nem tartja legyőzhetetlen akadálnak. Ismerünk hasonló, a szülők beleegyezése nélkül kötött házasságot, amely ennek dacára is boldog volt és évek múlva maguk a szülők kiengesztelődve nyújtották a fiatalok felé kezüket, hogy szívükre öleljék a kitaláltakat. Mindent feledtek és feloldódva a szeretetben mindnyájan boldogok, mert a fiatalok tiszteletet követelő házasságot a szülők ellenzését is legyőzte. Ne csüggedjenek. A kimondott „sohá”-t rövid időn belül felválthatja a béke, mert a szülői szív nem érzi e kemény szó értelmét, csak fiúk akaratának megmásíthatatlansága adta ajkukra. — Szív. üdv. a Szerk.

„D. Béláné.” Az avas zsírt hideg helyre kell tenni, hogy jó kemény legyen. Tizenöt-húsz liter mennyiségű zsírhoz kell venni egy kiló kősót, lehetőleg egy darabban. Ezt tegyük a zsír közepébe és nyomjuk bele az aljáig, miáltal a zsír közepében üreg támad. Ezt az üreget meg kell tölteni minden nap friss vízzel, úgy, hogy lehetőleg a zsír tetejét is belepje. A vizet mindaddig meg kell újítani minden nap, míg a só el nem olvad. De már egy hét múlva lehet a zsírt használni, mert akkorra az avas íz nagyrészt már elvesztette. Ha esetleg nem lehetne kősót kapni (miután a sóbányák Erdélyben maradtak), akkor, azt hiszem, jó lenne a darált sőt nem egészen sűrű, erős vázondarabba kötni. Ugy gondolom, így is megfelel a célnak, mert így is be lehet nyomni a zsír aljára és lassan olvadna. — Szív. üdv.

Lengyák Györgyné. „Mária és Magdolna.” Aláírás nélküli levélre nem válaszolunk. A legелеmbb udvariasság, ha valakihez kéressel fordulunk, nevünket ne titkoljuk el. Szerk.

Kiadó lakás május 1-re. Komfortos két szoba mellékhelyiségekkel. Fürdőszobában autógéjzir. A lakás napos és világos. Megtekinthető délután 4-ig. Tompa-u. 8., I., 3.

Ifj. VOGEL TESTVÉREK szőnyvegkereskedése
 IV. ker., Petőfi Sándor-utca 7. sz. (Bejárat Pílva-közbén.) Tel.: Aut. 874-13.
 Szőnyvek legolcsóbb bevásárlási forrása.
 Kedvező fizetési feltételek.

ERNYŐK
 Schimek J.-né és Novák Gy.-né ernyőkereskedőknél
 BUDAPEST, IV.,
 Régi posta-u. 10. (Václai-u. sarok)
 Javítások. :: Áthuzások. :: Sétabotok.

„Uj magyar hajnal” és „Jobb jövő.” A költemények nagy átlagánál jobbak e versek, de rendkívüli tehetséget nem fedezhettünk fel bennük. Sajnos, mi nem használhatjuk. — Szív. üdv. a Szerk.

Fiúárvaház keres komoly, idősebb nőt, aki perfect varrónő és betegek ápolását is vállalja. Fizetés havi 40 pengő és teljes ellátás. Cím: Mayerárvaház, Városmajor-u. 31.

Husleves és minden egyéb 15 perc alatt a „LILOR” Sipoló Gőzfazékban. Használható gázon, takaréktűzhelyen stb. Nyilvános főzőpróbák naponta délelőtt 11 és délután 4 órakor

JARITZ A.-nál

sarkontul. bejárattal

V., Csáky-utca 8. sz.
A Vigaszínház közelében.

Telefon: Aut. 211-93.

„Hálás asszony.” Sajnálom magát Nagyságos Asszonyom először, hogy házassága nem ismertette meg Önnel a szerelem misztériumát, mely után dédelgetésre, simogatásra vágyó asszonyi szive áhítozott és sajnálom másodszer azért, hogy most, mikor úgy érzi, hogy tizenhét évi házaseset után egy tervezett új házasság boldoggá tenné: ismét csalódás éri. És nemcsak a szerelemben, de félek, abban a férfiben is csalódnai fog, akiért eldobta magától a tizenhét év bázisán felépült nyugodt, csöndes, gondtalan jólétét és elhagyatva, kifosztva, kezében egy tizennégyoldalas, ígéretekkel teli, lelkét elkábító levéllel gondolkodhat, hogy most mit tegyen. Elkésett, nagyon elkésett a tanács kérésével Nagyságos Asszonyom, mert már nem lehet megállítani a lavinát, melyet saját maga indított el. A legfontosabb kérdés az, hogy az elválás anyagilag biztosítja-e jövőjét, mert ha rendezett viszonyok között marad, nem ismeri meg könnyelmű lépésének anyagilag igen súlyosra válható következményeit. Az ígért beváltására, miután, úgy látszik akadályok gördültek az illető válása elé: várni kell. Válaszunkban kizárólag csak Nagyságos Asszony helyzetét mérlegeljük, aki egy sóvárgott érzésnek, mely talán csak az Ön szívében él, mindent feláldozott. A jövőt nem láthatjuk, nem láthatjuk, hogy a napok sokasága mit hoz. Másként alakult volna tanácsunk, ha a válásra gondolása előtt kéri véleményünket. Akkor igyekeztünk volna meggyőzni, hogy tizenhét évi házasság után a férje mellett a helye, aki, ha nem is ideá-

lista, rajongó, de komoly, kötelességtudó, korrekt és nyugodt, becsületes és szereti Nagyságos Asszonyomat —, aki mellett, ha nem is ismerterte meg az érzelmek viharait, de értékelnie kellett volna a szeretet mélységeiben ép oly gazdag harmóniáját. De valóban úgy van, hogy akik örökké napfényben fürdenek, azok közönyössé válnak a ragyogás iránt. A hasonló lelki konfliktusoktól talán leginkább az mentesítene az embert, ha, mielőtt szívébe fogad valakit, előbb megismeri az illetőt. Ön, Nagyságos Asszonyom, e mottónak is használható tanácsnak, sajnós, már nem veheti hasznát, de talán másokat visszatarthat egy gyöngye pillanat meggondolatlan határozatától. — Üdv. a Szerk.

APRÓHIRDETÉSEK

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését negyedévenként egyszer, 15 szó terjedelemben díjtalanul közöljük le. Jellegű hirdetés esetén 1 P.— a hirdetéssel egyidejűleg beküldendő a beérkező válaszlevelek továbbítására. Nem előfizetőink részére a hirdetés díja szavanként 10 fillér.

Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianinók részfelvételre. Javítás, hangolás, kölcsönzés Ehall zongoratermeiben, Andrássy út 15. „Országos tisztáshasznó szállítója”.

Perza- és más szőnyegek szak-szerű és művészi javítását vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközölök. A lap előfizetői részére 10 százalék kedvezmény. Cím: Tcharhoukian M. Vosdanik, Budapest, IV., Pilvax-köz 8.

Tisztelettel értesítem a Magyar Uriasszonyok Lapja t. olvasóit, hogy a legkényesebb igényeknek megfelelően készítek női ruhákat, kosztü-möket, köpenyeket a legutányosabb árért. Pongyolát 5 P-ért, egyszerű ruhát 8 P-ért, kosztümöt és köpenyt 16 P-ért. — Szíves pártfogást kér: Schusztar Hugóné, Budapest, IX., Mátyás-u. 5., II., 1.

27 éves, r. kath. vallású, nős, egy gyermek atyja, IV. gimnáziumi bizonyítvánnyal, vaskereskedősegédi felszabadító bizonyítvánnyal, szesz-főzdei gyakorlattal rendelkezem, jelenleg állás nélkül vagyok és elfogadnék vidéken bárhol raktárnoki, írnik, vagy hasonló állást. Szíves megkeresést: „M. László” címre, a kiadóhivatalba kérek.

Tavasszal olasz tenger mellékre üdülni utazó előfizető társnőivel közli a Villa Iris magyar penzió tulajdonosnője Grádóban, hogy ezidén is május elején, Budapestről való le-utazásakor szívesen vállal utitársakat együttutazásra. Szoba ellátással 28.— lírától (9.— pengő) naponta. Prospektust küld: Özv. Gschaiderné, Kertay Kató, Grado.

Német gyermekleányt keresek öt éves kislámhoz, ki a háztartásban is segédkezik. Ritter Mártonné, körjegyző neje, Felsőkázsmárk.

Gyermekek anyai szeretettel nevelnek. Szerényebb hölgynek, vagy úrnak külön szobával, zongorával, kellemes otthont nyújtanék. Cím: Kispeszt, Kálmán király-u. 41.

Budán, Kelenhegyi-úton, modern, masszív villa eladó. Érdeklődni lehet: Puskás Sándornénál, Karczag, Vasút-utca.

Galvanopiasztikai teljes berendezés eladó. Hozzá nem értőnek teljes kiképzést nyújtok. Cím: V., Vilmos császár-út 10., I., 10.

**AZ ORSZÁGOS
IPAROSSZÖVETSÉG**
áll. eng.
HÁZIIPARI
és
IPARMŰVÉSZETI
nyilvános
IPARI TANFOLYAMAI
IV., Kristóf-tér 8 — Telefon: Aut. 817-56
MEGNYITOTTA

TANFOLYAMOK:

Női felsőruha szabás, varrás és kreálás.
Gyermekruha szabás, varrás és kreálás.
Férfienemű szabás, varrás és kreálás.
Nőikalap készítés és díszítés.

Ezen tanfolyamok bármelyikére beiratkozni naponta d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 óráig lehet.

Mérésélt tandíjak
Köztszítvi-elők
családtagjainak kedvezményes tandíjak.

„Öreg anya.” Mérheterlen jóságú anyai szívének fájdalmas töprengése lelkem mélyéig meghatott. Ki bocsájthatná meg, ki felejthetné el a bántást oly nagy lelekkel, mint az anya. És mégis hiába várja kitarj karjai közé büszke, gögös fiát. Nem jön, mert szive kemény és nem érzi meg az édesanya gyermekei után vágyó epedését. Én úgy hiszem, hogy a legridegebb szív is megtörik a jóság érzésén és így kedves leánya hason oda férjénél, hogy ismerje be in-korrekttségét és kérjen bocsánatot. A megbánás első lépését méltóztassék megkönnyíteni oly módon, hogy egy ünnepi alkalommal hívja meg Nagyságos Asszony mindkettőjüket, hogy a fiú makacssága is elégtételt nyerjen. A meghívás elől nem térhetne ki és a jégkéreg meg volna törve. Lelkünk melegével együttérzünk Nagyságos Asszonnyal és sokszor szívélyesen üdvözöljük, a Szerk.

Biedermeier

és minden más stílu bútorok, bronz és fecsillárok állandó kiállítás. Függönyök készítése és teljes lakásberendezése.

NAGY JÁNOS

kárpitos és díszítő, Budapest, Belváros, Cukor-utca (volt Himző-utca) 5. szám.
Telefonszám: Automata 832—74.

Teljesen jóállapotban levő 110 kötet Jókai-regényem eladó. Miskolc, Sobrik Miklós-u. 6.

Hollandiai Gladiola gumóimra rendelést még elfogadok. Ara 100 darab vegyes virágzó gumónak 6 pengő, 100 darab kiváló óriásvirágú 12 pengő, csomagolás nélkül. Kezelési utasítást küldök. Virágzó és bimbós Azaleák cserépben, kiváló színekben, 8—9—10 pengő, csomagolás nélkül. Michl István kertészeti telepe, Tata-tóváros.

Gobelin-képet szeretnék himeztetni, ki vállalná jutányos elkészítését? Cím: Rutkowszki Viktorné, Miskolc, Szemere-u. 21.

Ki tudna olvasóújságjaim közül felvilágosítást adni, hogy báró Hühnefeld pilóta özvegy édesanyjának mi a címe és elhunyt fián kívül van-e még gyereke? Értesítést köszönettel vár „Ibolya”.

Nevelőnőnek, vagy társalkodónőnek elmenne német anyanyelvű és varrásban jártas, jobb családból való leány. Ajánlatot: Szakály, Szombathely, posta, címre kérek.

Szovátán, Pekri-villában, Medvetóval szemben kitűnő panzió kapható Székely tanáránál. Cím júniusig: Nagyenyed, Aiud.

Állandó otthont találhat kis családnál megbízható, r. kath. háztartási alkalmazott. Ajánlatokat kér: Nyugalmasított tanítónő, Emőd, pályaudvar.

Keressék németül perfektlül beszélő, szolid leányt 9 és 7 éves gyermekeimhez, ki a háztartásban is segít. Szakácsnő van. Fonyó Dezsőné, Dombegyháza, Csanád m.

Keressék Budán 2 szobás, komfortos lakást, lelépés nélkül. Cím: „Budai” jelige alatt a kiadóban.

Jókarban levő, Mogyórossy-féle pedálos cimbalom olcsón eladó. Cím: Izabella-u. 8., III., 31.

Beniczky né regényeket vennék, ha előfizető társnőim közül volna valakinek eladó. Cím: Nyugalmasított tanítónő, Emőd, pályaudvar.

Felhívom előfizető társnőim figyelmét leányuk férjhezmenése napjára biztosítható hozományra, havi három pengőtől felfelé. Levélre válaszolok. Juskovits Arturné, Budapest, Izabella-u. 8.

Fehér Leghorn-tojások április végéig darabonként 60 fillérért, május 1-től 40 fillérért kaphatók: Cserich Ferencnél, Szabadbattyánon.

Teljesen árva, jó megjelenésű, 14—16 éves leány örökös otthont találhat. Cím: Hangya szövetkezet, Nagydobza, Somogy m.

Úriházakhoz vidékre is ajánlkozik elsőrendű, legkényesebb igényeket kielégítő szabónő. Címe: Baloghné, Budapest, VII., Hársfa-u. 57., I., 21.

Magányos, idősebb hölgy keres egy intelligens, szorgalmas leányt, aki az összes háztartási teendőket — a mosásan kívül — elvégzi. Főzni, varrni kell tudnia. Bodnár Istvánné, altábornagy özvegye, Krisztina-körtút 115.

16—20 éves, intelligens, lehetőleg németül tudó csinos úrileánya, vagy elvált úriasszony, özvegy (gyermektelen), lakás és ellátásért megértő családnál otthont talál. Üzletben jártas előnyben. Cím: „Mérnök neje” jelige alatt a kiadóban.

Negyvenöt éves, intelligens, komoly úr, havi 460.— P nyugdíjjal feleségül venne kimondottan úrinőt, özv., vagy elvált asszonyt, aki földbirtokkal rendelkezik. Érdeklődők: „Adóságom nincs” jelige alatt a kiadóhivatalba írjanak.

Keressék kékszemű, hófehér, fajtiszta angóramacsokát. Adok érte cserébe egy pár két éves pávát. Báró Schilling Mária, Tiszaszentimre, Jásznagykunszolnok m.

Családtagként ki fogadna el intelligens, finomlelkű, iparművészeti munkát, varrást, gyermeknevelést, háztartásvezetést értő nőt. Idős, beteg úr ápolását falun is vállalom. Megkeresést: „Komoly” jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Égészséges, feltétlenül megbízható, ügyes, minden leányt keresek, aki jól főz és takarít. Jó bánásmódban részesül. Fizetés havi 40.— P. Két tagból álló családnál főzést, takarítást kell vállalnia. Cím: „Dr. B. B.-né” jelige alatt a kiadóban.

Perfekt szobaleányt keresek vidékre. Fizetés 40.— P. Varnni tudók előnyben. Cím: Kherndl, Bana, Komárom m.

Komoly, korrekt úrileány elmenne magányos úrinőhöz. Szerető gondozója és mindenben segítségére volna. Cím: „Szeretet” jelige alatt a kiadóban.

Perfekt, önálló szabónő úriházakhoz ajánlkozik napi 4 P-ért. Cím: „T. I.” jelige alatt a kiadóban.

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BÉLA
Szerkesztő: tordai BÓJTHE ETELKA
Ügyvezető igazgató: BARTHA ISTVÁN

Kéziratokat nem adunk vissza.

Csunya fogkő

eltorzítja a legszebb arcot. Kellemetlen szájszag visszataszító. Mindkét szépséghibát alaposan el lehet tüntetni a pompás, üdítő **Chlorodont-fogpaszta** esetleg már egyszeri használatával. A fogak már egyszeri használat után gyönyörű elefántcsontszínből ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogazatos sörtejű **Chlorodont-fogkefe**-t használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, amelyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy kis tubus fogpasztával, melynek ára 60 fillér, egy nagy tubus ára P 1.—. **Chlorodont-fogkefe** (puha vagy kemény sörtejű) P 1-50. Chlorodont-szájvíz üvegenként P 2-60. Csak kék-zöld színű csomagolásban és „Chlorodont” felirattal valóli. Mindenütt kapható — Leo-Werke A. G., Dresden, magyarországi vezérképvisellete: Molnár Bertalan és Társa, Budapest.

Budapest 72, postafiók 46

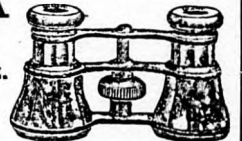
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET
ÉS RENDELŐLAPOT!

CALDERONI és TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látésövek, szemüvegek, orrcsípítőök.
Fényképezeti készülékek és cikkek.
Barométerek, hőmérök

HORTOBÁGYI JUHTURÓ

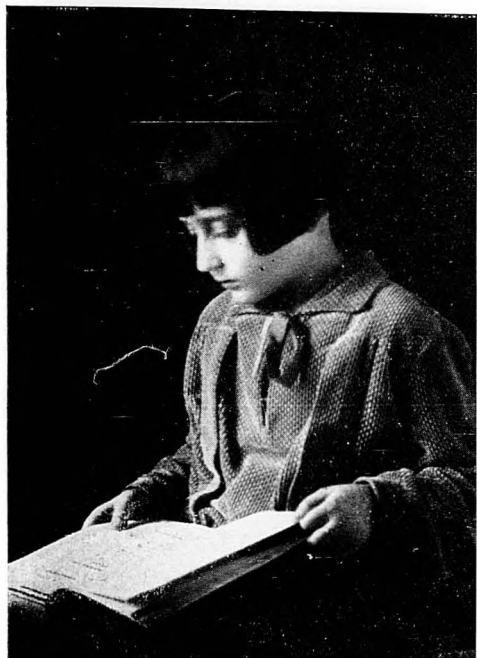
Mindenütt kapható

Termeli:

ORSZ. MAGY.

TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Dr. Balogh Dezsőék kisleánya: Sárrika, Nagysurány

Samu Iluska, Hódmezővásárhely

Sulcz Lajosék kisleánya: Baba, Görögszállás

Dr. Schilling Mihályék kisleánya: Hajnalka, Katymár (Bács-m.)

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Kárász Iduska, Budapest

vitéz Dr. Szathmáry József törvénytudományi bírósági fiacskája :
Józiska, Szolnok

Prikler Józsefnek gyermeke: Pirike, Magyaróvár

† vitéz Nemetujváry Vilike, Budapest